

GOODWILL

APRÍL
2010
Ročník II.

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

Cena: 1,50 €

LÁKAVÝ BIZNIS SMER VÝCHOD

Naši ropní kamaráti
mezi Orientem a Sibiírou

Podnikanie, politika
a volebné vlny

Trápne fiasko
Lisabonskej stratégie

8 588004 237018

karyagolf

www.karyatour.sk

GOLFOVÁ SEZÓNA ZAČINA

ODLETY Z BRATISLAVY A KOŠÍC

Belconti Resort Hotel ★★★★★
/Belek/ /UA/

april od 396 €
máj od 396 €

Letoonia Golf Resort ★★★★★
/Belek/ /UA/

april od 361 €
máj od 361 €

Cornelia Diamond ★★★★★
/Belek/ /Diamond AI/

april od 806 €
máj od 806 €

Rixos Hotel Premium ★★★★★
/Belek/ /all exclusive AI/

april od 571 €
máj od 577 €

POBOČKY KARYA TOUR

NITRA

Karya Tour s.r.o.
Svätoplukovo námestie č. 1
949 01 Nitra
nitra@karyaclub.sk
Tel.: 037 651 85 52

BRATISLAVA

Karya Tour s.r.o.
Zámocká 36
811 01 Bratislava
infTo@karyatour.sk
bratislava@karyaclub.sk
Tel.: 02 592 09 800

BANSKÁ BYSTRICA

Karya Tour s.r.o.
ČSA 23
974 01 Banská Bystrica
bb@karyaclub.sk
Tel.: 048 416 31 42

KOŠICE

Hlavná 49 (v pasáži)
040 01 Košice
kosice@karyaclub.sk

PON. - PIA.: 09⁰⁰ - 17³⁰
SOB.: 09⁰⁰ - 13⁰⁰

CALL CENTER
0850 18 48 48

Karya Tour s.r.o. Zámocká 36, 811 01 Bratislava
tel.: 02 592 09 800 fax: 02 592 09 801 e-mail: info@karyatour.sk
www.karyatour.sk

GOODWILL

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

Apríl 2010

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.

IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25
goodwill@goodwill.eu.sk

PhDr. Miloš Nemeček

konateľ a riaditeľ vydavateľstva

nemecek@goodwill.eu.sk
tel.: 02/39 00 44 88
fax: 02/48 28 73 22

Mgr. Valéria Nagyová

konateľka zodpovedná za obchod, marketing a inzerciu

nagyova@goodwill.eu.sk
tel./fax: 02/48 28 74 25
tel.: 0911 80 70 10

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor

filin@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Ing. Vladimír Ješko

redaktor

redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0903 24 18 47

Ing. Ľubomír Mesároš

redaktor

mesaros@goodwill.eu.sk
tel.: 0903 41 42 71

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s., a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie.

Predplatné:

12 €/361,51 Sk ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Artwell Creative, s. r. o., Bratislava
www.artwell.sk

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Koláž na titulnej strane:

Peter Buček (k článku na s. 12)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja. Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori. Články sú prístupné na www.siac.sk. Monitoring tlače poskytujú so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media.

Štát sme my

„Štát som ja.“ Touto legendárnou vetou v polovici sedemnásteho storočia francúzsky kráľ Ľudovít XIV. vyjadril presvedčenie, že do jeho rúk patrí všetko – moc i bohatstvo.

Neskôr túto koncepciu za totality pod peknými heslami praktizovala všemocná strana a vláda. Demokratický štát by však mal svojim občanom nie vládnúť, ale slúžiť. Čas krízy znova otvoril otázku, akú úlohu v ekonomike má hrať štát. Nie je to však iba diskusia o tom, aké právomoci má mať – ale rovnako, aký štát to má byť. Či centralistický alebo taký, ktorý racionálne a rovnovážne delí kompetencie medzi ústredím, regiónmi a obcami.

U nás sme prednedávnom začali obnovovať právomoci regionálnych a miestnych samospráv. Nie je to jednoduchý proces. Veď napríklad historické delenie Slovenska na prirodzené oblasti bolo natoľko deformované a viacerými svojiskými zmenami územného členenia skomplikované, že pomaly takmer zanikla svojbytnosť regiónov, ich hospodárska integrita i spolupatričnosť občanov k nim. Ten samozrejmy pocit lokálpatriotov, ktorý majú ľudia zo spolkových krajín Rakúska či Nemecka, budeme nie ľahko budovať.

Hospodárske problémy tiež zvýraznili skutočnosť, že na samosprávy síce prešli viaceré významné kompetencie, nie však dostatočné ekonomické nástroje a možnosti. Výpadok daní obce, mestá i vyššie územné celky veľmi tvrdo pocítili. Súčasná diskusia je o tom, či sa diery krátkodobo zaplávajú injekciou od štátu, alebo sa nastaví iný systém. Ukazuje sa však tiež, že samosprávy sa musia naučiť lepšie hospodáriť, pretože sú vlastne manažérskymi centrami, ktoré spravujú nemalý majetok a riadia veľa dôležitých verejných záležitostí.

Nie náhodou sa Goodwill ako časopis o hospodárstve a spoločnosti práve teraz rozhodol oveľa intenzívnejšie venovať regionálnej a miestnej ekonomike. Štát sme my, občania, a musí nám záležať, ako sa spravujú spoločne vytvárané hodnoty na všetkých úrovniach. Keď samosprávy dostali rozsiahle právomoci vo vzdelávaní, zdravotníctve, cestovnom ruchu, odpadovom a energetickom hospodárstve a v mnohom ďalšom, mali by mať adekvátne prostriedky – ale aj schopnosti na to, ako tieto dôležité záležitosti riadiť. Na stránkach nášho mesačníka budeme pravidelne prinášať pohľady na to, ako sa to odohráva: pozitívne príklady, ale aj kritické pripomienky, výmenu skúseností, užitočné informácie. Samosprávy i občania by mali byť ešte viac než dosiaľ hospodármi, ktorí gazdujú rozumne a s prehľadom.

Kráľ Slnko stotožnil štát so svojou osobou. Úplne inak znie veta: „Štát je tu pre ľudí a nie ľudia pre štát.“ Povedal ju geniálny Albert Einstein. Ako v mnohom ďalšom, treba s ním súhlasiť. A nielen to, v konkrétnych veciach sa týmto výrokom aj riadiť.

PhDr. Miloš Nemeček

vydavateľ

Náš biznis v Kazachstane

Väčšinu ropy, ktorá k nám priteká cez ropovod Družba, vyťažili práve tam. Naším firmám však ide aj o priemyselné kontrakty. A marcovú návštevu prezidenta SR v Aстане možno považovať za jednu z jeho ekonomicky najvýznamnejších. **12**

Ekonomika

- 6** | **SR je stále dobrá investičná destinácia**
- 7** | **D. Medvedev na Slovensku a biznis s Ruskom**
- 8** | **Čierne a biele ovce eurozóny**
- 9** | **Desať stratených európskych rokov**
- 10** | **Európa a jej nepodarení susedia**
Zvládnu vodcovia starého kontinentu vzťahy s Ruskom a svetom islamu?
- 12** | **Náš biznis v Kazachstane**
- 14** | **Podnikanie a politika**
Nejedného podnikateľa trápi, s akou garnitúrou bude mať po voľbách do činenia. Či je to namieste, uvažuje Anton Hykisch.
- 16** | **Najmenší región s najsilnejšou ekonomikou**
Bratislavský kraj má výnimočné ekonomické postavenie a je čoraz viac atraktívny pre život.

17 | **BSK je najrozvinutejší, ale aj diskriminovaný**

O svojich prioritách a problémoch pri riadení Bratislavského kraja hovorí župan Pavol Frešo

Financie

- 18** | **Lízing dúfa, že sa odrazí od dna**
- 20** | **Karty s vyšším štandardom**
- 20** | **Najobľúbenejšie kreditné karty v slovenských bankách**

Podnikanie

- 22** | **Zákaz konkurencie v pracovnom práve**
- 24** | **Globálna recesia a daňové spory**
- 25** | **Odštartovala sa podpora podnikania žien**

Automobily

- 26** | **Výroba elektromobilov na Slovensku?**
- 27** | **Škoda Auto: predajný rekord a zisk**

Doprava

- 28** | **Fórum koľajovej dopravy 2010**
- 29** | **Premiéra iného Jánošíka**
Toto hrdé meno dostala prvá vlaková súprava vyrobená v Ostrave pre Slovensko.

Veda a technika

- 30** | **Začiatok novej éry v liečbe rakoviny**
Jedno z troch centier protónovej terapie novej generácie na svete je na Slovensku.

Desať stratených európskych rokov

Trápne fiasko Lisabonskej stratégie je zametené pod koberec a ide sa ďalej akoby nič. Aké sú poučenia? Čo robiť?

9

Biznis na dlani

Podnikové aplikácie sú vďaka smartphonom prístupné odkiaľkoľvek. Inými slovami: kanceláriu si nosíte so sebou v mobile. **32**

Informačné a komunikačné technológie

- 32** | **Biznis na dlani**
- 33** | **IBM pomáha chrániť kľúčové systémy**

Reality

- 35** | **Rezidenčný trh dnes: zákazník je pán**
- 36** | **Trh s bytmi po veľkom tresku**
Hypotéky sú dostupnejšie, rezidenčných nehnuteľností sa predáva viac

Životné prostredie a odpady

- 39** | **Odpady a samospráva**
- 40** | **SEWA vám vie pomôcť!**
Ako sa legálne zbaviť starých elektrospotrebičov

Cestovný ruch

- 42** | **O Turecko je záujem**
- 42** | **Nový zákon o cestovnom ruchu**
- 44** | **S láskou k Starému Mestu**
- 45** | **Za vínami Burgenlandu**

Obchod

- 47** | **Krizu sme zvládli**
Rozhovor s predsedom predstavenstva COOP Jednoty Slovensko Gabrielom Csollárom

Zdravie

- 49** | **Dobrá investícia pre zdravé kľby**

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 50** | **Živá energia**
ZSE a skupina E.ON podporujú obnoviteľné zdroje
- 52** | **Dobrá cesta mohutnie**
Rekordný počet nominácií v súťaži Via Bona
- 53** | **Inteligentné riešenia v oblasti firemnej filantropie**
IBM podporuje vzdelávanie a neziskové organizácie

Marketing

- 54** | **Racionálne argumenty verzus emócie**
Aké sú zbrane priameho marketingu dnes

Príliš pomalé čerpanie z eurofondov

Slovensko zatiaľ zaostáva za európskym priemerom v rýchlosti využívania zdrojov pridelených Európskou úniou (EÚ) na investičné projekty v oblasti zamestnanosti a rastu na obdobie rokov 2007 – 2013. V rokoch 2007 – 2009 (do 30. 9.) dokázalo alokovať prostriedky vo výške 18,6 %, teda asi 2,139 miliardy eur z celkového objemu pridelených zdrojov 11,587 miliardy eur.

Európsky priemer je 27 %, čo je 93 miliárd eur. Horší podiel zaznamenali len Grécko (11,9 %) a Rumunsko (14,1%), naopak, najrýchlejšími sú Belgičania (61,1 %) a Holanďania (55,8 %). Zo štátov Vyšehradskej štvorky (V4) vyčnieva Maďarsko so 46,3-percentným využitím zdrojov, Poľsko má 19,5 % a Česká republika 21,6 %.

Pomer nepredstavuje číslo indikujúce, koľko peňazí už bolo členskými štátmi vyplatených, ale naznačuje hodnotu finančnej asistencie pre tie projekty, ktoré už príslušné orgány schválili v štátoch ako implementovateľné. Týka sa to Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu.

Rast PZI v SR, pokles v regióne

Všetky krajiny nášho regiónu okrem Slovenska zaznamenali vlni pokles prílevu priamych zahraničných investícií (PZI). Prílev PZI na Slovensko zaznamenal nárast o 55 %, vyplýva to z analýzy spoločnosti PriceWaterhouseCoopers, ktorú zverejnilo Ministerstvo hospodárstva SR. Hlavným faktorom bola investícia spoločnosti TriGranit v hodnote 2,3 miliardy USD (1,7 mld. eur) do oblasti nehnuteľností, ktorá tvorila viac ako 40 % prichádzajúcich PZI. Minusové čísla vykázali Maďarsko, Poľsko, Česko, Chorvátsko, Bulharsko, Rumunsko, Estónsko, Litva, Ukrajina, Rusko, ale osobitne Lotyšsko (-71 %) a Slovinsko (-70 %). V priemere to bolo asi 50 %. V ČR bol pokles o 19 %.

Analýza konštatuje, že znížená úverová schopnosť bánk a následný hospodársky pokles boli úzko späté s poklesom prílevu PZI do krajín strednej a východnej Európy. Kľúčové sektory, ktoré klesli, boli najmä sektor automobilových zariadení a komponentov, ako aj nehnuteľností a alternatívne zdroje energie.

NBS: oživenie je reálne, dvojité W sa nekoná

Ekonomické oživenie krajín eurozóny vrátane Slovenska je v súčasnosti vnímané ako reálne a udržateľné. „To bol aj dôvod, prečo Európska centrálna banka v marci odštartovala exitovú stratégiu zo svojich mimoriadnych opatrení,“ konštatoval po stretnutí s členmi Americkej obchodnej komory v SR guvernér Národnej banky Slovenska a člen Rady guvernérov ECB Jozef Makúch. Mimoriadne opatrenia, ktorými menová autorita eurozóny počas finančnej a hospodárskej krízy v uplynulých dvoch rokoch podporila

likviditu európskeho finančného trhu, by mali podľa neho postupne odznieť v priebehu tohto roka. „Od budúceho roka by mala ECB pôsobiť v normálnom, štandardnom režime riadenia menovej politiky, kde už nebude potrebné tieto nástroje využívať,“ myslí si J. Makúch. Guvernér považuje za veľmi nereálne, že by ďalší ekonomický vývoj mohol mať tvar W, teda návratu výrazného poklesu ekonomiky. „Pripúšťať by sme to mohli len ako veľmi málo pravdepodobný variant – vtedy, keby sa predpoklady, z ktorých vychádzajú prognózy, absolútne nenaplnili,“ zdôraznil.

Ekonomika SR vzrastie o 3,2 %

Slovenská ekonomika v tomto roku podľa aktuálnej strednodobej predikcie NBS vzrastie o 3,2 %. Centrálna banka je tak naďalej optimistickjšia ako ministerstvo financií, ktoré predpokladá oživenie na úrovni 2,8 %. „Došlo len k miernemu prehodnoteniu rastu ekonomiky, vplyvom priaznivejšieho vývoja tak domáceho, ako aj zahraničného dopytu,“ priblížil guvernér NBS Jozef Makúch s tým, že v roku 2010 sa predpokladá rast všetkých zložiek HDP. Napriek tomu však bude pretrvávajúť nepriaznivý vývoj na

trhu práce, ktorý by sa mal zlepšiť až koncom roka. Vývoj spotrebiteľských cien bude ovplyvnený pomalšou infláciou na začiatku roka, čo povedie aj k nižšiemu priemernému rastu cien na úrovni 0,7 %.

Pre rok 2011 NBS zlepšila prognózu, ktorá je teraz na úrovni 4,4 %, pri pokračujúcom oživení zahraničného dopytu. „Nárast produkcie sa postupne premietne aj do priaznivého vývoja na trhu práce, čo by malo pozitívne ovplyvniť rast súkromnej spotreby,“ konštatoval Makúch.

SR je stále dobrá investičná destinácia

Na Slovensko by opäť prišlo deväť z desiatich zahraničných investorov. Zo 114 nemeckých, rakúskych a francúzskych investorov, ktorí pôsobia v SR, by svoju investíciu v dnešných podmienkach zopakovalo až 92 %. V porovnaní s inými štátmi strednej a východnej Európy hodnotili účastníci ankety Slovensko ako najatraktívnejšiu investičnú lokalitu. Vyplýva to z ankety, ktorú medzi týmito investormi zrealizovala Slovensko-nemecká obchodná a priemyselná komora v Bratislave (SNOPK).

Síce iba 6 % opýtaných firiem považuje súčasnú ekonomickú situáciu za dobrú, ale 35 % z nich predpokladá zlepšenie už v priebehu tohto roka. Viac ako 40 % účastníkov ankety očakáva, že situácia sa v tomto roku zlepší aj v ich firmách. Z tohto dôvodu štyri z piatich podnikov neplánujú prepúšťať; každá štvrtá firma by, naopak, chcela personálny stav ešte zvýšiť. To isté platí aj pre investičné výdavky, ktoré majú byť podľa vyjadrení investorov prevažne na úrovni roku 2009 alebo aj vyššie.

„Investori hodnotia Slovensko pozitívne hlavne vďaka členstvu krajiny v Európskej únii. Spokojní sú aj s pracovnou silou, ktorá je ochotná pracovať za relatívne mierne nákla-

dy,“ uviedol prezident SNOPK Markus Halt. Negatívne však hodnotia účastníci ankety najmä zlú vymožiteľnosť práva, korupciu a pomalý rozvoj infraštruktúry.

D. Medvedev na Slovensku a biznis s Ruskom

Slovenskí a ruskí predstavitelia podpísali počas návštevy prezidenta Dmitrija Medvedeva začiatkom apríla v SR viacero bilaterálnych dohôd a obchodných kontraktov.

Zástupcovia Slovenských elektrární a ruskej korporácie TVEL podpísali kontrakt na dodávku jadrového paliva pre elektrárňu v Mochovciach. Tatragónka Poprad a Ruské železnice budú zasa na základe podpísaných dohôd spoločne vyrábať nákladné vagóny a plošinové vozne. Tri nové súkromné rusko-slovenské podniky by mali v SR reinvestovať približne 100 miliónov eur.

Na Slovensku má vzniknúť spoločný vedeckovýskumný podnik Cyklotrónové centrum. Memorandum o tom podpísali minister hospodárstva SR Ľubomír Jahnátek a ruský minister energetiky Sergej Šmatko. Ide o komplex špičkových urýchľovačových technológií s využitím najmä

v zdravotníctve. Obaja ministri podpísali aj memorandum o porozumení a spolupráci v oblasti plynárenstva.

Predmetom ďalšej dohody je úprava vzájomných vzťahov týkajúca sa ochrany práv na výsledky duševnej činnosti, ktoré sú využívané a získavané v procese dvojstrannej vojensko-technickej spolupráce. Týka sa aktivít spojených s exportom a importom produkcie vojenského zamerania a tiež s jej vývojom, výrobou a modernizáciou. Počas oficiálnych rozhovorov prezident Ivan Gašparovič uviedol, že Rusko je súčasťou celoeurópskeho civilizačného procesu a prirodzený strategický partner SR aj celej EÚ. Hospodárska spolupráca tvorí podľa neho hlavný pilier vzájomných vzťahov. Témou rozhovorov preto bol aj rozvoj energetiky, dopravy, dodávky ropy či cestovný ruch. I. Gašparovič pripomenul, že zatiaľ čo medzi rokmi 2004 až 2008 zaznamenal vzájomný obchod razantný vzostup, hospodárska kríza tento rozvoj zabrzdiť. „Dnes hľadáme spoločnú cestu z krízy vytváraním spoločných podnikov a nachádzame spoluprácu aj v obchode,“ uviedol v súvislosti s podpísaním deviatich medzivládnych a obchodných dohôd medzi SR a RF.

JF/TA

Výstavba plynovodu Severný prúd sa začala

Po päťročných intenzívnych prípravách sa začiatkom apríla začala výstavba podmorského plynovodu Severný prúd z Ruska do Nemecka. Ide o najväčší európsky energetický projekt; trasa plynovodu je dlhá 1 220 km a vedie z ruského Vyborgu do nemeckého Lubminu pri Greifswalde.

Nemecko a EÚ očakávajú od Severného prúdu, že im prinesie vyšší stupeň energetickej bezpečnosti. Zníži totiž ich závislosť od plynovodu, ktorý teraz prechádza po pevnine cez viaceré krajiny, vrátane Ukrajiny. Severný prúd

by mal v budúcnosti zabrániť opakovaniu konfliktu, k akému došlo vlni v januári, keď bol transport plynu cez Ukrajinu na západ kontinentu prerušený takmer na dva týždne.

Realizácia projektu by podľa odhadov mala stáť asi 7,4 miliardy eur. Plynovod bude mať dve vetvy. Prvú z nich uvedú do prevádzky koncom budúceho roka. Jej prepravná kapacita dosiahne 27,5 miliardy m³ paliva. Druhá línia s rovnakým projektovaným výkonom by sa mala dokončiť o rok neskôr, objavili sa však aj správy, že sa jej realizácia oddiali.

Nové prúdy podľa Gazpromu

Ruská plynárenská spoločnosť Gazprom vychádza pri výstavbe nových plynovodov z predpokladu, že v Európe bude dopyt po dovoze plynu narastať. „Pokiaľ ide o Južný prúd, v súčasnosti už niet nijakých problémov. Práce sa uskutočňujú podľa harmonogramu, ktorý predpokladá, že prvá časť plynovodu sa uvedie do prevádzky na konci roku 2015,“ uviedol pre TASR nemenovaný zdroj z Gazpromu. Podľa neho sú už prakticky so všetkými krajinami, cez ktoré bude trasa plynovodu prechádzať, podpísané medzivládne dohody, pričom v niektorých štátoch sú zaregistrované projektové spoločnosti a ďalšie sa zaregistrujú v najbližšom čase. Predstavitel Gazpromu nechcel komentovať perspektívy konkurenčného projektu Nabucco. „My si myslíme, že všetky tri projekty – Severný prúd, Južný prúd a Nabucco – nepochybne môže Európa absorbovať a plyn, ktorý sa bude tými plynovodmi do-

dávať, európske krajiny dokážu zužitkovať. Treba však poznamenať, že podstatným faktorom je existencia dostatočného množstva zdrojov, lebo rúra nezabezpečená dostatočným množstvom plynu je jednoducho zakaпанou investíciou,“ upozornil.

Rekordná produkcia ropy v Rusku

Produkcia ropy v Rusku vzrástla v marci na najvyššiu hodnotu od rozpadu Sovietskeho zväzu v roku 1991. Dopomohli k tomu nové ložiská ropnej spoločnosti TNK-BP, ako aj zvýšenie ťažby zo starých ložísk firmy Bašneff po tom, ako do nej nastúpili noví majitelia. Podľa ruského ministerstva energetiky sa v marci vyťažilo v Rusku denne 10,12 milióna barelov ropy (1 barel = 159 litrov), čo medziročne znamená rast o 3,3 % a medzi mesačne o 0,4 %. Vývoz sa oproti februáru zvýšil o 3 % na 5,38 milióna barelov/deň. TNK-BP, spoločný podnik britskej British Petroleum s ruskou firmou TNK, zvýšil produkciu medziročne o 3,4 % na 1,43 milióna barelov denne, keď odštartoval ťažbu v nových sibírskejších ložiskách Verhnečonsk, Kamennoje a Uvat. Bašneff zvýšila produkciu oproti marcu 2009 o 21 % na 280 000 barelov denne. Firmu kúpila tento rok spoločnosť AFK Sistema.

Európania málo nakupujú v zahraničí

Podľa štúdie Európskej komisie pod názvom „Hodnotiacia tabuľka spotrebiteľských trhov“ sa výhody vyplývajúce z existencie interného trhu v EÚ nevyužívajú efektívne. „Jednotný európsky trh je pre spotrebiteľov prísľubom väčšieho výberu a nižších cien. Tento prísľub však často zostáva nenaplnený, keďže obchodníci aj zákazníci zostávajú obmedzení hranicami svojho štátu z dôvodu značných prekážok. Spolu s mojimi kolegami komisármi som odhodlaný ich odstrániť,“ povedal komisár pre zdravie a ochranu spotrebiteľa John Dalli.

Cezhraničný obchod vykazuje len slabý nárast; v roku 2009 iba 29 % spotrebiteľov uskutočnilo nákup v inej krajine EÚ (25 % v roku 2008) a iba 25 % maloobchodných predajcov uskutočnilo predaj do inej krajiny EÚ (20 % v roku 2008). EK dodáva, že väčšinou sú na vine predajcovia, ktorí odmietajú uskutočňovať obchody do zahraničia. Rýchlejšie však narastá podiel cezhraničných elektronických nákupov.

Boeing aj Airbus tvrdia, že im WTO dala za pravdu

Svetová obchodná organizácia (WTO) podľa Airbusu v zásade schválila štartovaciu pomoc, ktorú dostáva od západoeurópskych vlád na realizáciu svojich vývojových programov. Najdôležitejší podporný nástroj pre Airbus „bol potvrdený ako nástroj, ktorý je v zhode s právnymi predpismi“. Airbus ďalej tvrdí, že 70 % celej sťažnosti tým WTO Boeingu odmietla. Tým sa podľa neho uvoľnila cesta, aby získal 3,3 miliardy eur pôžičky na dokončenie vývoja diaľkového lietadla Airbus A350. Aj Boeing si však nárokuje víťazstvo v spore s európskym konkurentom. „Je to silný rozsudok, ktorý zásadným spôsobom mení situáciu, a je to dobrá správa pre zamestnancov leteckého priemyslu v celej Amerike,“ uviedol americký koncern. Európske vlády vraj pomocou, ktorú poskytujú na výrobu veľkých lietadiel, silno deformovali trh. „Rozhodnutie by malo raz a navždy obmedziť priestor pre Airbus,“ myslí si Boeing. Rozhodnutie WTO by malo byť signálom aj pre iné krajiny, ktoré sa tlačia na trh s veľkými lietadlami, vrátane Ruska a Číny.

Jorgos Papandreu a José Manuel Barroso

Čierne a biele ovce eurozóny

Rozdiely medzi jednotlivými ekonomikami eurozóny sa v dôsledku hospodárskej krízy ešte prehĺbili. To podľa Európskej komisie (EK) ešte zväčšuje, aké nevyhnutné je pristúpiť k reformám. Komisia v pravidelnej štvrťročnej správe o situácii v eurozóne konštatuje, že zotavovanie hospodárstva 16-členného bloku ohrozujú viaceré faktory, no predovšetkým rastúca nezamestnanosť. „Slabé vyhliadky pracovného trhu tlmia dopyt a mnohé z motorov súčasného rastu sú len dočasné,“ pripomína EK. Rozdiely v konkurencieschopnosti jednotlivých členov eurozóny, napríklad medzi Ne-

meckom a zadlženým Gréckom či Španielskom, sa pre krízu ešte prehĺbili. Výsledkom je rast rozpočtových schodkov a dlhov, pričom niektoré krajiny sú na tom oveľa horšie ako iné. Štáty, ktoré stratili konkurencieschopnosť, naliehavo potrebujú štrukturálne reformy, zvlášť Grécko.

„Kríza zvýraznila potrebu reforiem v eurozóne a zlepšenia spolupráce medzi členskými štátmi. Koordinovaná a ambiciózná politická reakcia uľahčí nevyhnutný proces vyrovnávania rozdielov a zvýši dlhodobé vyhliadky menovej únie,“ uvádza sa v hodnotení.

Nemecko volá po koordinácii

EÚ potrebuje zlepšiť koordináciu v riadení ekonomiky, ak chce posilniť hospodársku a finančnú stabilitu regiónu. Povedal to nemecký minister financií Wolfgang Schäuble. „Potrebujeme lepšie nástroje na posilnenie Paktu stability,“ vyhlásil pre tlač. „Navyše, potrebujeme aj lepšiu koordináciu v súvislosti s riadením európskej ekonomiky – aj keď tento termín príliš neobľubujeme,“ dodal. Nemecko už požiadalo EÚ aj o vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá by hľadala spôsob, ako zlepšiť kontrolu fiškálnej politiky v únii. No je možné, že akékoľvek úsilie v tomto duchu narazí na postoj V. Británie, ktorá tradične nesúhlasí so zvýšením

Wolfgang Schäuble

právomocí Bruselu. O posilnenie koordinácie ekonomiky EÚ sa už roky usiluje Francúzsko. Doteraz narážalo na odpor práve Nemecka, ktoré však po kríze gréckeho hospodárstva začína meniť názor. Podľa W. Schäubleho musí Európa hovoriť jedným hlasom, ak chce hrať nejakú úlohu vo svetovej ekonomike.

Obama chce zdvojnásobiť export

Americký prezident Barack Obama predložil návrh na zvýšenie exportu Spojených štátov v najbližších piatich rokoch na dvojnásobok súčasného objemu. Je to podľa neho kľúčové na vytvorenie nových pracovných miest.

Zvýšenie obchodu plánuje Obama prostredníctvom niekoľkých krokov – vytvorenia „minikabinetu“ z odborníkov zameraných výhradne na podporu exportu, zvýšenia dotácií pre túto oblasť, prísnejšieho uplatňovania súčasných obchodných dohôd a urýchlenia procesu uzatvárania nových dohôd.

Desať stratených európskych rokov

Trápne fiasko Lisabonskej stratégie je zametené pod koberec – ide sa ďalej

„Neúspech nikdy nepriznávejte. Kedykoľvek je zrejmé, že cieľ nedosiahnete, prosto si predĺžte termín na jeho splnenie. Skôr alebo neskôr sa vám to podarí.“

Toto jednoduché pravidlo, mnohonásobne uplatňované vo východnej Európe za socialistickej éry, je obľúbené aj medzi byrokraticmi Európskej únie v súčasnom Bruseli. V marci 2010 bolo spečatené to, čo všetci pozorovatelia európskeho diania vedia už dlho: EÚ sa nepodarilo dosiahnuť ciele hospodárskeho rastu, efektivity a modernizácie, ktoré si pred desiatimi rokmi stanovila v Lisabone. Únia sa nestala „najdynamickejšou ekonomikou sveta“, ale skôr stráca pôdu pod nohami.

Ani jeden hlavný cieľ!

Rozdiel v príjmoch na hlavu v EÚ15 (skupine členských krajín pred vstupom prevažne postkomunistických štátov v roku 2004) oproti Spojeným štátom – považovaný pri mnohých cieľoch za ukazovateľ stavu – sa drží bez zmeny na 30 – 40 %, v závislosti od úpravy o paritu kúpnej sily. EÚ ako celok nespĺnila ani jeden zo 17 kvantitatívnych cieľov stanovených v Lisabonskej stratégii. A všetky kvalitatívne ciele, doplnené do procesu dodatočne, sa využívajú najmä ako potrava pre národné byrokratické aparáty, ktoré pripravujú plány v rámci takzvanej „otvorenej metódy koordinácie“. Namiesto analýzy dôvodov tohto všeobecného neúspechu teraz EÚ vydáva dokument, ktorý požaduje nové ambiciózne ciele stanovené na rok 2020. Ďalších desať rokov sa zrejme môžeme chvastať a snívať.

Čo zlyhalo? Skoro všetko!

Čo na Lisabonskej stratégii zlyhalo? V zásade všetko – a predovšetkým metóda. Pravidlá bez kontrolných a vymáhacích mechanizmov sú obyčajné prázdne rečenie. „Kolegiálny tlak“, ktorý sa mal v rámci otvorenej metódy koordinácie uplatňovať, pôsobí skôr ako účinný nástroj na uplatňovanie „kolegiálnej ochrany“, keď sa ospravedlňujú oneskorenia pri plnení cieľov.

Po druhé, nesprávne boli aj samotné ciele a bolo ich príliš veľa. Tí, ktorí sa statočne pokúsili zostaviť ich zoznam, prichádzali s trojcifernými zoznamami. Jediným dôvodom takéhoto dlhého zoznamu bolo, že každá vláda potom mohla vyhlásiť, že splnila aspoň jeden cieľ – trofej, s ktorou sa mohla pochváliť na domácej scéne.

Ciele navyše obsahovali prevažne politiky, ktoré nevyžadujú žiadnu nadnárodnú koordináciu, napríklad politiky trhu práce, v oblasti starostlivosti o deti či penzií. To vysvetľuje bezzubú metódu a absenciu sankcií pre krajiny, ktoré proces zdržujú. Navyše, ciele väčšinou neboli stanovené v zmysle politických nástrojov, ale výsledkov. Vláda krajiny, ktorá zaznamenala nejaký pozitívny šok, mohla splniť cieľ bez toho, aby na jeho dosiahnutie niečo urobila.

Čo má ešte zmysel

Odklad Lisabonu na rok 2020 je teda zo všetkých týchto dôvodov bezmyšlienkovitý. Skôr, ako mariť čas a verejné prostriedky na zriadenie a prevádzku „lisabonskej“ byrokracie, by EÚ mala podrobne dozerať na dosahovanie tých národných a celoeurópskych cieľov, ktoré zahŕňajú významné prelievanie (spill-over) vplyvov cez hranice. Jasným príkladom je ochrana životného prostredia. Kjótske ciele pre rok 2012 sú dosiahnuteľné. Meškanie ktorejkoľvek z krajín v tomto smere by mohlo ohroziť snahu v ostatných krajinách.

EÚ sa nestala najdynamickejšou ekonomikou, ako bolo naplánované, ale skôr stráca pôdu pod nohami.

Ďalším príkladom je rozvod energií. EÚ je jednotnému trhu s energiami stále veľmi vzdialená a tento stav zdražuje energie pre podniky aj domácnosti a znižuje efektívnosť. Práve tu existuje silný argument pre celoeurópske ciele namiesto národných cieľov a pre sankcie voči krajinám, ktoré svoje trhy neliberalizujú.

Prilákajme mozgy

Na úrovni EÚ by bolo možné stanoviť skôr iné ciele, ktoré by boli odmenou pre tie krajiny, ktoré by k ich dosiahnutiu najviac prispeli.

Jedným takým cieľom je migrácia kvalifikovaných ľudí. Európa v celosvetovom boji o talenty prehráva – a globálna recesia predstavuje príležitosť zmeniť geografiu rozloženia ľudského kapitálu.

Bolo príliš veľa cieľov a žiadne páky na ich vymáhanie ani na potrebné reformy.

Politiky selektívnej migrácie a podmienky priateľské k nadaným ľuďom podporované na európskej úrovni by mohli významne zlepšiť čistú bilanciu migrácie zručností, ktorá je momentálne vo všetkých krajinách EÚ záporná alebo nulová. Existuje základňa asi 300 miliónov absolventov, na ktorej sa dá stavať. Podľa spoľahlivých dôkazov títo ľudia pri rozhodovaní o mieste svojho pôsobenia reagujú na ekonomické stimuly.

V tomto kontexte existujú jasné presahy vplyvov cez hranice, obzvlášť preto, že nadaní ľudia sa sťahujú tam, kde sa im ponúka kritické množstvo pracovných príležitostí. Ľudia sa často sťahujú ako „kvalifikované páry“ hľadajúce dobré pracovné uplatnenie pre oboch členov domácnosti. Vzhľadom na to, že obľúbené destinácie ako USA a Kanada „obsekávajú“ výskum a verejné školstvo a čelia potrebe zdvihnúť limity zdanenia, Európa má jedinečnú príležitosť prilákať kvalifikovaných migrantov a obmedziť exodus európskych výskumníkov.

Projekt takzvaných „modrých kariet“ je zatiaľ dosť neúspešný, pretože jednotlivé štáty nič nemotivovalo ku koordinácii ich politik. A čo tak podmieniť podporu EÚ pre domácich výskumníkov prijatím politik selektívnej migrácie? To by bol prvý seriózny krok k vytvoreniu jednotného trhu práce v Európe.

Keby Európa podnikla takéto kroky, už by nevyzerala len ako krajina prerozdeľovania, ale aj ako miesto, kde sa starajú o životné prostredie, kde distribúcia energií je efektívna a talent sa cení.

Tito Boeri
profesor ekonomie
na Bocconiho univerzite (Miláno),
riaditeľ Fondazione Debenedetti
© Project Syndicate
Medzitulky redakcia

Európa a jej nepodarení susedia

Zvládnú vodcovia starého kontinentu vzťahy s Ruskom a svetom islamu?

Geografia nadelila Európe dobré aj zlé. Môže si blahoželať k tomu, že je v dosť bezpečnej vzdialenosti od napätia, ktoré môže vyvolať vzostup mocností, ako sú India, Brazília – a najmä Čína. Ale vážne problémy ležia aj bližšie.

nej Európy by sa vzťahy s Ruskom mali dať ukočirovať ľahšie. Vzťahy Západu a Ruska sa po skončení studenej vojny podobali dotyku dvoch tektonických dosiek, kde jedna sa tlakom postupne dostala pod tú druhú. Konflikt v Gruzínsku v roku 2008 bol potom otras, ktorý signalizoval zásadný odpor voči pohybu západnej dosky na východ.

Posuny, ktoré nastali, zanechali Rusko oveľa menšie, pokiaľ ide o jeho sféru vplyvu a vojenskú moc. Aby bolo jasné, Putinovo Rusko je nacionalistické, neschopné a je potenciálnym

zdrojom nebezpečných ťažkostí. Ale súčasne zápasí s akútnymi sociálnymi problémami a na jeho východnej hranici je 1,3 miliardy Číňanov. Prítom má významné spoločné záujmy s Európou vrátane obchodu s plynom a ropou a spoločnej zaneprázdnenosti islamským extrémizmom.

Ak sa budú vzťahy s Ruskom manažovať s trepezivosťou a zároveň rozhodnosťou, aj naďalej zrejme zostanú zložité, ale budú zvládnuteľné. S NATO za chrbtom, so zaangażovaním Európskej únie s jej Východným partnerstvom (zame-

Európa hraničí na juhu a na východe s dvoma veľkými regiónmi, ktoré poskytujú dôvody na značné znepokojenie. Ani Rusko, ani islamský svet sa zatiaľ nedokázali dosť dobre prispôbiť globalizácii a ich ekonomiky zostávajú príliš závislé od vývozu ropy a zemného plynu. Na Blízkom východe to ešte zhoršuje problém nedostatočného vytvárania pracovných miest pre rýchlo rastúcu populáciu mladých ľudí. Aj Rusko sa potýka s demografickými problémami, hoci v inom smere – počet obyvateľov v krajine sa podľa prognóz počas nasledujúcich 15 – 20 rokov zmenší až o 10 %.

Menšie Rusko – menší problém

Napriek pochopiteľným obavám Fínov, Poľakov a ďalších obyvateľov strednej a východ-

raným na zmiernenie antagonizmov v postsovietskom priestore) a s prezidentom Barackom Obamom ukazujúcim ochotu rešpektovať zranenú hrdosť Rusov by sa mal Západ zásadnej konfrontácii vyhnúť.

Večné nepochopenie s islamom

Vzťahy Európy k islamskému svetu sú oveľa zložitejšie. Po prvé, aj keď ruské resentimenty sú čerstvejšie, zlé spomienky moslimského sveta siahajú ďalej do minulosti a sú zrodené z vážnejších zrážok – minulých aj súčasných.

Po druhé, nech už si človek myslí o terorizme Al-Káidy a prítomnosti západných armád v Iraku a Afganistane čokoľvek, Európa a islamský svet stále ukazujú náchylnosť vystupovať voči sebe násilne.

Rusko má spoločné ekonomické záujmy s EÚ a na východnej hranici miliardu Číňanov.

Po tretie, aj keď Európania sú nesúrodou skupinou, islamský svet je ňou nekonečne viac. Islam je lepidlo jeho identity – ale čo okrem neho majú spoločné napríklad Indonézia a Jemen? Islamský svet je zmietaný spormi medzi Arabmi a Nearabmi, sunnitmi a šiitmi či medzi saláfskymi extrémistami a teologicky umiernenými skupinami. Agendou Al-Káidy je rovnako ako džihád proti Západu aj vytvorenie nového islamského kalifátu.

Po štvrté, Európanom ťažko prechádzajú cez žalúdok tradičné islamské postoje voči, povedzme, ženám alebo homosexuálom. Moslimom je zasa ťažké pochopiť, ako môžeme veriť, že naša spoločnosť je civilizovaná, ak sú pornografia a opilstvo verejne dostupné. Do tej miery, ako sme my, Európania, kresťanmi, považujeme náboženstvo za vec individuálneho vzťahu človeka s Bohom; moslimovia ho vnímajú ako organizujúci spoločenský princíp. Naša je kultúra viny, ich je kultúra hanby.

Izrael a Palestína

Izrael je, samozrejme, problém, na ktorý sa islamský pocit nevôle zameriava. Je stelesnením západného pokrytectva – či už v otázke nešírenia jadrových zbraní, odmietania rokovať s hnutím Hamas, ktoré riadne vyhralo voľby, alebo kritiky Ruska za „nepriemerané“ použitie sily voči Gruzínsku, pričom sa mlčí o viac ako 1 300 mŕtvych v Gaze.

Na rozdiel od svojich dvoch predchodcov, Obama mal odvahu zamerať sa na izraelsko-palestínsky problém, tento nepoddajný zdroj infekcie, od začiatku svojho prezidentovania. A išiel do Káhiry, aby oslovil arabský svet s pokorou a úctou, ale bez toho, aby sa vyhýbal otázkam ľudských práv a slobody jednotlivca. Riziko tohto amerického aktivizmu je však

v tom, že sa dá z hľadiska Európanov použiť ako zámienka na to, aby len sedeli a povzdzovali z kresla, zatiaľ čo niekto iný robí ťažkú prácu. Ale pasivita by tu bola historickou chybou. Americké záujmy na Blízkom východe nie sú totožné s európskymi.

USA von, Európa dnu?

Chránené za oceánmi a zapájajúce svoju obrovskú technologickú kapacitu v prospech cieľa energetickej sebestačnosti, Spojené štáty sú schopné odpútať sa od sifyvskej roboty

Obama ukazujúci vľúdnu tvár Rusku a Arabom nemôže stále robiť za Európu všetku robotu.

na Blízkom východe. Budú v čoraz väčšom pokušení urobiť taký krok, najmä keď sa stiahnu z Iraku a Afganistanu. Pre Európu je však také dištancovanie nemožné; jej bezpečnosť je neoddeliteľne spätá s potrebou nájsť a udržať modus vivendi s moslimským svetom.

Európa nie je bez vplyvu. V súčasnosti sa prehľbujú jej ekonomické vzťahy s Izraelom: a ak jeho vláda bude aj naďalej odmietať zastaviť kolonizáciu Západného brehu, Európania by mali dať jasne najavo, že ako najdôležitejší exportný trh Izraela majú poruke aj tvrdšie opatrenia. A keďže sa zdá, že izraelská aj iránska vláda využívajú neústupčivosť tej druhej na ospravedlnenie svojej vlastnej, Európa musí byť pripravená použiť svoju ekonomickú silu aj voči Iránu, ak mullahovia odmietnu Obamovu podanú ruku.

Európske vojenské sily budú musieť zohrať kľúčovú úlohu pri dohľade (policing) a garantovaní dvojštátneho usporiadania medzi Izraelom a palestínskym štátom. To všetko si vyžaduje, aby sa Európa prebudila, uvedomila si, kde ležia jej skutočné bezpečnostné záujmy, a prevzala zodpovednosť za ich zabezpečenie.

Nick Witney
bývalý riaditeľ

Európskej obrannej agentúry,
spolupracovník Európskej rady
pre zahraničné vzťahy

© Project Syndicate/Europe's World

Foto: TASR

Náš biznis v Kazachstane

Prezident SR absolvoval jednu zo svojich ekonomicky najvážnejších ciest

Odkiaľ k nám prichádza ropa? No predsa z Ruska. Omyl. Bratislavský Slovnaft momentálne beží najmä na surovinu z Kazachstanu.

Otakýchto krajinách sa zvykne hovoriť, že majú celú Mendelejevovu tabuľku prvkov. Vyberte si: zlato, striebro, železo, olovo, zinok, chróm... a čo je ešte zaujímavejšie: ropa, zemný plyn a – urán. Nečudo, že Európa si obchádza držiteľa takýchto bohatstiev a snaží sa s ním budovať čo najlepšie obchodné vzťahy. Nie je to však jednoduché. Toto je Orient, hoci rusifikovaný a už aj globalizovaný – a priame kontakty s dlhou fázou budovania dôvery tu rozhodujú o obchodnom úspechu ešte viac ako v našich končinách. Z tohto pohľadu bola marcová výprava prezidenta Ivana Gašparoviča do Astany a Alma Aty určite veľmi dobrým ťahom. Nemožno si, samozrejme, robiť ilúzie o pristúpení k lukratívnym miliardovým obchodom, ktoré tu naplno bežia s účasťou domácich hráčov a veľkých ruských a západných koncernov. No niečo sa zobnúť stále dá a treba využiť príležitosť otvoriť dvere na najvyššej

štátnej úrovni, ktorá v tejto krajine hýbe aj kompasom ekonomického života.

Strategickí partneri

Ivan Gašparovič absolvoval svoje tri dni v Kazachstane sprevádzaný o. i. ministrom hospodárstva Ľubomírom Jahnátkom, dvoma desiatkami podnikateľov a funkcionárov SOPK a malou skupinou zväčša ekonomických novinárov. Ako povedal médiám, túto krajinu treba považovať za strategického partnera Slovenska v Strednej Ázii, a to najmä z dnes dominujúceho pohľadu dodávok ropy. Ich objem stále narastá; minulý rok jej k nám cez ruský ropovod Družba priteklo 3,1 milióna ton.

Spolupráca sa črtá v doprave, pri stavbe ciest, v poľnohospodárstve, potravinárstve, turizme a vzdelávaní.

„Nemáme sporné otázky, skôr hľadáme priestor ako rozšíriť našu obchodnú spoluprácu,“ konštatoval slovenský prezident po rokovaní so svojim kazašským kolegom Nursultanom Nazarbajevom v jeho paláci v Astane. Zaujímavými oblasťami sú pritom energetika, stavebníctvo, doprava, ale aj

kúpeľná a zdravotná turistika. V tom poslednom prípade nejde len o prilákanie novej klientely do slovenských kúpeľov, ale aj o prítiahnutie kazašských investícií na ich rozvoj.

Sympatie pre Slovensko

Prezident Nazarbajev, ktorého obdobie vo funkcii sa približuje 20 rokom (a pokračovať bude, dokedy on bude chcieť, ako nedávno rozhodol ľud), prejavil svojmu slovenskému kolegovi počas jeho návštevy vysoké pocty a mimoriadnu náklonnosť. Prejavilo sa to napríklad, keď hneď prvý deň zreorganizoval program návštevy podľa vlastného strihu a osobne sprevádzal slovenského hosťa po významných pamätihodnostiach Astany, ktoré dal, samozrejme, svojho času sám vybudovať (ako aj celé mesto). V daných súvislostiach je táto ústretovosť pre Slovensko dobrá správa. Nepochybne aj šéf Kazachstanu považuje za užitočné mať v strede Európy spoľahlivého a nadštandardne priateľského partnera. Na tlačovej besede dokonca, zrejme vo väzbe na objem dodanej ropy, vyhlásil, že Slovensko je najväčším partnerom Kazachstanu v EÚ.

N. Nazarbajeva teší rast celkového vzájomného obchodného obratu, ktorý sa od roku 2003 zvýšil asi o 10 %, a perspektívy sú podľa neho ešte lepšie. V tomto sa síce vinou rozdielnej metodiky (vo vzťahu k reexportu ropy) kazašské a slovenské údaje rozchádzajú, no obchod sa určite

okrem energetických surovín rozvíja v strojárstve, metalurgii, ale aj v školstve, zdravotníctve a ďalších oblastiach. Na Slovensko sa napríklad chodia učiť kazašskí vojaci a praxovať lekári.

Prezidentské požehnanie pre spoločné podniky

Podľa N. Nazarbajeva funguje v jeho krajine 17 spoločných slovensko-kazašských podnikov. Je jasné, že slovenská strana chce ich počet ešte zvýšiť. Týka sa to predovšetkým odvetvia stavebníctva, dopravy vrátane výroby koľajových vozidiel, strojárskych a zbrojárskych technológií. Svoje aktivity tu rozvíja napríklad Váhostav či ŽOS Vrútky. Slovenské stavebné firmy by sa

podľa môjho názoru mali stať spoločné projekty na tranzitných trasách, v poľnohospodárstve, v ľahkom priemysle – farmaceutickom, potravinárskom, spracovateľskom, ako aj v turizme a vzdelávaní, v čom vidím veľký potenciál,“ povedal na spoločnom bilaterálnom obchodnom fóre asi stovke reprezentantov biznisu. „S prezidentom Gašparovičom sme mali rokovania o mno-

hých otázkach a konštatovali sme, že medzi Kazachstanom a Slovenskou republikou nie sú nijaké problémy, ktoré by zaťažovali naše vzťahy. Takže sme vám prišli povedať, že vás budeme podporovať – nuž smelo pracujte na prospech oboch krajín a národov,“ zakončil.

Juraj Filin
Foto autor

SR odobrala v roku 2009 cez ropovod Družba 3,1 mil. ton kazašskej ropy.

rady podieľali na výstavbe v rámci ambiciózneho projektu diaľnice „západná Čína – západný Kazachstan“. Z celkových 2 700 km sa predbežne črtá šanca na účasť na stavbe prvých 300 km v almaatskej oblasti.

Kazašský prezident v tom nevidí problém. „Perspektívnymi smermi našej spolupráce by sa

Prezidentský palác v Astane – centrum moci

Obchody s Kazachmi idú cez žalúdok

Uzatváranie obchodov v Kazachstane sa riadi ázijskou mentalitou. Uponáhľaná Európa je v kontraste s pokojnejšou Áziou. „Obchod sa uzatvára za stolom plným jedla. Dlh, dlho sa je, potom sa dlho, dlho pije – a o obchode sa hovorí maximálne posledných päť minút,“ tvrdí obchodný radca v Kazachstane so sídlom v Alma Ate (Almaty) Viktor Borecký.

Kazachovia sa zriedka púšťajú do obchodu hneď po prvých stretnutiach. Dôležité je preto chodiť do tejto krajiny bohatej na suroviny často. „Nielen priletieť a hneď na druhý deň odletieť, ale prísť aspoň na týždeň, aby sa pokojne dalo všetko vybaviť, pretože tu obyčajne nemajú problém s časom,“ konštatuje obchodný radca. Stredoázijski podnikatelia totiž so železnou pravidelnosťou na rokovania meškajú, niekedy aj pol dňa.

Kontrakty sa uzatvárajú, až keď sa partneri dobre spoznajú. Dôležité sú aj rodinné väzby. Treba sa teda stretávať v rámci rodín a obchodníkov po čase pozvať aj na návštevu na Slovensko. „Oni potom zvyknú odporučiť cez rodinu a známych ďalšie kontakty a vtedy to už ide.“

Obchodovanie v krajinách Strednej Ázie má aj svoje negatívne stránky. Jednou z nich je korupcia; niektorí úradníci pýtajú aj 25 % z celkovej sumy kontraktu. Prítom však obchodník stále nemá zákazku istú, pretože zaplatiť musí síce vo-

pred, štátni zamestnanci však často rotujú medzi rôznymi pozíciami. Kazašskí podnikatelia sú podľa Boreckého tiež „rozmaznaní“ tým, že sa im v ich krajine žije relatívne dobre. Preto nehľadajú aktívne nové trhy a na dovážané produkty si nastavujú vysokú prírážku. „Dávajú si oveľa väčšiu maržu, ako je zvykom na Slovensku. Keď sa sem nejaký tovar dovezie, marža môže dosiahnuť 100 %,“ uviedol V. Borecký.

TASR

O čo Slovensku v regióne ide

Slovensko má záujem najmä o tieto oblasti spolupráce s Kazachstanom:

- vojensko-technická oblasť vrátane opráv, modernizácie lietadiel a obrnenej techniky a užití zariadení starej munície,
- štandardizácia, metrológia a certifikácia,
- získavanie a vzájomná ochrana investícií,
- stavebníctvo, výroba stavebných materiálov, výstavba ciest a mostov, opravy a výstavby železničných tratí, dodávky cestných a stavebných strojov,
- cestovný ruch a šport,
- energetika, geologický prieskum, preprava a spracovanie energetických a surovinových zdrojov,
- rekonštrukcia, modernizácia a výroba železničného vozového parku, modernizácia bezpečnostných a riadiacich prvkov v železničnej a cestnej doprave,

- strojárstvo vrátane dodávok lodí,
- gumársky priemysel – modernizácia slovenskými technológiami.

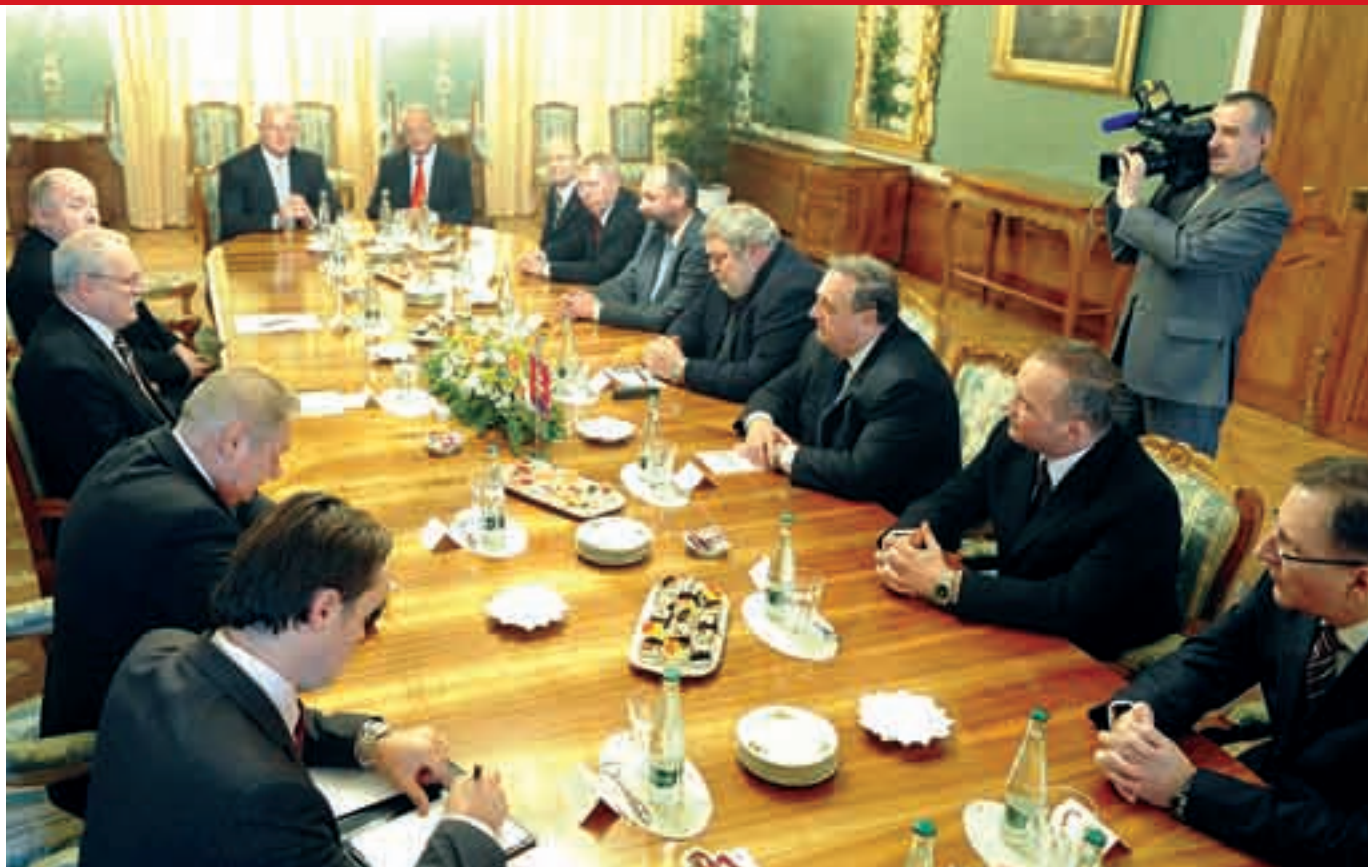
Zdroj: MH SR

L. Jahnátek: prečo odtiaľ dovážame ropu

Väčšina ropy, ktorá prichádza na Slovensko cez ruský ropovod Družba, pochádza z Kazachstanu. V minulom roku prítieklo 3,1 milióna ton, na tento rok je naplánovaných 5 miliónov ton. Podľa ministra hospodárstva Ľubomíra Jahnátka je dohoda práve s kazašskými partnermi výhodná. Od koho pritečie ropa do krajiny, rozhoduje podľa neho vždy odberateľ a ruskí vlastníci ropovodu iba odporúčajú jednotlivé zdroje. „Slovnaft urobil túto dohodu s Kazachstanom a zdá sa, že je výhodná,“ podotkol. Okolité štáty totiž dnes majú väčší problém s dodávkami pre svoje rafinérie.

Ešte v roku 2007, keď Slovensko navštívil kazašský prezident Nursultan Nazarbajev, sa uvažovalo o vybudovaní centrálného prekladiska kazašskej ropy. Dôvodom bolo aj riešenie možných výpadkov dodávok ropy pre spory medzi Ukrajinou a Ruskom. „Zatiaľ sa prekladisko nebuduje, pretože je to veľký problém z hľadiska environmentu,“ vysvetlil Ľ. Jahnátek. Zdôraznil však, že Slovensko má záujem o zvýšenie prepravy „čierneho zlata“ pre iné štáty. Preto sa realizuje aj projekt ropovodu medzi Bratislavou a Schwechatom.

TASR

Podnikanie a politika

Zdá sa, že volebná vlna v strednej Európe odplavuje zdravý rozum. Voľby máme nielen u nás (okrem parlamentných máme na jeseň voľby do miestnych samospráv), ale aj v susednom Česku a Maďarsku. Nervózni sú všetci – aj voliči, aj tí, čo sa uchádzajú o zvolenie.

Nejedného podnikateľa trápi, s akou garnitúrou bude mať do činenia. So starou? S novou? Čím sa budú odlišovať? Aké bude podnikateľské prostredie, úvery, dane, odvody? Debaty o politike nemajú konca. Samozrejme, že od politiky závisí veľa. Čím mocnejší je štát, čím viac kontroluje legislatívu a výkonnú moc, tým viac pôsobí na hospodársky život. V totalitnom štáte je prepojenosť politiky a ekonomiky temer nerozlučná. My starší si to pamätáme. Nielen úvery, nielen dane a odvody zo zisku, ale aj ceny paradajok, zuvačiek či dámskych nohavíciek záviseli od

uznesení ústredného výboru všeládnej strany. O dodávkach WC papiera ani nevraviac.

Báť či nebáť sa politikov?

V normálnej ľudskej spoločnosti je závislosť politiky a hospodárskeho života temer nebateľná. Dodávky elektriny, čerstvých rožkov do predajní a grafikon mestskej dopravy nezávisia od toho, kto je hlavou štátu, kto sedí v kresle premiéra či ministra. Hospodársky stroj musí fungovať – a spravidla aj funguje – nezávisle od momentálne vládnucej koalície či opozície. Len každé štyri roky treba nap-

núť uši, zaostríť oči a resetovať spoločenskú pamäť, aby sa do vyhradených kresiel dostali ako-tak správni ľudia. A keď nie celkom sto-percentní géniovia, tak aspoň 150 ľudí, čo sú odhodlaní aj pracovať pre dobro štátu a nielen pre svoje kešene.

Od politiky totiž závisí veľa. Odvažujem sa však povedať, že nie tak veľa, ako si mnohí našinci myslia. V štandardnom demokratickom štáte by sa malo dať podnikať bez obáv z výsledku volieb. Bez povolebných sklamaní či eufórií. Emócie si nechajme na olympiády, hokej či majstrovstvá sveta vo futbale.

Podnikanie bez politiky odtiaľ potiaľ: niektoré podnikateľské projekty by bez silnej politickej podpory neodštartovali.

Dobry podnikateľ by nemal politike pripisovať nadmernú dôležitosť. Mal by podnikateľ tak, aby svojou činnosťou dokázal vyrovať rany, sklamanie či ťažkosti, ktoré nová (či stará) politická garnitúra vyvolala. Politiku netreba podceňovať. Ale ani preceňovať. Kto sa bojí politickej klímy, kto je ochotný kvôli politike zmeravieť, kto dopustí, aby jeho podnikanie paralyzoval strach, ten dopadne zle. Vyradí sám seba, svoju firmu, nielen z každodenného, ale aj ročného, viacročného zápasu o prosperitu.

Keď aj politická moc úplne skolabuje, ľudia sa nemôžu vzdať hospodárskej činnosti.

Dobry podnikateľ by sa nemal báť politiky a politikov. Jeho životnou istotou by malo byť vedomie, že podnikanie je dlhodobá činnosť, služba ľuďom, zákazníkom. Táto služba je v istom zmysle nadradená politickým hrám. V podmienkach trhovej ekonomiky podnikanie vytvára ekonomickú základňu – fundament, na ktorom stavajú politické strany a politické elity svoju moc a vplyv.

Nezlomná iniciatíva zdola prináša hospodárske zázraky

Hospodársky život je nepretržitá činnosť pre zachovanie ľudského rodu. Všeobecne uspokojuje základné potreby tisícov a miliónov ľudí, a to nezávisle od politickej moci. V nedávnych dejinách nájdeme príklady, že politická moc skolabovala, deštruovala sa. Dokonca štáty, celé ríše môžu umrieť na infarkt. Inštitúcie sa môžu zrútiť, ozbrojené zložky môžu byť vyradené, na uliciach ostávajú jednoduchí, bezbranní občania. Zdecimovaní ľudia. Bez vlády, Führera, armády. A predsa museli žiť a prežiť. Vďaka čomu? Vďaka hospodárskej činnosti.

Spomeňme si na príklad Nemecka po porážke v máji 1945. Kedysi ríša, potom v troskách, obsadená víťaznými armádami, s miliónmi mladých mužov padlých na frontoch, s miliónmi ďalších v zajateckých táboroch. Rozbombardované mestá, infraštruktúra. Ženy a deti a starci. Hospodársky stroj rozkrútili jednoduchí ľudia medzi troskami domov. Starci, ženy a deti. Bez zákonov a nariadení začali odprávať trosky, uvoľňovať koľajnice, zbierať palivo. Rozkúrili pece, začali vyrábať, predávať, rozvážať tovar, poskytovať služby. Až potom prišla pomoc zvonka, kapitál, hospodárska činnosť sa rozkrútila na plné obrátky.

1968: ekonomiku politický kolaps nezastavil

Sféra politiky nie je taká všemohúca, ako sa na prvý pohľad zdá. Pre život národov a štá-

tovej je rozhodujúca vôľa jeho občanov pracovať, prežiť, zveľadiť svet okolo seba. Vo svojom nedávno vydanom románe „Rozkoše dávnych čias“ vo viacerých kapitolách oživujem obraz tragédie roku 1968 u nás. Politická moc sa zrútila, do krajiny vpadla polmiliónová Sovietska armáda. Reformných komunistických lídrov v Prahe pozatýkali, odviezli do Moskvy, umlčali štátny rozhlas a televíziu, obsadili všetky redakcie, parlament rozohнали.

Neradno sa politikom obracať chrbtom k podnikateľom a bankárom; cestu k dohode však napokon obvykle nájdu.

Vyššie týždňa bola vtedajšia štrnásťmiliónová republika Čechov a Slovákov bez Ústredného výboru KSČS, bez premiéra, bez vlády, bez parlamentu, bez médií, naša armáda stála v kasárňach s rozkazom nebrániť sa okupantom.

A predsa ten štát ekonomicky neskolaboval. Podniky neprestali pracovať, vlaky jazdili, namiesto štátneho rozhlasu sa vysielalo malými vysielaciami. Noviny sa vydávali po bytoch a do ulíc ich roznášali dobrovoľníci. Krajinu riadili samotní občania, pokyny obyvateľstvu vydávali neznámi rozhlasoví pracovníci a novinári, milióny ľudí spájalo počúvanie tranzistorových prijímačov. Zrazu štrnásť miliónov ľudí nepotrebovalo štátnu moc. Zoči-voči nepriateľským vojskám pokračovali v práci, vyrábali, dodávali, predávali a kupovali všetko potrebné pre každodenný život. Vydržali aj bez ministrov, stranických tajomníkov, poslancov a ďalších papalášov.

Etika, goodwill, kvalita idú ponad volebné obdobia

Pravdaže, uvádzam extrémne situácie. Nie som anarchista, nemyslím si, že politika a štát sú zbytočné. Chcem iba upozorniť, že politika nie je všemocná.

Mocnejšia je chuť človeka žiť, pracovať, vytvárať nové veci. Mocnejšia je túžba zveľadiť

seba a ľudí okolo seba. Služiť ostatným kvalitným výkonom a zároveň tak poslužiť aj sebe odmenou tých ostatných spokojných ľudí. Filozofia goodwillu. V tomto zmysle je etika podnikania rovnako vysoká a vznešená ako etika politiky – služba celému spoločenstvu. Dobry podnikateľ sa nemusí báť politickej sféry. Môže ju dokonca nenápadne korigovať, viesť, tlačiť na schodnejšie cesty. Len zlý (a krátkozraký) podnikateľ sa dá nalapať

na väbníčku prepojenia s momentálnou politickou mocou. Byť úspešným v podnikaní cestou korupcie, klientelizmu – sa na prvý pohľad zdá veľmi výhodné. Azda na čas. Kým nepríde iná garnitúra alebo kým sa nezobudí zaspáť Šípková Ruženka spravodlivosti. Žiť pod vidinou smrti od guľky najatého strelca alebo stráviť roky v tieni väzenskej cely nie je ideálnym modelom života pre naše čarovné 21. storočie.

Úspech v podnikaní cez korupciu a klientelizmus? Možno, ale s vidinou väzenskej cely či niečoho horšieho.

Podnikanie aj politika majú ľuďom slúžiť. Ak na to občas zabudnú, tvrdá logika miliónov spoluobčanov im to môže niekedy aj pripomenúť. Ak ani to nestačí, potom prídu katastrofy a krízy, ktoré si nikto neželá.

Goodwill, dobrá vôľa, je prednosťou úspešného podnikania. Na dlhšie. Nielen na štyri volebné roky.

Anton Hykisch
Medzitulky redakcia
Foto: TASR

Najmenší región s najsilnejšou ekonomikou

Postavenie Bratislavského samosprávneho kraja v našom hospodárstve

Bratislavský samosprávny kraj má výnimočné postavenie medzi regiónmi Slovenska v hospodárskom živote a posilňuje svoju pozíciu aj ako región atraktívny pre život.

Hoci je Bratislavský samosprávny kraj (BSK) rozlohou najmenší z osmičky krajov a počtom obyvateľov predposledný, pripadá naň viac než štvrtina hrubého domáceho produktu a viac ako 40 % priemyselnej produkcie Slovenska. Kraj má úctyhodnú pozíciu aj v porovnaní v rámci Európskej únie. Slovensko dosiahlo za desaťročie pokrok, keď sa z päťdesiatich percent priemeru HDP v EÚ dostalo na súčasných 73 %. Bratislavský samosprávny kraj je však v inej kategórii. Podľa údajov z Eurostatu za vlaňajšok je BSK na úrovni 148 % priemeru EÚ a po Prahe je najrozvinutejším regiónom v nových členských krajinách Únie.

Ak sa v časopise Goodwill venujeme slovenskej ekonomike nielen na centrálnej, ale aj regionálnej úrovni, je celkom pochopiteľné, že osobitnú pozornosť budeme venovať bratislavskému priestoru.

Autá a chémia

Najvýznamnejšie postavenie v kraji majú dve sféry – priemysel a služby. V rámci priemyselnej

produkcie sú dominantné hlavne dve odvetvia: automotive a chémia.

V rámci päťice najväčších firiem na Slovensku okrem U.S. Steel majú všetky ďalšie sídlo v Bratislave. Slovenský plynárenský priemysel a Slovenské elektrárne fungujú po celej krajine, ale dva z gigantov produkujú tu: Volkswagen a Slovnaft. Ich pôsobenie vytvára významnú sieť pre rozvoj automobilového priemyslu a chémie v tomto priestore.

Subdodávateľia a služby

Náš najväčší exportér Volkswagen vytvoril rozsiahle zázemie subdodávateľov, ktoré výrazne posilňuje okolie Bratislavy. Táto synergie je dôležitá pre celý kraj – a tiež pre rozvoj potenciálu pracovných síl, výskumu, vývoja a prípravy odborníkov v týchto oblastiach.

Bolo by však nespravodlivé nespomenúť ďalšie odvetvia priemyslu – elektrotechnický, potravinársky a stavebný, ktoré tu majú tiež dôležité zastúpenie. Najmä však úlohu služieb, ktoré vytvárajú okolo šesťdesiat percent pridanej hodnoty. Ich charakter je vyjadrením úlohy Bratislavy ako centra štátu i významného miesta v medzinárodnej spolupráci. Finančné služby, informačné a komunikačné technológie, obchod, hotely a reštaurácie ako zázemie pracovných vzťahov a cestovného ruchu dopĺňajú obraz tohto rozvíjajúceho regiónu.

Nielen hlavné mesto

Hoci približne tri štvrtiny obyvateľov kraja žijú v hlavnom meste, nemožno obísť ani ďalšie časti regiónu. Najmä dve tunajšie oblasti – Zá-

horie a Malokarpatská oblasť, sú dobre známe. Na tradičné poľnohospodárske a potravinárske výroby tu nadväzujú moderné postupy. Prikladom môžu byť viaceré úspechy malokarpatských vinárov na domácich i prestížnych medzinárodných fórach.

Veľkú váhu má aj cestovný ruch. Európsky veľtok Dunaj s príľahlými nížinami a malokarpatskými lesmi vytvárajú príťažlivý kontrast a romantiku, ale aj cenné prírodné rezervácie. Silným tromfom je výhodné dopravné prepojenie a blízkosť k ďalším významným európskym centram. Do Viedne je to iba necelá hodina autom, do Budapešti 200 kilometrov. Nie náhodou tento priestor dostal pomenovanie „Zlatý trojuholník“ a je považovaný za jeden z najperspektívnejších európskych regiónov.

Medzinárodná spolupráca

O medzinárodnej spolupráci, ktorá sa odohráva na pôde bratislavského regiónu, by sa dalo veľa napísať. Viac sa chceme pristiaviť pri možnostiach, ktoré vytvárajú európske fondy. Podčiarknime aj tu osobitosť BKS, ktorá je daná tým, čo sme uviedli už na začiatku: jeho vysokou úrovňou hospodárskeho rozvoja.

Podľa pravidiel Európskej komisie v rámci cieľa Konvergencia môžu byť zo štrukturálnych fondov financované regióny, ktorých hrubý domáci produkt v parite kúpnej sily je menší ako 70 % priemeru EÚ. Sem patria všetky časti Slovenska – okrem Bratislavského samosprávneho kraja. Na ten sa nevzťahuje ani Kohézny fond, kde je hranicou 90 percent priemeru Únie. Pre BKS platia programy v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť. Globálnym cieľom tohto operačného programu v období 2007 až 2013 je posilnenie konkurenčnej schopnosti regiónu rozvojom vedomostnej ekonomiky a budovaním regiónu atraktívneho pre život. Teda zámery, ktoré majú predovšetkým kvalitatívny rozmer. Ich realizácia by kraju pomohla. Veď hoci je BSK v produktivite práce najsilnejší na Slovensku, je iba na úrovni 72 % priemeru EÚ.

Dosiahnuť zásadný pokrok možno práve rozvojom vedomostnej ekonomiky. Výsledkom by mala byť zvýšená dynamika hospodárskeho a sociálneho rastu a tiež to, čo vyjadruje druhá časť globálneho cieľa. Teda budovanie regiónu atraktívneho pre život.

MN

Ilustračné foto: TASR

BSK je najrozvinutejší, ale aj diskriminovaný

Vylúčenie z podpory eurofondov poškodzuje vidiecke a predmestské oblasti

Od decembra minulého roka má Bratislavský samosprávny kraj nového predsedu.

S Pavlom Frešom sme sa rozprávali o jeho prioritách pri riadení ekonomicky najsilnejšieho regiónu Slovenska.

■ **BSK je v rámci SR výrazne najrozvinutejší. Pociťujete z toho viac výhody alebo vám to prináša aj nevýhody či komplikácie?**

Je to zároveň výhoda aj nevýhoda. Ak sa však pýtate na nevýhody a komplikácie, áno, z nášho pohľadu je to skôr nevýhoda, nakoľko nás to v porovnaní s inými krajinami vyčleňuje z možnosti čerpať eurofondy. HDP nášho kraja je vysoko nad priemerom EÚ, a tak má právo čerpať peniaze z eurofondov iba v zlomku z tých oblastí, kde tak môžu robiť ostatné kraje.

Táto situácia je nespravodlivá hlavne voči trom „vidieckym“ okresom v našom kraji, ale aj voči niektorým okrajovým mestským častiam Bratislavy. Určite sa to budeme snažiť zmeniť.

■ **Čo sa dá pre to urobiť?**

Rokujeme už aj so zahraničnými partnermi, v spolupráci s ktorými budeme mať silnejšiu vyjednávaciu pozíciu, a veríme, že Bratislavský kraj už potom nebude diskriminovaný. Málokto si to uvedomuje, ale aj keď je v tomto kraji najvyššia životná úroveň, sú tu aj najvyššie životné náklady. Prejavuje sa to napríklad pri tabuľkových platoch učiteľov, ktoré sa v našom kraji stávajú neatraktívne, a dôsledkom toho sú najslabšie výsledky žiakov v rámci Slovenska. Aby som to zjednodušil: dieťa, ktoré privezie rodič na luxusnom aute, ide do školy so záchodmi na úrovni spred roku 1989.

■ **Do akej miery zachováвате kontinuitu a v čom ste kritický k vašim predchodcom?**

Musím, bohužiaľ, konštatovať, že úrad sme prevzali vo veľmi zlom ekonomickom stave. Rozpočet na rok 2009 bol výrazne nadhodnotený, kvôli čomu minulé vedenie muselo vziať pomerne vysoký úver. Najdôležitejšie teraz je

Pavol Frešo

pripraviť kvalitný rozpočet zohľadňujúci hospodársku krízu a vzniknuté výpadky, pričom nechceme, aby sa to dotklo obyvateľov kraja.

■ **Znamená to škrty a rušenie projektov?**

Naopak, napriek ťažkej situácii chceme podporiť niektoré dôležité investičné projekty, ako je napríklad most v Malackách alebo cyklomost do Rakúska, aby aj takto symbolicky padla po 20 rokoch železná opona.

Zásady riadenia BSK dnes: jasné pravidlá, manažérsky prístup, transparentnosť

Na našom úrade presadzujeme jasné manažérské pravidlá a transparentné nakladanie s verejnými prostriedkami. Budeme zverejňovať faktúry, obstarávať cez elektronické aukcie – a aby ľudia videli na vlastné oči, o čom je regionálna samospráva, majú možnosť sledovať každé rokovanie zastupiteľstva v priamom prenose cez internet.

■ **Aké vidíte svoje hlavné úlohy v hospodárskom a sociálnom rozvoji kraja?**

Som presvedčený, že kompetencie župana mi umožňujú zveľaďovať a rozvíjať kraj k spokojnosti všetkých jeho obyvateľov. A tí by mali poznať všetky procesy, kroky a rozhodnutia, ktoré sa za ich peniaze v kraji robia.

Druhou úlohou je pre mňa diskusia a zjednocovanie miest, mestských častí a obcí v kraji. Župan by nemal byť iba vykonávateľ byrokratických úkonov, ale aktívny komunikátor, ktorý v diskusii so zúčastnenými hľadá východiská a riešenia. V neposlednom rade by mal pre ľudí, živnostníkov, firmy aj veľké podniky vytvárať také podmienky, aby sa im darilo.

■ **Výpadok daňových príjmov samosprávy vážne zasiahol. Čo to znamená pre BSK?**

Potrebu oveľa efektívnejšieho hospodárenia a hľadanie rezerv vo „vlastných radoch“. Riešenie vidím aj v tom, aby štát nechal samospráve celý výnos z dane z príjmu fyzických osôb. Mal by sa prehodnotiť celý systém prerozdelenia financií pre samosprávy – pretože ľudia, žijúci v danom regióne, najlepšie vedia, kde ich tlačí topánka, kde treba investovať, čo treba naprávať.

■ **Aký význam má pre kraj medzinárodná spolupráca?**

Bratislavský región má jednu nespornú výhodu – susedí s ďalšími dvoma štátmi a de facto aj s tretím, hoci nie územne. To ho predurčuje k pevnejším medzinárodným väzbám – a tie by sa dali využiť práve v oblasti eurofondov a napríklad aj v oblasti vedy a výskumu. Už iba prirodzenou polohou by náš región mal byť lídrom aj v medzinárodnej spolupráci. A presne na tom aj pracujeme.

Pripravil: Miloš Nemeček
Foto: BSK

Lízing dúfa, že sa odrazí od dna

Pozitívny rast ekonomiky Slovenska by mohol zastaviť pokles financovania

Činnosť a výsledky lízingových spoločností v minulom roku ovplyvňovala finančná a hospodárska kríza a jej dopady na ekonomiku Slovenska. Objem obchodov klesol o 46 %.

Ekonomické prostredie pre finančné produkty ponúkané členmi Asociácie leasingových spoločností SR (ALS) sa v roku 2009 podstatne zhoršilo. V podnikateľskej sfére došlo k zníženiu dopytu po získavaní prostriedkov na financovanie investičných potrieb. Podniky prijali opatrenia na šetrenie a znižovanie nákladov i v prevádzkovej oblasti. Rovnako sa vyvíjala i nálada spotrebiteľov, ktorí odkladali rozhodnutia o nákupe predmetov dlhodobej spotreby. Na druhej strane bolo sťažnené aj získavanie refinančných zdrojov lízingových spoločností. Samotné lízingové spoločnosti prijali opatrenia na dôkladnejšie posudzovanie projektov klientov, na posudzovanie ich finančnej situácie

Medziročný pokles objemu investícií na Slovensku a v EÚ (r. 2009)

Pokles objemu investícií v SR (ŠÚ SR)	-10 %
Pokles objemu investičných úverov bánk v SR (NBS)	-52 %
Pokles objemu lízingu v Európe (Leaseurope)	cca -30 %
Pokles objemu lízingu v SR (ALS)	-46 %

a zohľadňovali aktuálne riziká financovanej komodity a riziká dojednávanej zmluvy.

Obchody za miliardu eur

Aktívne finančné operácie na obstaranie hnuťelného i nehnuteľného majetku ponúkalo na Slovensku 40 členských spoločností Asociácie leasingových spoločností SR. Počet nových zmlúv v minulom roku presiahol 68-tisíc. Členské spoločnosti ALS uzatvorili obchody v celkovej čiastke 1 511 mil. eur. Financovaná hodnota, teda obstarávacia cena minus akontácia, predstavovala 1 181 mil. eur. To znamená, že prefinancovaná hodnota činila 78 % obstarávacej ceny majetku.

Portfólio lízingových spoločností, teda celkový počet živých zmlúv, dosiahol takmer 148-tisíc

osobných automobilov, 49-tisíc úžitkových automobilov a 26-tisíc nákladných vozidiel (nákladné automobily, prívesy a návesy, autobusy atď.). Pri strojoch a priemyselných zariadeniach činil počet živých zmlúv 29-tisíc, okolo 7-tisíc ostatných investičných predmetov a takmer 500 nehnuteľností. Spolu tak ide o takmer 260-tisíc živých zmlúv, spravovaných lízingovými spoločnosťami. Zostatok istiny, ktorú predstavujú pohľadávky za zatiaľ nesplatenú časť istiny, predstavoval k 31. 12. 2009 celkom 3,4 mld. eur, čo je oproti roku 2008 pokles o 16,2 %.

Šrotovné lízingu nepomohlo

Silnú pozíciu financovania si udržiava lízing osobných áut. V minulom roku vláda podporila predaj áut šrotovným. Toto opatrenie však lízingovým spoločnostiam nepomohlo, pretože nové autá sa s využitím šrotovného na lízing kupovať nemohli. Objem lízingových obchodov osobných áut klesol oproti minulému roku o viac ako 36 %. Vysoký prepád zaznamenal lízingový trh aj pri úžitkových automobiloch, lízingových obchodov bolo v roku 2009 o viac ako 300 mil. eur menej, v relatívnom vyjadrení to predstavuje prepád o takmer 58 %. Lízing nehnuteľností pred vyšším poklesom zachránilo spätné financovanie, ktorým sa developerské spoločnosti snažili zvýšiť objem predaja bytov. Podiel lízingu nehnuteľností na celkovom objeme lízingu mierne vzrástol, stále však tvorí len malú časť z celkového lízingového trhu – asi 5,9 %.

Obrat v roku 2010

Situáciu lízingových spoločností zhoršuje odliv klientov a rastúca druhotná platobná neschopnosť klientov. Nárast insolventnosti s pretrvávajúcimi problémami pri vymožiteľnosti práva sú hrozbou pre lízingové spoločnosti aj tento rok. Pri prognózovanom raste HDP Slovenska o dve až tri percentá by podľa odhadu zástupcov ALS mohol lízingový trh v tomto roku vzrásť o päť až desať percent.

Vladimír Ješko

Ilustračné foto: TASR

Štruktúra lízingových obchodov v SR v roku 2009 – hnuťelné veci

Zdroj: ALS

Typ zariadenia – Medziročný vývoj	Objem obchodov v mil. eur			Zmena 2009/2008 %	Zmena 2008/2007 %
	2009	2008	2007		
Stroje a priemyselné zariadenia	339	640	582	-47,0	+10,0
Počítače a kancelárska technika	10	20	27	-50,0	-25,9
Nákladné vozidlá, fahače, prívesy	228	537	611	-57,5	-12,1
Osobné automobily	553	865	772	-36,1	+12,0
Úžitkové automobily	235	408	414	-42,4	-1,4
Lode, lietadlá, železničné vozidlá	23	120	28	-80,8	+328,6
Ostatné	34	35	38	-2,9	-7,9
Spolu	1 422	2 625	2 472	-45,8	+6,2

Predseda predstavenstva PSS, a. s., Ing. Imrich Béreš o úvere s úrokom 1,99 %

Výhodnejší asi nenájdete

Túžba bývať je prirodzená. Bývať vo svojom je príjemné. A bývať hneď, to je naozaj lákavá predstava najmä pre ľudí, ktorí túžia, aby im ich príbytok hovoril „pane“.

S predsedom predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., Ing. Imrichom Bérešom sa zhovárame o medziúvere s jedinečnou úrokovou sadzbou iba 1,99 % ročne, ktorý je určený predovšetkým na okamžitú kúpu nového alebo rekonštrukciu pôvodného bývania.

O aký produkt ide?

Veľa našich klientov potrebuje financovať svoje bývanie skôr, ako nadobudnú nárok na stavebný úver. Takže teraz sme sa rozhodli osloviť aj tých, ktorí dosiaľ nespornili, a predseda túžia po vlastnom bývaní. Práve ich by mohol zaujať me-

Ing. Imrich Béreš

dziúver so záložným právom na nehnuteľnosť s jedinečnou úrokovou sadzbou 1,99 %.

Pre koho je určený?

Zvýhodnená úroková sadzba 1,99 % platí pre fyzické aj právnické osoby – spoločnosti vlastníkov bytov, správcov bytových domov a bytové

družstvá, ktoré sú primárne zamerané na obnovu bytových domov.

Má vaša ponuka nejaké obmedzenia?

Jedinečná úroková sadzba len 1,99 % ročne platí pre žiadosti podané od 1. apríla do konca júla 2010. Pre fyzickú osobu je maximálna výška medziúveru stanovená na 170 000 eur. Na jeden objekt pre manželov, resp. partnerov je to dvojnásobok. Pre právnické osoby je výška úveru neobmedzená. Zvýhodnená úroková sadzba je pritom garantovaná až do konca kalendárneho roka 2010. Od 1. januára nasledujúceho roka sa zmení na úrokovú sadzbu platnú v čase podania žiadosti o úver. Takže čím skôr požiadate o úver v PSS, a. s., tým väčšiu výhodu z mimoriadne nízkej úrokovej sadzby v roku 2010 získate.

Viac informácií vám poskytneme vo všetkých 350 kanceláriách obchodných zástupcov PSS, a. s., v Centre telefonických služieb PSS, a. s., na telefónnom čísle 02/58 55 58 55 alebo na www.pss.sk.

Zaistený vklad v očakávaní nárastu ceny zlata

OTP Banka Slovensko uviedla na trh zaistený vklad s garantovanou istinou s možnosťou zhodnotenia až do 15 % v závislosti od vývoja ceny zlata.

Profit Depozit III. ponúka maximálne zhodnotenie vložených finančných prostriedkov až 15 % za dva roky, a to pri garantovanom zhodnotení 2 % počas celého trvania vkladu a 100 %-nú garanciu istiny v prípade, že vklad nie je zrušený počas trvania zaisteného vkladu. Vklad je možné zriadiť pri minimálnom vklade 1 000 eur a je chránený Fondom ochrany vkladov. **VN**

Rastie záujem o rizikové poistenie

Spotrebiteľské správanie klientov pri využívaní finančných produktov sa v roku 2009 na Slovensku výrazne zmenilo. Oproti roku 2008 sa až o 90 % znížil objem investícií do fondov. Naopak, medziročne sa zvýšil záujem klientov o rizikové životné poistenie, kde nastal vlní až 220 %-ný nárast objemu. Vyplýva to z vývoja situácie v OVB Allfinanz Slovensko, pričom spoločnosť predpokladá, že situácia je podobná na celom slovenskom trhu.

V porovnaní s rokom 2008 došlo v minulom

roku k 57 %-nému poklesu objemu poskytnutých úverov. „Ako dôvody vnímame najmä menšiu ochotu obyvateľstva brať na seba úverové riziká,“ zhodnotil vývoj na trhu riaditeľ úseku pre podporu odbytu v OVB Allfinanz Slovensko Robert Schmidt. Naopak, vlní vzrástol záujem aj o stavebné sporenie. **VN**

Poštová banka s rekordným ziskom

Poštová banka dosiahla za rok 2009 čistý zisk vo výške 22,9 mil. eur, čo medziročne predstavuje rekordný 143,6 %-ný nárast. Zvýšila sa aj bilančná suma banky, ktorá ku koncu roka dosiahla úroveň 2,08 mld. eur.

Poštová banka aj v roku 2009 úspešne pokračovala v získavaní primárnych zdrojov a v raste úverového portfólia. Banka ťaží aj zo širokej siete obchodných miest (vrátane 1 600 pracovísk Slovenskej pošty), ktorú v roku 2009 posilnila získaním štrnástich pobočiek bývalej Istrobanky. **VN**

Allianz je za ekologickejšie opravy áut

V prípade drobnej dopravnej nehody nie je vždy nevyhnutné siahnúť po novej súčiastke. Často stačí opraviť poškodenie v servise. Nie je to len lacnejšie, ale aj šetrnejšie pre životné prostredie, tvrdí štúdiá Technologického centra Allianz. Táto ekologická metóda sa však podľa poisťovne nevyužíva v dostatočnej miere.

Keby autoservisy poškodené autá radšej opravovali, vyklepávali alebo retušovali namiesto montáže nových súčiastok, len v Nemecku by sa mohlo ušetriť 370-tisíc ton CO₂, uvádza sa v štúdiu. Oprava namiesto náhrady poškodeného plastového nárazníka alebo bočného panelu znižuje vznik CO₂ v rámci procesu zo 72 na 60 %. Allianz sa už dlhé roky podieľa na výskume automobilových opráv a na základe výsledkov vydáva odporúčania svojim klientom, partnerom a servisom. Teraz jednoznačne hľadá za „zelenú“. **VN**

Karty s vyšším štandardom

Ak chcete byť na cestách poistení, stačí mať v peňaženke správnu kreditku

V poslednom štvrtroku 2009 sme na Slovensku začali karty viac používať na platenie ako na vyberanie peňazí. Zvykáme si na komfort, v peňaženkách pribúdajú aj kreditky s poistením.

Banky sa usilujú zvýšiť záujem klientov o platobné karty, zatriktívňujú ich. Ponúkajú možnosť vytvoriť si vlastný dizajn karty, pridávajú funkcionality. Uvedomujú si zároveň, že z hľadiska vyššej bezpečnosti kariet je nevyhnutným trendom prechod na čipovú technológiu.

Debetka či kreditka

Platobné karty sa na prvý pohľad od seba nelíšia. Sú rovnako veľké, farebne príťažlivé, je na nich názov banky a názov kartovej spoločnosti, ktorá ich vydala. Buď sú hladké, alebo s vystú-

peným písmom, teda embosované. Môžu obsahovať magnetický prúžok alebo čip. Čo na karte nie je vidieť, je to, či je debetná alebo kreditná.

Základné delenie platobných kariet je na debetné a kreditné. Hoci obidva typy umožňujú platiť za tovar alebo služby u obchodníkov ale-

bo vyberať hotovosť z bankomatu, hlavný rozdiel je v tom, aké peniaze sa za nimi skrývajú.

Debetná karta – vlastné peniaze

Debetná karta je vydaná k bežnému účtu, ktorý je vedený v banke. Jej majiteľ u obchodníka alebo pri výbere hotovosti z bankomatu použi-

Najobľúbenejšie kreditné karty v slovenských bankách

Prístup bánk k vydávaniu kreditných kariet s vyšším štandardom je rôzny. Nie všetky banky sa orientujú aj na náročnejších klientov. Napriek tomu si je z čoho vybrať.

ČSOB

Klienti banky dlhodobo využívajú najmä dva typy kreditných kariet – MasterCard Standard a MasterCard Unembossed. Oba typy kariet sú využívané zhruba v rovnakom množstve. Cestovné poistenie je súčasťou embosovaných

kreditných kariet banky, pričom poplatok za kreditnú kartu už v sebe priamo zahŕňa aj cestovné poistenie. Aj k neembosovaným kreditným kartám je však možné zakúpiť si cestovné poistenie. Cestovné poistenie k platobným kartám je poskytované ČSOB Poistovňou. Poistenie je platné s platnosťou platobnej karty.

Súčasťou ročného poplatku za kreditnú kartu MasterCard Gold je aj služba IAPA. Je to služba, ktorá umožňuje na základe identifikačnej členskej karty využívať zľavy v hoteloch, požičovniach áut, biznis centrách.

ČSOB je zapojená aj do programu spoločnosti MasterCard s názvom MasterCard Elite-Program. Umožňuje držiteľom platobných kariet MasterCard GOLD uplatnenie zliav u vybraných obchodníkov.

UniCredit Bank

Najobľúbenejšou kreditnou kartou UniCredit Bank je VISA Classic Sphere. UniCredit Bank ponúka pre svojich klientov kreditné karty VISA Classic Sphere, VISA Gold, kreditnú MAX kartu, ku ktorým je možné dokúpiť si cestovné poistenie Union. V októbri minulého roka banka uviedla na trh aj kreditnú Diners Club White kartu. Držitelia

karty Diners Club White sa stávajú automaticky členom spoločnosti Diners Club a získavajú množstvo exkluzívnych výhod v podobe zvýhodnení u partnerov Diners Club. S nadštandardným balíkom cestovného poistenia s poistným krytím v rozsahu až do 6 mil. eur a s 24-hodinovou asistenčnou službou Travel Guard klient získava komplexný rozsah cestovného poistenia pre seba aj pre svojich blízkych. Cestovanie s kartou Diners Club White prináša i ďalšie výhody. V prípade 24-hodinového omeškania letu od plánovaného príchodu je rezervácia hotelovej izby stále platná. Diners Club White otvára dvere do viac ako 130 letiskových VIP salónikov po celom svete.

Ku kreditným kartám vydávaným spoločnosťou VISA ponúka banka i ďalšie doplnkové služby ako napríklad bezplatné SMS, resp. e-mail notifikácie o zrealizovaných transakciách či disponibilnom zostatku. Ďalšou doplnkovou službou je napríklad zmena prideleného PIN kódu prostredníctvom bankomatu.

Slovenská sporiteľňa

Najpoužívanejšia kreditná karta Slovenskej sporiteľne je VISA Classic elektronická. Klienti ju využívajú na opakované čerpanie úverových

va vlastné peniaze, ktoré má uložené na účte v banke.

Ak využíva povolené prečerpanie k účtu, tzv. kontokorent, môže pomocou karty čerpať peniaze až do povoleného limitu. Treba však počítať s tým, že hneď ako bude mať na účte opäť dostatok peňazí, banka si dlžnú sumu stiahne a úročí ju vyšším úrokom.

Kreditná karta – úver k dispozícii

Na rozdiel od debetnej karty je pre kreditnú kartu charakteristické, že klient nepoužíva vlastné peniaze, ale banka mu dáva úver. Stanoví mu určitý úverový rámec, ktorý môže čerpať podľa potreby. Tieto karty sú viac orientované na platenie cez POS terminály, je to výhodnejšie z hľadiska poplatkovej politiky, ale možno nimi vyberať aj hotovosť z bankomatu.

Výhodou kreditných kariet je tzv. bezúročné obdobie. Počas neho klient čerpá úver zadarmo, keď splatí celú sumu, ktorú za toto obdobie vyčerpal. Každá banka ho má stanovené inak, bežne sa pohybuje v rozpätí od 40 do 50 dní. Klient však úver môže uhradiť postupne ako určité percento z dlžnej sumy v podobe tzv. povinnej minimálnej splátky. Vtedy už banke platí úrok. Povinná minimálna splátka je vo väčšine bánk stanovená na 5 % z dlžnej sumy.

Prakticky vzápätí, ako klient splatí povinnú minimálnu splátku, môže čerpať peniaze opäť. Úver na kreditnej karte je totiž revolvingový, koľko sa splatí, toľko sa môže opäť čerpať.

Bezpečnosť je v číslach

Každá karta má svoj PIN kód. Pri embosovaných kartách sa pri platení u obchodníkov cez tzv. POS terminály vyžaduje ako autentifikácia podpis, no PIN potrebuje majiteľ karty, keď chce vybrať hotovosť z bankomatu.

Pri hladkých kartách sa vyžaduje PIN kód, hoci v zahraničí sa môže stať, že obchodník má tak nastavený POS terminál, že aj pri platení takouto kartou si vyžiada podpis. Banky na Slovensku sa dohodli, že pri týchto kartách budú vždy vyžadovať PIN a karty sú tak nastavené.

Služby navyše

Produktové črty kreditných kariet sú štandardné

– úroková sadzba, bezúročné obdobie, cena karty, výška minimálnej splátky. Každá banka si ich určuje v súlade so svojimi obchodnými podmienkami. Aby sa však od seba odlišili a zaujali klienta, musia ponúknuť čosi navyše. Viac služieb, pohodlnosti, komfortu. Napríklad cestovné a úrazové poistenie, ochranu karty proti zneužitiu na internete, poistenie zneužitia karty 24 hodín pred nahlásením jej blokácie a podobne.

Spoločník na cesty

S kartou – najmä kreditnou, sa dnes už v civilizovanom svete nestraťíte. Vo všeobecnosti platí, že v rámci Európy je viac rozšírená karta spoločnosti MasterCard, mimo Európy je to karta spoločnosti VISA.

Obzvlášť pred dovolenkou by ste sa mali zaujímať o to, čo všetko vaša platobná karta – okrem výberu hotovosti či platenia v obchode, ešte ponúka. Užitočné je cestovné poistenie. Banky k tomuto produktu nepristupujú rovnako, preto je vhodné buď si pozrieť zmluvu, alebo sa informovať priamo v banke.

Niektoré banky automaticky zahŕňajú cenu cestovného poistenia do ceny ročného poplatku za vydanie karty. Obvykle je možné dokúpiť poistenie aj pre členov rodiny. Vtedy klient zaplatí iba rozdiel medzi individuálnym a rodinným poistením. Výnimkou sú karty Diners Club, ktoré v cene karty zahŕňajú poistenie držiteľa karty i jeho všetkých spolocestujúcich, pričom nemusí ísť o rodinných príslušníkov.

Vladimír Ješko

Ilustračné foto: MasterCard

prostriedkov, ktoré môžu získať aj na 45 dní bez poplatku, prípadne ich postupne splácať.

Slovenská sporiteľňa neposkytuje cestovné poistenie ku kreditným kartám.

Ku kreditným kartám VISA Gold ponúka program Sphere VIP, ktorý umožňuje so zľavami nakupovať vo viac ako 7 000 obchodoch na Slovensku a v Čechách. V prípade straty alebo krádeže VISA Gold v zahraničí, má klient možnosť požiadať o núdzovú kartu alebo núdzovú hotovosť.

Dexia banka

Poskytuje kreditnú kartu VISA Classic a VISA Gold – zatiaľ bez cestovného poistenia, ban-

ka je v štádiu výberu nového partnera pre poskytovanie cestovného poistenia. Okrem toho sprostredkuje aj predaj kreditnej karty Diners Club, kde je zahrnutý rozsiahly balík cestovného poistenia, vstup do letiskových VIP salónikov a garantovaná hotelová rezervácia aj v prípade neskorého príchodu.

VÚB banka

Klienti banky najčastejšie žiadajú o kartu MasterCard original.

Cestovné poistenie je bezplatnou súčasťou kreditných kariet American Express – Blue a Gold. Nejde len o poistenie liečebných nákladov, ale

aj o úrazové poistenie. Obe poistenia sú automaticky súčasťou kreditnej karty a nie je potrebné ich nijako aktívovať. Dôležité je, že poistenia neplatia len pre držiteľa karty, ale aj pre jeho manželku/manžela a maloleté deti do 18, resp. 21 rokov, ak sú študentmi denného štúdia.

Karta Gold ponúka aj poistenie pre prípad cestovných prekážok, napr. meškanie či zrušenie letu, odmietnutie nástupu do lietadla, strata alebo omeškanie batožiny či poistenie zakúpeného tovaru pre prípad poškodenia alebo krádeže.

Poistenia ku kartám American Express poskytuje banka v spolupráci s AXA Assistance.CZ.

Súčasťou karty Blue od American Express je aj služba cash-back, kedy banka klientovi vráti späť 0,5 % z každej platby kartou. Súčasťou kariet od American Express sú aj rozsiahle asistenčné služby a program zliav u obchodníkov na Slovensku, ale aj na celom svete. Pre majiteľov karty American Express Gold je k dispozícii služba Priority Pass, umožňujúca prístup do vyše 600 letiskových VIP salónikov vo viac ako 325 mestách po celom svete, kde môžu využiť bezplatné občerstvenie, internet, fax či sprchy.

VN

Ilustračné foto: archív

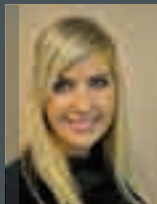

■ naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako predtým?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

BEÁTA BENDOVÁ,
zástupkyňa
riaditeľky
spoločnosti
www.noveTVARE.sk

1 Dobré meno firmy je dnes omnoho dôležitejšie ako pred časom. V čase, keď vo svete stále zúri hospodárska kríza, môže dobré meno veľmi pomôcť pri budovaní a rozvoji spoločnosti. Iba stabilné a kvalitné firmy si dokážu udržať svoju pozíciu. A tú môže negatívna reklama či strata dobrého mena výrazne oslabiť.

Dobré meno pomáha pri rozvoji spoločnosti; pozíciu si dokážu udržať iba kvalitné firmy.

Našu firmu kríza obišla. Nie je to však iba preto, že v oblasti modelingu a reklamy, kde sa pohybuje, stále vidíme možnosti rozširovania našich aktivít. Veľmi dôkladne si vyberáme aj partnerov, s ktorými spolupracujeme. V neposlednom rade sa snažíme poskytovať kvalitné a často i nadštandardné služby pre klientov. Ich spokojnosť je našou najlepšou vizitkou a goodwillom.

2 Dobré meno spoločnosti je pre nás veľmi dôležité. Tým chápeme najmä profesionálny prístup a poskytovanie kvalitných služieb. A práve to je našou vizitkou. Nechceme poskytovať kvantitu na úkor kvality. Mnoho našich klientov u nás hľadá nielen modelky, ale aj „obyčajných“ ľudí do reklám alebo filmov. Práca s týmito ľuďmi si vyžaduje veľmi citlivý a individuálny prístup, založený aj na ľudskosti a ústretovosti. O to sa stará náš špeciálny tím, zložený z profesionálov, ktorí poskytujú komplexný servis. Jednoducho sa klientom snažíme ponúknuť vždy to najlepšie, bez ohľadu na to, koľko času a práce nás to stojí. K balíku služieb veľakrát pribalíme ako bonus aj to, čo nebolo objednané. Aj touto pridanou hodnotou prevyšujeme svoju konkurenciu.

Zákaz konkurencie v pracovnom práve

Zamestnávateľa často zabúdajú na kogentnú povahu pracovnoprávnej úpravy a používajú ustanovenia zákazu konkurencie z Obchodného zákonníka, ktoré Zákonník práce nepozná.

Ustanovenia Zákonníka práce majú kogentnú povahu, z čoho vyplýva, že účastníci pracovnoprávnych vzťahov môžu uzavrieť len takú zmluvu, ktorú ako zmluvný typ pozná, resp. predpokladá Zákonník práce, a pri úprave ich vzájomných práv a povinností môžu použiť len také inštitúty, ktoré výslovne Zákonník práce povoľuje.

V praxi sa často stáva, že zamestnávateľa zabúdajú na kogentnú povahu pracovnoprávnej úpravy a na pracovnoprávne vzťahy aplikujú inštitúty obchodného práva alebo si inštitúty pracovného práva upravujú tak, aby vyhovovali ich požiadavkám.

Jedným z takýchto často zneužívaných inštitútov je zákaz konkurencie, ktorý zamestnávateľa „kopírujú“ z ustanovení Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník zakotvuje zákaz konkurencie napríklad u štatutárnych orgánov pri jednotlivých obchodných spoločnostiach, ale predovšetkým v ustanovení § 672a, v zmysle ktorého „sa v zmluve možno písomne dohodnúť, že obchodný zástupca nesmie najdlhšie dva roky po skončení zmluvy na určenom území alebo voči určenému okruhu zákazníkov na tomto území vykonávať na vlastný alebo cudzí účet činnosť, ktorá bola predmetom obchodného zastúpenia, alebo inú činnosť, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu zastúpeného“.

Ochranná funkcia pracovného práva

Zákonník práce takúto formu zákazu konkurencie nepozná, navyše, najmä z dôvodu ochrannej funkcie pracovného práva, v ustanovení § 17 zakotvuje osobitný dôvod neplatnosti právneho úkonu, ktorým je vzdanie sa práv zamest-

nancom, ktoré ešte len v budúcnosti vzniknú. Právo, ktorého by sa zamestnanec pri podpise pracovnej zmluvy s konkurenčnou doložkou v tomto znení vopred vzdal, je právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikateľ a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, garantované Ústavou Slovenskej republiky. Ak by napriek uvedenému zamestnanec podpísal pracovnú zmluvu, v ktorej sa zaviazal, že po skončení pracovného pomeru nebude určitú dobu vykonávať konkurenčnú činnosť na vlastný alebo cudzí účet, v prípade porušenia tohto záväzku by zamestnávateľ nemohol uplatniť žiadnu sankciu ani požadovať náhradu škody, pretože také ustanovenie pracovnej zmluvy bude neplatné pre rozpor so zákonom.

Obmedzenie počas trvania pracovného pomeru

Naproti tomu obmedzenie vedľajších konkurenčných aktivít zamestnanca počas trvania pracovného pomeru je priamo zakotvené Zá-

konníkom práce v ustanovení

§ 83 ods. 1, podľa ktorého

zamestnanec môže popri svojom zamestnaní

vykonávanom v pracov-

nom pomere vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá je zhodná s predmetom činnosti zamestnávateľa, len

s jeho predchádzajúcim písomným súhlasom.

Zamestnanec je teda povinný

si vopred vyžiadať písomný súhlas od zamestnávateľa, ak

bude popri pracovnom pomere vykonávať

inú zárobkovú činnosť, ktorá je zhodná

s predmetom činnosti zamestnávateľa. Ak by zamestnanec nerespektoval

uvedenú zákonnú povinnosť, zamestnávateľ môže uplatniť

výpoveď alebo dokonca okamžité skončenie

pracovného pomeru.

Majetková účasť zamestnanca

v inej právnickej osobe sa ešte nepovažuje

za zárobkovú činnosť, ak zamestnanec nevyužíva svoje poznatky, skúsenosti a vedomosti

v prospech obchodnej spoločnosti a nepodieľa sa na zabezpečovaní jej podnikania.

K porušeniu povinnosti zo strany zamestnanca nedôjde ani v tom prípade, ak vykonáva

vedeckú, pedagogickú, publicistickú, lektorskú, prednášateľskú, literárnu a umeleckú činnosť.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum, s. r. o.

Personal Service

Spending report^{TB}

konečne poriadok v peniazoch

Spending report^{TB} – novinka balíka služieb **Tatra Personal^{TB}** vám automaticky usporiada vaše výdavky do prehľadných kategórií.

Aktivujte si **Spending report^{TB}** v Internet bankingu **Tatra banky** a získajte prehľad vo vašich peniazoch.

www.spendingreport.sk

zábava

auto

domácnosť

splátky

nájomné

Member of Raiffeisen International

: **najlepší** idú za nami

Globálna recesia a daňové spory

Ekonomická kríza zvyšuje tlak na riadenie rizik a tvorbu hodnôt

V čase, keď vlády hľadajú možnosti, ako zvýšiť príjmy z daní, sa ukazuje, že firmy, ktoré správne pochopili základné princípy, lepšie zvládajú riziká a vytvárajú hodnoty.

Vzhľadom na vysoký verejný deficit mnohých štátov a tiež na skutočnosť, že daňové úrady sa pokúšajú v maximálnej miere zvýšiť príjmy, je pravdepodobné, že dôjde k zvýšenej miere daňových sporov, a očakáva sa, že globálne vzrastie počet súdnych sporov a polemík. V tejto situácii sú vo výhode spoločnosti, ktoré správne pochopili základné princípy, pretože sú schopné lepšie zvládnuť riziká a vytvárať hodnoty. Tieto zistenia vychádzajú z prieskumu spoločnosti KPMG.

Daňové úrady vyšetrojú najmä veľkých

Väčšina respondentov, ktorí sa zúčastnili prieskumu, vykazovala určitú úroveň konania sporov s daňovými úradmi – polemika sa týkala najmä oblastí, ako sú celoštátne (federálne) dane z príjmov právnických osôb (33 percent)

Rovnováha riziko verus hodnota

KPMG kladie dôraz na niektoré stavebné prvky, pomocou ktorých je túto rovnováhu možné dosiahnuť a udržať:

- Strategické ciele daňovej funkcie musia byť v absolútnom súlade s cieľmi širšej organizácie, aby sa pracovalo v zmysle spoločného záujmu.
- Daňové funkcie musia chápať ambície a obmedzenia významných depozitárov a efektívne s nimi komunikovať, aby im boli nápomocné pri dosahovaní ich cieľov – toto zahŕňa schopnosť ovplyvňovať depozitárov.
- Je potrebné definovať správny vzorec. Dane sú komplexná problematika, ktorá si vyžaduje starostlivý úsudok skúsených profesionálov. Efektívne daňové riadenie si vyžaduje správnych ľudí, ktorí robia správne veci. Títo ľudia musia mať správne zručnosti, správne zdroje a dostať náležitú odmenu.

a nepriame dane (31 percent). Charakter sporov s úradmi sa v jednotlivých krajinách sveta odlišuje. Miera sporov je relatívne vysoká v Spojených štátoch, Brazílii, Veľkej Británii, Kanade a Singapure, kde sú predmetom vyšetrovania najmä veľké spoločnosti (s príjmami 5 miliárd amerických dolárov a viac).

Popredné spoločnosti ukazujú cestu k zodpovednému daňovému riadeniu.

V jednotlivých krajinách existujú zaujímavé rozdiely. V oblasti transferového oceňovania sa počet sporov zvýšil najmä v Španielsku, Nemecku, Singapure a Austrálii. Prvotné príčiny zvýšeného počtu sporov sú rôzne – nepriame dane v Kanade, miestne dane v Spojených štátoch a dane z príjmov právnických osôb v Hongkongu.

Rastie význam riadenia daňových rizík

Prieskum, ktorého sa zúčastnilo 890 spoločností z celej Európy, Ázie, Tichomorja, Severnej a Južnej Ameriky, potvrdil, že kontrola a riadenie daňových rizik ostávajú i naďalej súčasťou daňovej agendy. Väčšina respondentov, až 76 %, označila riadenie daňových rizik za najväčšiu prioritu pre obdobie nasledujúcich dvanástich mesiacov a takmer štvrtina respondentov (23 %) sa vyjadrila, že dôležitosť riadenia daňových rizik za posledných dvanásť mesiacov vzrástla.

„Aj na Slovensku je možné badať prísnejší prístup daňových orgánov, napríklad zvýšenie pokút a sankčných úrokov od 1. 1. 2010. Od spoločností sa tak žiada, aby zabezpečili lepšiu úroveň riadenia daňových rizik, ústretovejšiu a včasnú podporu podnikania a pripravili

sa na prísnejšie kontroly zo strany daňových úradov, zatiaľ čo musia riešiť problémy s obmedzenými zdrojmi, ktoré ich postihli v tomto nefahkom ekonomickom období,“ uviedol Branislav Ďurajka, partner daňového oddelenia v KPMG na Slovensku.

Optimalizácia daní zvyšuje efektívnosť

Zatiaľ čo podnety na zmeny môžu byť rôzne, údaje získané počas prieskumu napovedajú, že daňové funkcie, ktoré dobre fungujú v oblasti štandardizácie a rizik, taktiež dobre fungujú pri podpore podnikania a činnostiach s pridanou hodnotou.

Tí, ktorí dosiahli výborné výsledky, pripúšťajú, že dlhodobé zlepšovanie výkonnosti je o synergii, nie o kompromisoch. Skutočne, je viac ako pravdepodobné, že daňové funkcie na najvyššej úrovni dobrej praxe budú vysoko štandardizované z hľadiska daňových procesov, štruktúry a vykazovania. Spomedzi vysokovýkonných daňových funkcií až 89 percent uvádza, že majú globálne normy pre daňové politiky a postupy, kým na najnižšej úrovni je to len 25 percent.

Daňové funkcie pri riešení podnikateľských aktivít

Úspešní riešitelia rovnice „riziko verus hodnota“ odhaľujú, čo môže byť kľúčom k úspechu, aby sa mohli poučiť aj ostatní. Napríklad: okrem zamerania na riadenie a riziko, výkonné daňové oddelenia firiem boli tiež schopné zamerať sa na vytváranie hodnôt v ekonomike trpiacej výkyvmi. Pre popredné daňové funkcie sa účasť a začlenenie do širších podnikateľských iniciatív javí ako dôležitý cieľ.

KPMG
Medzitulky redakcia
Ilustračné foto: SXC

Odštartovala sa podpora podnikania žien

„Dámy, podnikajte!“ – tak znie heslo ambasádoriek slovenských podnikateliek

Európska komisia sa rozhodla pomôcť podnikateľkám. Chce inšpirovať ženy, aby sa nebáli realizovať svoje sny a začali podnikáť.

Októbra minulého roka v našej krajine pôsobí deväť veľvyslankyň, ktorých úlohou je motivovať Slovenky k podnikaniu. O tom, v čom táto úloha spočíva, čo to prinesie našej spoločnosti a čoho sa ženy najviac boja, nám porozprávala jedna z ambasádoriek – Terézia Madarová.

Máme riešenie aj pomoc

Magazíny pre úspešných sú plné príbehov podnikateľov. Aj ich rozprávania o životných údeľoch, kariérnych postupoch či oceneniach. Koľké z nich sú však ženy? Spočítali by sme ich možno na prstoch jednej ruky, čo potvrdzujú aj výskumy. Podľa nich ku koncu roka 2008 z celkového počtu podnikateľov bolo 72,4 % mužov a iba 27,6 % žien. Šokujúce čísla, však?

Už na prvý pohľad je viac než jasné, že veľkú väčšinu podnikateľov tvoria muži, ktorí zamestnávajú ženy.

Na tomto fakte, pravdaže, nie je nič zlé, no problémom ostáva, že mnohé ženy ich súčasná práca nebavi a nenapĺňa. Robia ju len z núdze.

Často sa stáva, že ich vysnené pracovné pozície nie sú na trhu práce voľné. Tak vezmú prvý „job“, ktorý sa im ponúkne.

Podpora žien je postavená na prerozprávaní podnikateľských príbehov ambasádoriek.

Alebo by rady skúsili niečo nové. No nemajú odvahu alebo okolnosti im nedovolia čakať. Mnohé z nich túžia tráviť i viac času so svojimi deťmi a rodinami, no pevný pracovný čas im to nedovolí. Východiskom pre ne by mohlo byť práve podnikanie.

Európska komisia sa preto pred časom rozhodla pomôcť týmto ženám, a to tak, že im chce poradiť „ako na to“. Zverejnila výzvu na podporu podnikania žien, na ktorú reagovalo desať európskych štátov.

Projekt podporuje aj princezná

Projekt Podpora podnikania žien na Slovensku oficiálne zastrešuje Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania so svojimi asociovanými partnermi. Z oslovených podnikateliek vybrala deväť. Tie sa 5. októbra 2009 zúčastnili slávnostného inauguračného galavečera v Štokholme. Za prítomnosti švéd-

Záštitu nad projektom Podpora podnikania žien má aj švédska princezná Victoria

skej korunnej princeznej Victorie boli oficiálne vymenované za ambasádorky podnikateliek Slovenska.

Ich poslaním je najbližšie roky inšpirovať ženy, aby sa nebáli vydať sa na samostatnú dráhu podnikania a realizovali svoje sny. Projekt už funguje v plnom prúde.

My, ako ambasádorky, cestujeme každý mesiac po vybraných okresných mestách, kde sa stretávame so záujemkyňami o podnikanie. Táto podpora je postavená na prerozprávaní našich podnikateľských príbehov. O tom, ako sme začínali od nuly, čím všetkým sme museli prejsť. Vravíme im, že podnikanie nie je vždy ľahké, no vydržali sme a stojí to za to.

Prednášky majú obrovský úspech. Ani v tých najsmelších plánoch nikto taký nečakal. Sály sú plné do posledného miesta, dámy nám píše ďakovné e-maily. A niektoré už aj začali podnikáť. Najnovšie si e-shop otvorila mladá umelkyňa a pani na dôchodku začala zas realizovať služby v poradenstve a tvorbe interiérového dizajnu.

Veď je to úplne iné, ako keď hovorí o podnikaní nejaký úradník, ktorý s podnikaním nemá nič spoločné. Ženy sa skôr stotožnia s reálnymi príbehmi svojich rovesníčok, ktoré už majú v tejto oblasti skúsenosti. A úprimne sa im zveria so všetkými svojimi starosťami a radosťami.

Ženám najviac chýba odvaha a financie

Podľa získaných informácií od účastníčok motivačných seminárov, najväčší problém dámy vidia v nedostatku začiatočného kapitálu, odvahy a v chýbajúcom nápadе. Účastníčky hľadajú odpovede aj na otázky, ako si správne napísať biznis plán, požiadať o príspevok na samostatne zárobkovú činnosť, aké kroky treba uskutočniť k založeniu živnosti, prípadne spoločnosti s ručením obmedzeným.

Zaujímajú ich však aj informácie z osobného života ambasádoriek. Veľakrát sú prekvapené, že aj matka troch detí môže založiť a viesť dve úspešné firmy. A to tak, že vie skĺbiť rodinný život s prácou. Alebo ako sa dá v devätnástich, hneď po skončení strednej školy, mať jasno v otázke pracovného cieľa a doma v detskej izbe vybudovať firmu, ktorá je v týchto dňoch lídrom vo svojom segmente.

Každopádne, držme dámam palce. Čím viac úspešných malých a stredných podnikateľov bude na Slovensku, tým sa budeme mať lepšie. Veď podaktoré vlády si len teraz uvedomili, že ekonomika nestojí len na gigantoch. Veď tí ako prví počas krízy skrachovali. A podporovať sa majú aj tí malí...

Príďte na bezplatný seminár

Ak poznáte vo svojom okolí dámy, ktoré by sa rady pustili do podnikania, odporučte im tento projekt. Na stránke www.nadsme.sk nájdete kompletné informácie, ako aj termíny bezplatných seminárov. Tešíme sa na vás!

Terézia Madarová
riaditeľka www.noveTVARE.sk
ambasádorka podnikateliek Slovenska
pre Trnavský kraj

Nissan Leaf

Britské garancie pre Ford a Nissan

Vláda v Londýne poskytne britským závodcom automobiliek Ford a Nissan stámiľonové úverové garancie na vývoj ekologických technológií tak, aby sa v Británii stala svetovým lídrom vo výrobe áut s ultranizkými emisiami oxidu uhličitého.

Nissan, ktorý získa 360 miliónov libier (401,70 milióna eur), už avizoval, že svoj dlho očakávaný elektromobil Leaf bude vyrábať v Sunderlande na severovýchode Anglicka. Produkcia elektromobilov aj batérií do nich pomôže v krajine vytvoriť viac ako 550 vysoko kvalifikovaných pracovných miest. Európskej divízii koncernu General Motors (GM) poskytne britská vláda úverové garancie vo výške 300 miliónov libier. Ford plánuje v priebehu piatich rokov investovať 1,5 miliardy GBP do vývoja ekologických benzínových a dieselových motorov, ktoré budú produkovať menej emisií. To automobilke umožní udržať 2 800 pracovných miest v Británii. **LM/TA**

Užšie prepojenie Fiata a Chryslera v Európe

Podľa správ agentúry AP predstavitelia automobiliek Fiat a Chrysler urobili ďalší krok k užšiemu prepojeniu. Fiat Group bude od apríla zabezpečovať v niektorých európskych krajinách predaj a servis áut značiek Chrysler, Dodge a Jeep. Zamestnancov Chryslera pracujúcich v sekcii predaja v Európe presunú do Fiat Group Auto. Talianska automobilka už medziasom prevzala finančné služby na zabezpečovanie aktivít Chryslera v Európe.

Fiat získal 20 %-ný podiel Chryslera v júni 2009, keď sa americká automobilka dostala spod bankrotovej ochrany. Výmenou za to poskytol Američanom technológiu na výrobu malých, úspornejších áut. Známy model Fiat 500 chce výrobca uviesť na americký trh koncom tohto roka, za ním by mala nasledovať značka Alfa Romeo. **TA**

Fiat 500 Abarth sa chystá do Ameriky.

Kia Motors vybuduje v SR novú motoráreň

Spoločnosť Kia Motors Slovakia vybuduje na Slovensku nový závod na výrobu motorov. Celková výška investície vrátane výrobných technológií dosiahne viac ako 100 miliónov eur a žilinskému regiónu prinesie takmer 300 priamych pracovných miest.

„Som veľmi rád, že sa nám podarilo získať pre spoločnosť Kia Motors Slovakia ďalšiu investíciu na výstavbu nového závodu na výrobu motorov, čím rozšírime našu celkovú kapacitu na 450 000 motorov ročne. Je to dôkaz nášho zámeru dlhodobého rozvoja aktivít spoločnosti Kia na Slovensku,“ povedal prezident Kia Motors Slovakia In-Kyu Bae.

Kapacita novej prevádzky bude 150 000 motorov ročne, určené budú na export do ČR,

kde ich sesterská automobilka Hyundai bude montovať do vozidiel Kia Venga, Hyundai i30 a ďalšieho plánovaného modelu. Spustenie sériovej výroby v novom závode je naplánované na koniec roka 2011, plnú výrobnú kapacitu má dosiahnuť v roku 2012. **LM**

V Kechneci vyrobí viac prevodoviek

Oživenie v automobilovom priemysle na európskom trhu sa pozitívne odrazilo v tohtoročných zámeroch spoločnosti Getrag Ford Transmissions (GFT) Slovakia, ktorá v Priemyselnej zóne v Kechneci v okrese Košice-okolie vyrába prevodovky.

Aby spoločnosť uspokojila rastúci dopyt zákaz-

nikov, plánuje zvýšiť tohtoročný objem výroby v Kechneci na 122 000 prevodoviek, pričom zamestnanosť zostane na stabilnej úrovni 700 pracovníkov. Ako uviedla Karin Burgmerová z centrály materskej investorskej spoločnosti v nemeckom Kolíne nad Rýnom, podobne ako všetky firmy v automobilovom priemysle, aj GFT zasiahol za posledný rok extrémny pokles dopytu na trhu. Celkovo sa objem výroby prevodoviek prepadol z 2 miliónov kusov v roku 2008 na 1,58 milióna v roku 2009.

Spoločnosť GETRAG otvorila závod na výrobu prevodoviek GETRAG PowerShift a motocyklových prevodoviek v Kechneci v novembri 2007. Investícia predstavovala približne 300 miliónov eur; zároveň tým s dvojspojkovou technológiou PowerShift vstúpila na trh s automatickými prevodovkami. **LM/T**

Výroba elektromobilov na Slovensku?

Indická spoločnosť Reva Electric Car Company má záujem vybudovať v EÚ závod na výrobu elektrických automobilov Reva. Spoločnosť preto skúma možnosti investovania aj na Slovensku. Na prijatí zástupcu spoločnosti Ravihho K. Rishiho minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek uviedol, že SR má záujem o projekty s pridanou hodnotou, tzv. zelených technológií, ako napríklad hybridných a elektrických vozidiel.

Výrobca v prípade kladného vyhodnotenia preferuje okolie Bánoviec nad Bebravou, kde už má jeho materská spoločnosť Vectra Group výrobnú prevádzku. Vectra je hlavným akcionárom spoločnosti Tanax, a. s., Bánovce nad Bebravou a spolu s indickou spoločnosťou Beml Limited je kľúčovým partnerom spoločnosti Konštrukta Defence, a. s., Trenčín.

Reva Electric Car Company so sídlom v Bangalore je jedným zo svetových lídrov vo výro-

Elektromobil Reva

be elektrických vozidiel. Firma spustila výrobu prvého indického elektrického automobilu už v roku 2001. Vozidlo je plnoautomatické, určené predovšetkým pre mestskú prepravu, vyznačuje sa jednoduchou obsluhou a úspornosťou prevádzky. Spoločnosť ho exportuje do 24 krajín. **LM/TA**

Nová Giulietta, darček k narodeninám

Talianska značka Alfa Romeo oslávi v tomto roku sté výročie svojej existencie. K tomuto jubileu pre svojich priaznivcov pripravila darček v podobe nového modelu Giulietta, ktorý predstavila na ženevskom autosalóne.

Pre mnohých Giulietta naplňuje sen o ideálnom osobnom vozidle so športovým duchom. Pri jej vývoji boli zachované systémy, ktoré sa osvedčili v predchádzajúcich modeloch, predovšetkým DNA, ktorý je súčasťou základnej výbavy a upravuje prevádzkové parametre motora, prevodovky, systému riadenia a elektronického diferenciálu Q2, pričom dopĺňa stabilizačný systém Vehicle Dynamic Control (VDC).

Nová kráska z Talianska sa predstaví s 5 po-

Alfa Romeo Giulietta

honnými jednotkami, ktoré spĺňajú najprísnejšie normy Euro5. Okrem troch benzínových motorov 1.4T 120 k, 1.4T MultiAir 170 k a 1750 TBi 235 k bude k dispozícii tiež s dvomi dieselovými motormi 1.6 105 k a 2.0 170 k. Revolučný systém MultiAir umožňuje maximálny výkon pri zníženej spotrebe paliva a emisii výfukových plynov. Giulietty sú vybavené 6-stupňovou mechanickou i automatickou prevodovkou TCT (Twin Clutch Technology).

VN

Škoda Auto: predajný rekord a zisk

Značka Škoda dosiahla v minulom roku ako jeden z mála výrobcov rast a dokonca aj predajný rekord. Celkovo dodala zákazníkom 684 226 vozidiel, čo je o 1,4 % viac ako v roku 2008. Tržby skupiny dosiahli 187,9 mld. Kč (-6,2 %), zisk pred zdanením 4,7 mld. Kč (-64,8 %).

Za nárastom stojí silný rast trhu v Číne, kde sa predalo 122 556 škodoviek (+106,7 %). A predajný rekord bol aj na nemeckom trhu, kde Škoda Auto vďaka šrotovnému predala

162 328 vozidiel (+44,3 %). Najpredávanejšími radmi boli Octavia s 273 590 vozidlami (+2,4 %) a Fabia s 264 173 (+7,1 %). Najvyšší percentuálny prírastok oproti predchádzajúcemu roku, 73,7 %, na celkových 44 548 vozidiel vykázal modelový rad Superb. Veľký záujem vyvolal aj prvý automobil značky v segmente SUV – Škoda Yeti. Od septembra, keď ho uviedli na trh, do konca roka sa predalo 11 018 vozidiel.

VN

Peugeot ide v ústrety mestským ľuďom

Značka Peugeot uvádza do centier veľkých miest nový projekt Peugeot City. Ide o koncept distribúcie založený na dostupnosti pre klientov a na ponuke nových služieb. Inaugurácia prvého predajného miesta Peugeot City s plochou 150 m² sa uskutočnila v Paríži koncom marca.

V rámci zúženej prezentácie modelov Peugeot City ponúka maximum služieb, ako sú objednanie a dodávka, financovanie, mobilita,

tzv. showroom tactile pre personalizáciu auta, dlhšie otváracie hodiny atď. Peugeot City je miesto, kde klient získa aj najaktuálnejšie informácie o značke. Tento nový prístup umožní značke lepšie oslovíť mobilnú a uponáhľanú mestskú klientelu.

Projekt sa rozšíri aj do zahraničia – najbližšie otvorenie takéhoto centra bude v saudskoarabskom Rijáde, tretie centrum otvorí ešte v tomto roku vo Varšave.

IO

Inovované oleje Shell Helix

Shell Slovakia uvádza na trh inovovaný produktový rad motorových olejov Shell Helix. Sprehľadňuje ich ponuku; zákazník si jednoducho vyberie vhodný motorový olej pre svoje vozidlo. Výrobca vyvinul aj nové obaly, pri výrobe ktorých sa spotrebuje o 11 % menej plastov.

Okrem špičkového plne syntetického motorového oleja Shell Helix Ultra boli ostatné produkty radu Shell Helix premenované. Každý z nich nesie príponu HX doplnenú o číslicu, ktorá informuje o výkonovej triede oleja. Na slovenskom trhu bude široká škála produktov – od základných minerálnych olejov Shell Helix HX3 až po syntetické oleje Shell Helix HX8. Rozširujú sa predovšetkým ponuka plne syntetických olejov radu Shell Helix Ultra.

Na obaloch budú väčšie štítky, ktorých grafika umožňuje lepšiu orientáciu v produktovom rade a väčší priestor pre technické informácie. Nový tvar obalov uľahčuje manipuláciu a nalievanie. Obaly sú vybavené špeciálnym uzáverom s odvzdušnením, aby olej plynulo vytekal a nedostal sa mimo hrdla olejovej nádrže.

RR

Dacia Duster – off-road za ľudovú cenu

Dacia predstavuje svoj šiesty model, off-road Dacia Duster. V Európe sa bude predávať za atraktívnu cenu – na Slovensku sa bude začínať až na neuveriteľných 9 990 €. Aj keď cenovo štartuje na úrovni mestských vozidiel, vonkajšie a vnútorné rozmery vozidla ho zaraďujú na hornú hranicu kompaktných tried. Disponuje paletou úsporných, ale výkonných motorov, ktoré kombinujú nízku spotrebu paliva (naftová verzia dCi 85 s pohonom predných kolies spotrebuje 5,1 l/100 km) s nízkymi nákladmi na údržbu.

Dacia Duster je robustné, spoľahlivé a jednoducho ovládateľné vozidlo s pohonom 4x4, ktoré sa zameriava na zákazníkov hľadajúcich auto na každý deň so schopnosťami off-roadu. Vďaka nízkym emisiám CO₂ je šetrné k životnému prostrediu. Naftové verzie produkujú od 135 g CO₂/km vo verzii 4x2, resp. od 145 g CO₂/km vo verzii 4x4. Duster má medzinárodné ambície tak obchodné, ako aj výrobné. Postupne bude uvedený na rôznych trhoch pod logom Dacia alebo Renault, rovnako ako to bolo pri modeloch Logan a Sandero. Vyrába sa v továrni v Pitešti (Rumunsko) a na trh sa jeho verzie dostávajú postupne od marca v Európe, Turecku, Afrike a na Blízkom východe.

VN

Cenová bomba: Dacia Duster

GEFCO si udržalo rentabilitu

Vďaka prevádzkovému zisku vo výške 102 miliónov eur, ktorý predstavuje 3,5 % obratu (oproti 3,6 % v roku 2008), si skupina GEFCO udržala úroveň rentability. Obrat, ktorý v roku 2009 predstavoval 2 888 miliónov eur, poklesol oproti roku 2008 o 18,3 % - v dôsledku spomalenia svetovej automobilovej produkcie v prvom polroku 2009 a nepriaznivej situácie v priemysle.

Udržanie rentability je výsledkom viacerých opatrení: prísneho riadenia nákupov a prevádzkových výdavkov, podpory obchodných úsekov na kľúčových trhoch, ako aj oživenia aktivít na trhoch s automobilmi v západnej Európe vo 4. štvrtroku vplyvom šrotového. Situácia na jednotlivých trhoch bola rozdielna: obrat v SVE, ktorý predstavoval 278 miliónov eur, poklesol medziročne o 19 %. Obrat v Južnej Amerike, ktorý predstavoval 149 miliónov eur, klesol o 16 %. V krajinách severnej Afriky a v Číne však GEFCO zaznamenalo nárast o 50 % v porovnaní s rokom 2008 (15 miliónov eur v roku 2009 oproti 10 mil. eur v roku 2008).

ZL/JF

Z Bratislavy letecky do 33 destinácií

Letný letový poriadok Letiska M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a. s. (BTS), ponúka cestujúcim pravidelné spojenie do 33 destinácií, ktoré v tejto sezóne prevádzkuje šesť leteckých spoločností. Počet destinácií sa v porovnaní s uplynulým rokom zvýšil z pô-

vodných 31 na súčasných 33, oproti zimnému obdobiu ide o nárast o 9 liniek. Oproti zime sa bude lietať do Splitu, Zadaru, Varšavy, Malagy, Palmy de Mallorca, Bari, Catania, Alghera, Trapani a Londýna-Luton. Bratislavské letisko vybavilo v januári a februári 2010 spolu 180 650 pasažierov, čo predstavuje medziročný pokles o 8 %. Výrazne sa zvýšil objem prepraveného carga - až o 87 %, na celkových 2 353 ton tovaru.

TA

Fórum koľajovej dopravy 2010

Dopravná politika a rozvoj železničnej dopravnej infraštruktúry v EÚ a na Slovensku, územné plánovanie, modernizácia konvenčných tratí, možnosti výstavby vysokorychlostných tratí, interoperabilita v železničnej doprave - to boli hlavné témy 6. ročníka medzinárodnej konferencie Fórum koľajovej dopravy (FKD), ktorá sa konala v strede marca v Bratislave. Zorganizovala ju spoločnosť Prevádzka a stavby koľajovej dopravy (PSKD) v spolupráci so spoločnosťou Reming Consult, a. s., Bratislava.

Hoci väčšina príspevkov v rámci odborných sekcií bola úzko špecializovaná, prítomní odborníci sa zhodli na tom, že u nás stále pretrvávajú podceňovanie tohto druhu dopravy, čo sa prejavuje nedostatočným rozvojom investícií do železničnej infraštruktúry, ale aj do koľajovej dopravy v mestských aglomeráciách. Dopravná politika a infraštruktúra mestských celkov v nadväznosti na ich urbanizmus a integrácia verejnej osobnej dopravy predstavovali ďalší z významných tematických blokov FKD 2010. Napriek tomu boli potešiteľné informácie o pripravovaných projektoch modernizácie traťových úsekov (a to nielen na západnom Slovensku), železničných staníc a ďalších zariadení infraštruktúry. O svoje skúsenosti sa podelili

aj účastníci dopravných projektov z Českej republiky a zaslúženú pozornosť vzbudil príspevok približujúci koncepciu novej hlavnej železničnej stanice vo Viedni. Práve cez ňu by mohli v blízkej budúcnosti prichádzať do Bratislavy priame medzinárodné rýchliky až z Paríža.

JF

ŽOS Vrútky bude vyrábať vlaky v Kazachstane

Dohodu o založení spoločného podniku na výrobu koľajových dieselových vozidiel podpísali počas marcovej návštevy prezidenta SR Ivana Gašparoviča v Kazachstane prezident Kazašských štátnych železníc (Kazakstan Temir Žoly - KTŽ) Askar Mamin a predseda predstavenstva spoločnosti ŽOS - Vývoj, s. r. o., Vrútky, Viľazoslav Móric.

Joint venture založia na báze závodu na opravu

vagónov v Alma Ate; slovenská firma sa zaviazala investovať doň 30 miliónov USD a poskytnúť know-how a potrebné technológie. Produkcia má dosiahnuť 10 osobných vlakových súprav ročne. Budú určené najmä na prímestskú dopravu a ako doplnok kapacity elektrických osobných vlakov na taktových tratiach KTŽ, kde pomôžu zvýšiť frekvenciu spojov.

JF

Podpis dohody ŽOS - KTŽ v Astane

Premiéra iného Jánošíka

Cestujúci prímestskými vlakmi sa majú na čo tešiť

Hrdé meno Jánošík dostala prvá z nových dvojsystémových jednotiek radu 671 vyrobených v podniku Škoda Vagonka, a. s., Ostrava, určených pre slovenské železnice.

Novinka pre zákazníka Železničná spoločnosť, a. s. (ZSSK), sa médiám a verejnosti po prvýkrát predstavila vo februári na slávnostnej premiére na pôde výrobcu. Výrobu a pozadie prípravy dodávok nových vlakov bližšie predstavili slovenským novinárom v Ostrave a v Plzni v marci.

Pre oko aj pre pohodlie

Medzi hosťami na „premiére“ bol aj šéf sekcie železničnej dopravy a dráh Ministerstva dopravy, pošta a telekomunikácií SR Ján Halaj a generálny riaditeľ ZSSK Milan Chúpek. „Verím, že nové vozidlá sa cestujúcim budú páčiť. Čo sa týka vonkajšieho i vnútorného dizajnu, som veľmi spokojný – je to priestranné vozidlo, aj ja sám sa v ňom cítim veľmi príjemne,“ povedal novinárom po prehliadke novej jednotky M. Chúpek. Pripomenul, že v oblasti Žiliny, kde budú tieto vlaky tiež jazdiť, už kedysi poschodové vagóny slúžili. „Takže je to nadväznosť na tradíciu.“ ZSSK sa podľa neho rozhodla pre poschodové jednotky aj vzhľadom na charakter tratí, po ktorých budú

Záverečná montáž EPJ 671

jazdiť, a na kratšie nástupištia na železničných staniaciach a zastávkach.

Slávnostným predstavením jednotky sa zavŕšila ďalšia z etáp výroby, ktorá sa začala podpisom zmluvy o dodávkach v decembri roku 2008. „Jednotka sa zrodila vo veľmi krátkom čase, čo je zásluha nielen nás ako výrobcu, ale aj spolupráce so zákazníkom. Všetko sa podarilo v požadovaných termínoch a kvalite,“ konštatoval riaditeľ spoločnosti Škoda Vagonka Jiří Paruza.

Pod Tatry už na budúci mesiac

Na Slovensku začnú premávať nové vlaky ešte v prvom polroku. Prvý z nich, teda práve „Jánošík“, bude určený pre trate na východnom Slovensku. ZSSK sa nákupom, ale aj rekonštrukciou niekoľkých desiatok vozňov snaží obnoviť prestarnutý vozňový park.

Ako prvé dodá Škoda Vagonka dovedna desať nových jednotiek EPJ 671. Budú sa využívať v dvoch regiónoch – najviac na tratiach zo Žiliny do Trenčína, Liptovského Mikuláša a Čadce a premávať budú aj medzi Košicami, Popradom, Prešovom a Čiernou nad Tisou.

„Prvá jednotka príde na Slovensko koncom mája, ale potom musí ísť na skúšobnú prevádzku na okruh, čiže reálne nasadená do prevádzky bude koncom augusta, začiatkom septembra,“ spresnil člen predstavenstva ZSSK Igor Krško. Vlak bude mať technickú základňu v Žiline a premávať bude až do Čiernej nad Tisou. Ďalšie dve súpravy prídu na Slovensko na budúci rok a zvyšné do roku 2013.

Roztrhlo sa vreco s vlakmi

Škodovacky holding dodá pre ZSSK aj desať trojvozňových súprav Push-Pull zložených z poschodových vozňov. Prvá z nich príde na jar

2011 a po skúšobnej prevádzke by sa ňou mali previezť prví cestujúci v lete. Tieto súpravy budú premávať na západe a juhu krajiny, najmä z Bratislavy do Kútov, Trnavy a Nových Zámkov. Jedna Push-Pull súprava má kapacitu 714 miest, z toho 362 na sedenie. Push-Pull je systém, pri ktorom je hnacia jednotka na jednom konci vlaku, ale na oboch koncoch sú rovnocenné strojvodcovské kabíny. Rušeň teda v závislosti od smeru jazdy celú súpravu tlačí (push) alebo ťahá (pull). ZSSK z eurofondov zabezpečila aj 12 dieselo-

vých motorových jednotiek (DMJ), ktoré budú premávať na neelektrifikovaných tratiach. Budú jazdiť najmä z Nových Zámkov do Nitry, Leopoldova a Prievidze a na východe zabezpečia trate z Humenného do Prešova, Stakčína a Košíc. Vozne dodá spoločnosť ŽOS Vrútky, a. s.

S využitím materiálov TASR a Škoda Holding, a. s., pripravil JF
Foto a vizualizácia:
Škoda Transportation, JF

Začiatok novej éry v liečbe rakoviny

Rukolapný výsledok spolupráce na báze medzivládnej komisie SR – RF

Jedno zo zatiaľ len troch centier protónovej terapie novej generácie na svete je na Slovensku – vďaka spolupráci s ruskými partnermi.

V Ústrednej vojenskej nemocnici v Ružomberku spustili do fyzikálnej prevádzky protónovo-terapeutický komplex, ktorý je jedným zo zatiaľ iba troch centier protónovej terapie tretej generácie na svete – po univerzite v Bostone (USA) a nemocnici vo vedeckom mestečku Protvín pri Moskve.

Protónový urýchľovač a technológie za 15 mil. € zaplatilo Rusko.

Ide o konkrétny výstup z práce Medzivládnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Ruskou federáciou. Spoločné rusko-slovenské centrum postavila za dva roky trstenskú firmu OMOSS a unikátne zariadenie dodala ruská firma ZAO PROTOM z Protvina. Náklady na stavebnú časť vo výške 1,56 mil. eur uhradila Slovenská republika, zariadenie protónového urýchľovača v hodnote približne 15 mil. eur zaplatila Ruská federácia. Na dokončenie centra (rozšírenie urýchľovača o ro-

botické rameno, rektifikačný systém, skúšobnú prevádzku, zaškolenie slovenskej obsluhy, certifikáciu na normy EÚ, rádiologickú kalibráciu...) treba ešte približne tri milióny eur, ktoré uhradí spoločne obe zúčastnené krajiny. Uvedenie pracoviska do klinickej praxe a ošetrovanie prvých pacientov sa očakáva v druhej polovici roka 2011.

Širšie možnosti, vyššia účinnosť

Ako zdôraznil riaditeľ ÚVN gen. MUDr. Igor Čombor, otvorenie centra je významnou udalosťou nielen pre nemocnicu, ale i pre celé slovenské zdravotníctvo. Oproti elektrónovým lineárnym urýchľovačom (ktorých dnes pracuje na svete viac než desaťtisíc) je centier protónovej terapie nepomerne menej, pričom túto liečbu absolvovalo zatiaľ na celom svete len cca 67-tisíc pacientov. Vyzdvihol unikátnosť protónového urýchľovača, ktorý umožní účinnejšiu liečbu viacerých druhov a lokalizácií rakoviny a priblíži ju ročne asi 200 – 250 pacientom z celého Slovenska (s indikáciou, pre ktorú je vhodný tento

typ liečby) a približne rovnakému počtu pacientov aj z okolitých krajín, predovšetkým z Poľska a Maďarska.

Kvalitu liečby, jej účinnosť a podstatne menšiu záťaž pre pacienta pripomenul pri otvorení centra aj podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič. Podčiarkol zároveň pedagogický a vedecký

Prvých pacientov očakáva nové centrum na budúci rok.

rozmer tohto centra, ktoré by sa malo stať aj bázou štúdia a postgraduálneho štúdia lekárov a rozvoja vedy na Slovensku. Radosť z možnosti byť pri zrode a realizácii spoločného protónového centra vyjadril minister energetiky RF Sergej Šmatko. Vyslovil aj nádej, že po úspešnej certifikácii bude môcť centrum ponúkať svoje služby v celej EÚ.

Pomoc pre tisíce pacientov

Riaditeľ ÚVN ďalej zdôraznil, že výhodou protónovej terapie oproti konvenčnej rádioterapii je lepšie rozloženie dávky – maximum dávky sa sústreďuje na nádor, kým okolité tkanivá a orgány sú ušetrené (dávka v nich je 2- až 3-krát nižšia oproti konvenčnej rádioterapii). To zvyšuje účinnosť liečby.

V SR sa diagnostikuje rakovina ročne asi u 24 000 nových pacientov. Vzhľadom na rast priemernej dĺžky života populácie sa očakáva nárast výskytu rakoviny. Asi 36 % nových pacientov sa lieči buď samostatnou rádioterapiou, alebo jej kombináciou s inými druhmi liečby. Na Slovensku je 14 oddelení rádioterapie so 16 medicínskymi lineárnymi urýchľovačmi. Ústredná vojenská nemocnica SNP – Fakultná nemocnica v Ružomberku má tento štatút od roku 1994. Poskytuje služby všetkým občanom, bez ohľadu na profesiu a vzťah k armáde. Približne 50 % jej pacientov tvoria dnes civilní pacienti.

Tradícia vojenskej nemocnice v Ružomberku trvá už 85 rokov. Prvá nemocnica tu vznikla ako reakcia na 1. svetovú vojnu už na prelome rokov 1914 a 1915. Významné úlohy plnila aj počas 2. svetovej vojny a SNP, keď vytvorila poľné nemocnice v Korytnici a Tisovci. ÚVN sa podieľa aj na výučbe a postgraduálnom školení lekárov a stredného zdravotníckeho personálu.

Michal Beňadik
Foto: TASR

Ocenenia za dizajn pre Sony

Značka Sony získala deväť ocenení za dizajn v rámci súťaže International Forum Design Awards (iF), v ktorej sa hodnotilo 2 500 produktov z rôznych výrobných sektorov. Zlaté ocenenia v súťaži získala Sony za ultratenký digitálny fotoaparát Cyber-shot TX1 a atypický LCD televízor Bravia ZX1 s bezdrôtovým prenosom zvuku a obrazu vo vysokom rozlíšení.

Digitálny fotoaparát Cyber-shot TX1 je extrémne štíhly s novým periskopovým objektívom, ktorý oplýva množstvom funkcií a kvalitnou výbavou. Príkladom je CMOS snímač Exmor R so zvýšenou citlivosťou na svetlo pri snímaní v extrémnych svetelných podmienkach, panoramatické fotografovania a sekvenčné snímanie rýchlosťou 10 snímok za sekundu, čo je rýchlejšie ako mnohé zrkadlovky.

LCD televízor Bravia ZX1 bol ocenený za svoj minimalistický pôvab. Popri elegantnej skrinke televízora jeho užívatelia ocenia zadný panel,

v ktorom môžu úhľadne ukryť všetky káble a konektory. ZX1 patrí k najtenším LCD televízorom na svete. Vďaka bezdrôtovému prenosu HD obrazu technológiou Bravia 1080 Wireles z Media Receiveru na obrazovku a systému bočného LED podsvietenia dosahuje televízor pri uhlopriečke 40 palcov hrúbku len 9,9 mm.

VN

S novou satelitnou kartou aj balík HBO Pak

Spoločnosť DIGI Slovakia začala v týchto dňoch proces výmeny satelitných kariet, ktoré sú súčasťou vnútornej jednotky zariadenia DIGI TV dekodéra (tzv. set-top-boxu) a ktorým v blízkom období končí platnosť. Cieľom výmeny je sprostredkovať zákazníkom nové satelitné karty s modernou technológiou, ktorá využíva kvalitnejší systém kryptovania. Vďaka tomu sú

nové satelitné karty bezpečnejšie a umožňujú prácu s vyšším dátovým tokom, čo má pozitívny vplyv na kvalitu vysielania. DIGI Slovakia zároveň ponúka zákazníkom, ktorých sa bude týkať výmena kariet, ako odmenu balík HBO Pak na jeden mesiac. Zákazníci budú požiadaní o výmenu formou direct mailu.

VN

Asseco Solutions úspešne čelí kríze

Rok 2009 bol prvým z tých, kedy hospodárske výsledky predložili spoločne dvaja členovia Asseco Group, pod hlavičkou spoločnosti Asseco Solutions, ktorá vznikla integráciou producentov ERP, slovenského Datalocku a českej LCS International. Aj napriek tomu, že minulý rok bol významne ovplyvnený celosvetovou hospodárskou krízou, dokázalo zoskupenie Asseco Solutions vytvoriť čistý zisk vo výške 1,25 milióna eur.

Zoskupenie Asseco Solutions dosiahlo v roku 2009 tržby v oboch krajinách takmer 27 mil. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast o 10,44 %. Spoločnosť sa v roku 2009 zameriavala viac na poskytovanie služieb existujúcim zákazníkom. Rok 2009 bol taktiež rokom investícií do rozvoja nových produktov, resp. do rozvoja a modernizácie existujúcich.

VN

Tuhý atrament – revolúcia v kancelárskej tlači

Spoločnosť Xerox uviedla na trh multifunkčné zariadenie s tuhým atramentom. Rad Xerox ColorQube 9200 sa vyznačuje nízkymi nákladmi na tlač a ekologickou prevádzkou bez toho, aby sa znížila kvalita zobrazenia alebo výkonnosť. Celkové náklady na farebnú tlač sú až o 62 percent nižšie ako pri farebných laserových tlačiarnach a súčasne nové zariadenia obmedzujú, vďaka bezkasetovej (Cartridge Free) technológii, negatívny dopad kancelárskej tlače na životné prostredie.

VN

Skylink má milión zákazníkov

Najstaršia česko-slovenská satelitná platforma Skylink ohlásila dosiahnutie prvého milióna aktívnych dekódovacích kariet pre príjem satelitnej televízie. Skylink sa tak stal najväčšou satelitnou televíznou platformou na Slovensku aj v Českej republike!

Karty Skylink slúžia slovenským a českým domácnostiam k dekódovaniu programov vysielaných na satelitoch Astra z pozície 23,5° E a 19,2° E. Digitálny televízny signál zo satelitu je dostupný na celom území oboch štátov.

Popularita a počet zákazníkov Skylinku rastie predovšetkým v posledných dvoch rokoch a Skylink tak významnou mierou prispieva k úspešnému priebehu digitalizácie televízneho vysielania.

Skylink nadväzuje na značky Czech Link a Trade and Technology v Česku a značku Slovak Link na Slovensku. Od začiatku pravidelného digitálneho satelitného vysielania v Česku v januári 1997 a na Slovensku v septembri 2002 poskytuje českým a slovenským domácnostiam prístup k televíznym a rozhlasovým programom vysielaných na satelitoch Astra. Značka Skylink zastrešuje satelitnú televíziu českej spoločnosti TradeTec a slovenskej spoločnosti Towercom.

VN

Dotykový mobil s navigáciou

Garmin-Asus, výsledok partnerstva spoločností Garmin Ltd. a ASUSTeK Computer Inc., predstavuje nový telefón Garmin-Asus M10, plne dotykový všestranný smartphone, vybavený operačným systémom Windows Mobile od spoločnosti Microsoft a osobnou navigáciou Garmin. Navigačné funkcie sú prepojené s aplikáciami ako kalendár, kontakty, e-mail, internetový prehliadač a programy pre textovú komunikáciu. Prístroj je navyše vybavený 5 Mpix fotoaparátom, ktorý fotografiám automaticky priraduje zemepisné súradnice (geotagging), takže užívatelia vždy vedia, na ktorom mieste konkrétna snímka vznikla. M10 je na slovenskom trhu dostupný od začiatku apríla.

VN

Biznis na dlani

Podnikové aplikácie sú vďaka smartphonom prístupné odkiaľkoľvek

Firemné dáta, informácie o zákazníkoch, analytické nástroje či dátové úložiská. Dostanete sa k nim vždy. Stačí, ak máte vhodné mobilné zariadenie.

Prieskumy nezávislých analytických spoločností potvrdzujú významný nárast v používaní mobilných technológií. Jedna z nich nedávno zverejnila prieskum, ktorý konštatuje nárast počtu používateľov mobilných zariadení v súvislosti s vykonávaním práce. Analýza predpokladá, že celkový počet pracovníkov, ktorí používajú mobilné zariadenia, narastie do roku 2013 na 1,19 miliardy, pričom v roku 2008 to bolo ešte 919,4 milióna používateľov. Takmer tretinový nárast znamená, že o tri roky bude mobilné zariadenia v rôznych formách využívať približne 35 % z celkového počtu globálnej pracovnej sily.

Predĺžená ruka

Nielen obchodníci, ktorí trávia veľa času mimo kancelárie, potrebujú mať správne údaje na dosah. Mobilné aplikácie čoraz viac využívajú aj manažéri. Mobilné technológie im umožnia

zostať v nepretržitom kontakte s informáciami. Vďaka nim môžu sledovať výsledky predaja jednotlivých pobočiek, vývoj v regiónoch, pohyb ziskovosti či výkonnosť jednotlivých divízií, oddelení, zamestnancov a podobne.

Aby mohol smartphone komunikovať s firemným informačným systémom, podnikovou databázou alebo sieťou, je naň potrebné nainštalovať softvér. Dobrou správou je, že väčšina mobilných softvérových aplikácií je pomerne dostupná. Za nízky poplatok alebo dokonca zadarmo si ich môže ktokoľvek stiahnuť z internetovej stránky výrobcov.

Počet užívateľov mobilných aplikácií vzrastie v najbližších piatich rokoch o tretinu.

Smartphony si našli pevné miesto vo svete biznisu. Nielen pre svoje základné aplikácie, ktoré štandardne nájdeme vo väčšine telefónov, ako kalendár, zoznam kontaktov, e-mailový klient či internetový prehliadač. Z mobilov sa stávajú technologické hračky, ktoré už dnes ponúkajú obrovské množstvo rôznych aplikácií a vďaka tomu aj široké možnosti svojho využitia. V spleti technológií a možností, ktoré na trh prichádzajú, je niekedy ťažko sa orientovať. Vybrať si spomedzi tisícov aplikácií tú správnu nemusí byť

jednoduché. Dobrou pomôckou sú zoznamy najvyhľadávanejších aplikácií, ktoré navyše obsahujú hodnotenia či rôzne tipy, triky užitočné pre praktické používanie.

Kancelária v mobile

Opísať na tomto mieste, čoho všetkého sú moderné mobilné aplikácie schopné, je nemožné. Pre ilustráciu však môžeme spomenúť aspoň niekoľko z nich. Obľúbenou a nenáročnou voľbou je softvér umožňujúci čítať bežné kancelárske dokumenty. Tieto aplikácie sú veľmi podobné programom, ktoré máte vo vašom počítači. Otváranie a editovanie textov, tabuliek či príprava prezentácií je tak jednoduchšia. Všetko, čo potrebujete, je niekoľko megabajtov voľného priestoru v telefóne a WLAN pripojenie. To však dnešné smartphony bez problémov zvládnu.

Inou obľúbenou voľbou, najmä u pracovníkov obchodu a manažérov, sú aplikácie, ktoré sprístupnia účtovné a finančné dáta, ktoré možno navyše za určitých okolností aj meniť a editovať. Pokiaľ máte nainštalovaný správny softvér, môžete sledovať vývoj v objednávkach, náklady, monitorovať úpravu kvót, faktúry, zrušené objednávky, hospodárenie a podobne. Všetko, samozrejme, rýchlosťou myšlienky a v reálnom čase. Štandardom je kombinovať tieto nástroje s inými aplikáciami, ako je e-mail alebo napríklad Google Maps.

Prehľad vždy a všade

Najmä manažéri potrebujú veľa krát veľmi rýchlo vyhľadať určité informácie týkajúce sa firmy. Žiadny problém. Ak máte vo svojom telefóne nainštalovaný ten správny softvér, stačí, keď zadáte kľúčové slovo do vyhľadávacieho podobného tým internetovským a stlačíte „enter“. Na displeji sa vzápätí zobrazí požadovaný údaj v relevantnom kontexte. Softvér tak môže pomôcť odhaliť súvislosti a vzťahy vo firemných zázna-

moch. Prijímanie akýchkoľvek rozhodnutí je v takýchto podmienkach oveľa jednoduchšie, pretože pracovníci môžu zostať v nepretržitom kontakte s presnými a relevantnými dátami.

Pre mnohých používateľov podnikových aplikácií sú zaujímavé smartphony, ktoré zobrazujú niektoré dáta týkajúce sa riadenia zákaznických vzťahov. Iné aplikácie umožňujú používateľom prístup k celému vesmíru podnikových dát. Komunikujú s rôznymi databázovými platformami a operačnými systémami. Môžete napríklad potvrdiť či odmietnuť pozvánku na stretnutie alebo meniť kalendár, aj keď ste mimo kancelárie. Zároveň tieto aplikácie podporujú integráciu príloh vo formátoch ako Excel, PowerPoint, Word alebo PDF.

Kniha jászov vo vrecku

Unavuje vás zapisovať údaje do knihy jászov? Niekedy aj pozabudnete? Aj na toto pamätali vývojári mobilných aplikácií. Ak potrebujete presne vyrátať a zaznamenať svoju služobnú cestu, máte knihu jászov vždy poruke. V telefó-

ne vyplníte jednoduchý formulár, ktorý bude po potvrdení odoslaný do centrálnej databázy vo forme excelovskej tabuľky. Používateľ sa môže rozhodnúť, koľko áut bude takto sledovať, či budú zastávky na trase vozidla mo-

Mobily ponúkajú obrovské množstvo rôznych aplikácií a široké možnosti využitia.

nitorované, označené a podobne. Umožnia zaznamenávať tankovanie paliva a servisné prehliadky vozidla. Užitočnými funkciami sú sledovanie spotreby paliva, čas strávený na ceste či monitorovanie odpočinku, cestovné náklady a prejdená vzdialenosť. Ak si to želáte, systém vás upozorní aj na blížiacu sa servisnú prehliadku.

Prevzaté zo SAP.info
Ilustračné foto: SXC

IBM pomáha chrániť kľúčové systémy

Nové technológie, informatizácia a digitalizácia čoraz viac ovplyvňujú naše životy doma i v práci. Kľúčové IT infraštruktúry vo verejnej správe, energetike, zdravotníctve, bankovníctve, doprave a ďalších odvetviach sa transformujú na inteligentné systémy. Ich prípadné zlyhanie by malo katastrofické následky pre celú spoločnosť, výrazne by poznačilo hospodárstvo i životné prostredie. Bezpečnosť tak stále zostáva jednou z kľúčových priorit IT riaditeľov a manažérov.

Hakeri útočia stále rafinovanejšie

A obozretnosť je namieste. Nedávne štúdie výskumného a rozvojového tímu IBM X-Force naznačujú, že v súčasnosti sa hrozby rýchlo vyvíjajú a menia. V roku 2009 analyzoval a zdokumentoval X-Force tím až 6 601 nových zraniteľných miest. Za zraniteľné miesto sa považuje akékoľvek napadnuteľné, odhalené miesto alebo nastavenie konfigurácie súvisiace s IT, ktoré môže spôsobiť oslabenie alebo poruchu zabezpečenia dôverylosti, integrity alebo dostupnosti systémov.

Moderní útočníci používajú stále sofistikovanejšie metódy pri útokoch na komerčnú i verejnú sféru. Ich motivácia pritom nezostáva len v rovine zviditeľnenia, keď verejnosti dokazujú svoje schopnosti a poukazujú na zraniteľnosť systémov. Niektorí útočia s cieľom

získať dáta, ktoré sa dajú speňažiť. Hakeri sa už zároveň nezameriavajú iba na server, ale hľadajú najslabšie miesto v celom zabezpečení. IBM preto v spolupráci s verejným i súkromným sektorom zintenzívňuje boj s týmito hrozbami s cieľom chrániť občanov a pri riešení potenciálnych hrozieb presúva svoju pozornosť od ochrany aktív práve k zabezpečeniu kritických služieb.

IT oddelenia čelia novým rizikám

„Firmy, ako aj subjekty štátnej sféry investujú značné sumy do nových technológií a procesov. Tieto investície na jednej strane prinášajú nové možnosti, na druhej strane sa však systémy stávajú stále zložitejšími. A preto musia IT oddelenia čeliť novým rizikám v ochrane dát a identity,“ uviedol Róbert Sándor, riaditeľ divízie globálnych technologických služieb (Global Technology Services) v IBM Slovensko.

Nové IT štandardy a zmeny v obchodných modeloch vyžadujú, aby sa spoločnosti i subjekty verejnej a štátnej sféry zamysleli nad riadením rizík a ochranou dát. IBM patrí k lídrom v IT bezpečnosti, o čom svedčí aj prestížne ocenenie „Best Security Company“ za rok 2010, ktoré spoločnosti IBM udelil časopis SC Magazine.

JF

Osobný fotograf

Dokovacia základňa Sony Party-shot zmení fotoaparát Sony na samostatného osobného fotografa. Nové zariadenie od Sony IPT-DS1 Party-shot predstavuje nový koncept v zábavnom fotografovaní. Stačí zasunúť fotoaparát Sony do základne Party-shot a všetko ostatné je nastavované automaticky. IPT-DS1 sleduje okolité dianie, automaticky sa otáča, nakláňa a približuje obraz, pričom využíva všetky možnosti fotoaparátu – technológie Face Detection a Smile Shutter rozoznávajú tváre a pre prirodzene komponované snímky si počkajú na úsmev každého v miestnosti. Dokovacia základňa Party-shot je kompatibilná s modelmi Sony Cyber-shot TX1 a WX1. VN

Na linku 159 dočasne bezplatne

Spoločnosť Slovak Telekom vychádza v ústrety svojim zákazníkom a mestským policíam a od 1. apríla 2010 dočasne nebudú zákazníci za volanie na linku mestskej polície 159 platiť. Prechodné obdobie, počas ktorého nebude volanie na linku 159 spolpatnené, vyprší v priebehu budúceho roka 2011. VN

Podnikatelia a Deň Slovenska v Istanbule

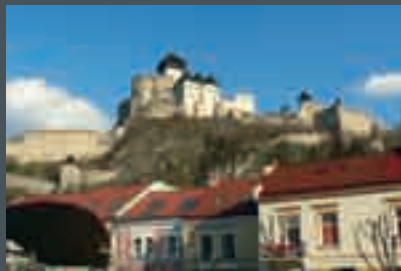
Zástupcovia niekoľkých desiatok subjektov z tureckej a slovenskej podnikateľskej sféry sa koncom marca zúčastnili na Dni Slovenska v Istanbule. V najväčšom tureckom meste a zároveň hospodárskom centre krajiny prezentovali slovenské firmy svojim tureckým partnerom možnosti spolupráce.

Podniky Tesla Liptovský Hrádok a INTEKO Technology Transfer Co priamo na podujatí podpísali Memorandum o porozumení v oblasti telekomunikácií. Predstavitelia ďalších firiem diskutovali na pôde Istanbulskej priemyselnej komory o možnostiach investícií a nadviazania nových obchodných vzťahov medzi SR ako úspešným členom EÚ a ekonomicky silným Tureckom.

„Slovensko a Turecko zaznamenali v poslednom období veľmi dobrý vývoj dvojstranných vzťahov, čo vytvára vhodné podmienky na intenzívnejšie hospodárske kontakty,“ povedal počas stretnutia generálny konzul SR v Istanbule Jozef Šesták. „Obe krajiny majú navyše dobrú perspektívu hospodárskeho rastu. Slovensko naďalej ponúka dobré investičné a podnikateľské prostredie a spomedzi krajín regiónu má stále najlepšie hodnotenie ratingových agentúr,“ pripomenul. Deň Slovenska v Istanbule sa koná pravidelne na základe iniciatívy tureckého honorárneho konzula v Banskej Bystrici a predsedu správnej rady Železiarní Podbrezová Vladimíra Sotáka a Istanbulskej priemyselnej komory. Istanbul je v tomto roku 2010 vyhlásený aj za Európske hlavné mesto kultúry. JF

Dohoda kraja a podnikateľov v Trenčíne

Posilnenie vlastnej identifikácie s krajom, mapovanie a spoločné riešenie problémov podnikateľských subjektov Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) má za cieľ dohoda o spolupráci medzi TSK a Združením podnikateľov Slovenska – krajskou radou Trenčín (ZPSTN). Dokument podpísali predseda TSK Pavol Sedláček a predseda ZPSTN Jaroslav Ďurkovič.

„Dohoda vznikla na základe dlhoročnej dobrej spolupráce so zámerom vytvárať optimálne podmienky pre tvorbu ekonomického, hospodárskeho a sociálneho rozvoja trenčianskeho regiónu,“ uviedla hovorkyňa TSK Vlasta Henčelová. TA

Zmeny v predstavenstve OVB Allfinanz Slovensko

Spoločnosť OVB Allfinanz Slovensko predstavila svoje nové vedenie. Benedikta Fronca na pozíciu predsedu predstavenstva vystriedal Jaroslav Vonkomer. Vonkomer pôsobí v OVB Allfinanz Slovensko od roku 2002. Od

roku 2005 zastával pozíciu finančného riaditeľa a súčasne viedol dcérsku firmu Efcón. Ďalším novým členom vedenia spoločnosti je Robert Schmidt, ktorý bol v decembri 2009 vymenovaný do funkcie riaditeľa úseku pre podporu odbytu. V OVB Allfinanz pôsobí od októbra 2009. TA

Zmeny vo vedení spoločnosti Škoda Auto

Winfried Krause (48), ktorý bol zodpovedný za controlling koncernu Volkswagen, prebral od 1. apríla 2010 funkciu člena predstavenstva spoločnosti Škoda Auto pre oblasť ekonomiky. Nahradil Holgera Kintschera

(49), ktorý nastupuje do funkcie člena predstavenstva značky Seat zodpovedného za oblasť financií.

Michael Oeljeklaus (46) bude s platnosťou od 1. augusta 2010 členom predstavenstva Škoda Auto v Mladej Boleslavi za oblasť výroby a logistiky. Túto funkciu vykonáva Horst Mühle, a to do jeho odchodu do penzie. VN

Ness Technologies vymenovala prezidenta pre CEE

Globálny poskytovateľ komplexných riešení a služieb v oblasti informačných technológií oznámil vymenovanie Milana Sameša za prezidenta Ness Central & Eastern Europe. Podliehať bude prezidentovi a CEO Ness Technologies Sachimu Gerlitzovi a bude riadiť aktivity Ness Technologies v Čechách, na Slovensku, v Maďarsku a Rumunsku. Centrálne Ness CEE naďalej zostáva v Prahe.

Milan Sameš, ktorý pracoval v rokoch 2005 až 2007 ako generálny riaditeľ Ness Czech a v rokoch 2004 až 2005 ako prevádzkový riaditeľ Ness Central & Eastern Europe, má 18-ročné

skúsenosti v oblasti informačných technológií a telekomunikácií. VN

Adrián Ševčík nastupuje do predstavenstva VÚB

Dozorná rada zvolila Adriána Ševčíka za nového člena predstavenstva VÚB banky. Adrián Ševčík doteraz riadil sieť retailových pobočiek banky a ako člen predstavenstva bude zodpovedať za úsek retailového bankovníctva.

Adrián Ševčík začal vo VÚB banke pracovať v roku 2003. Od januára 2007 už ako riaditeľ odboru retailovej obchodnej siete zodpovedal za všetky pobočky banky na Slovensku. Pred nástupom do VÚB banky pôsobil ako riaditeľ pobočky v Tatra banke. VN

Miloš Drančák riaditeľom obchodnej siete Home Credit Slovakia

Novým riaditeľom obchodnej siete spoločnosti Home Credit Slovakia sa od 1. apríla 2010 stal Miloš Drančák. Na tejto pozícii nahradí Dávida Lišku, ktorý sa rozhodol vyskúšať nové príležitosti. Hlavnou prioritou Miloša Drančáka bude rozvoj obchodnej siete vo vzťahu k splátkovému predaju.

Miloš Drančák (37) prichádza do Home Credit Slovakia zo spoločnosti VÚB Leasing, kde v uplynulom roku pôsobil ako regionálny riaditeľ. Svoje skúsenosti z finančného trhu využil v rokoch 2007 – 2009 pri budovaní pobočkovej siete spoločnosti GE Money. VN

Nová hovorkyňa Pivovary Topvar

Spoločnosť Pivovary Topvar, člen pivovarníckej skupiny SABMiller, má od 1. apríla novú hovorkyňu. Stáva sa ňou súčasná manažérka firemnej komunikácie tejto spoločnosti Zuzana Lošáková.

Zuzana Lošáková pôsobí v oblasti public relations a komunikácie 7 rokov. Pred nástupom do spoločnosti Pivovary Topvar pracovala v PR agentúre na pozícii Account Manager.

Doterajšia hovorkyňa, Drahomíra Mandíková, zostáva naďalej pôsobiť v spoločnosti Pivovary Topvar a bude tak ako doteraz stáť na čele oddelenia pre vzťahy s verejnosťou. VN

Rezidenčný trh dnes: zákazník je pán

Trh nehnuteľností sa stal trhom zákazníka, preto treba venovať maximálnu pozornosť správne nastaveniu marketingu.

Predpokladaný vývoj developmentu, zmena prístupu ku klientom a podpora predajných cieľov – také boli témy diskusného stretnutia, ktoré pod názvom Rezidenčný development – ako zvýšiť predaj zorganizoval v marci v Bratislave časopis Stavebné fórum.sk. Ako uviedla Jana Klúčiková zo spoločnosti Key-2B, v poslednom čase sme svedkami zúženiu pojmu marketingu iba na reklamu. Výsledkom efektívnej marketingovej stratégie by mal byť dobrý produkt – pre konkrétnu cieľovú skupinu, za primeranú cenu, vo vhodnej lokalite a správne komunikovaný. Hriechom minulosti je podľa J. Klúčikovej najmä slabá segmentácia a analýza trhu, takže výsledkom je určitá uniformita. Tú možno vybadať aj pri výbere komunikačných kanálov. Základom úspešnosti projektu je však definovanie marketingovej stratégie už vo fáze investičného zámeru. Marketingová expertka odporúča zvážiť redefiníciu tejto stratégie aj pri existujúcich projektoch, a to najmä vtedy, ak zlyhal len jeden faktor – napríklad je nesprávne nastavená cena či komunikácia. Súčasný klient je zorientovaný, preto odporúča odklon od imi-

džových webových stránok a príklon k faktom a plnohodnotným informáciám. Súčasný pôsobenie developerov nie je vnímané s uspokojivou prevahou kladných hodnotení a navyše správa miest cíti potrebu ich komplexného rozvoja, pripomína Michal Šourek zo spoločnosti MSG holding. Pre budúcnosť je dôležité, aby mestá vytvorili stratégiu svojho rozvoja, ktorá bude predchádzať územnoplánovaciemu procesu, a developovanie územia bude v súlade s ňou. Príkladom môžu byť svetové mestá Singapur, Brisbane či Bilbao, ktoré svoju stratégiu už naplňujú a v nej koordinujú aktivity verejného a súkromného sektora.

Trh nehnuteľností zmenil svoju charakteristiku a stal sa trhom zákazníka. Rozhodujúcimi faktormi úspešnosti projektu sú preto kvalita a emócie. „Základom by mali byť každodenné pozitívne emócie, nakoľko bývanie nie je záležitosťou tehál a betónu,“ zdôraznil M. Šourek. Detailne pripravené dispozície bytu v zodpovedajúcej lokalite a ponúkajúce každodenné zážitky je to, čo by mal developer v dnešnej dobe ponúknuť.

Podľa www.stavebne-forum.sk

Nadácia Slovak Gold udelila 11 certifikátov

Ďalších 11 výrobkov a služieb ocenila a certifikovala Nadácia Slovak Gold. Ako povedal pre TASR zakladateľ nadácie Jozef Sitko, je pozitívne, že okrem výrobkov sa čoraz viac presadzujú špičkové služby. Nadácia za takmer 16 rokov svojej existencie udelila 536 certifikátov Slovak Gold dovedna 247 subjektom. Najviac z nich získali

potravinarí. Podľa J. Sitka ocenenie Slovak Gold jednoznačne pomáha slovenským výrobcom pri ich exportných aktivitách, inováciách a v ďalšom rozvoji.

K novo oceneným výrobkom a službám patria detské pastilky s glukánom od výrobcu Liečivé rastliny Malacky a Natures Trnava, destilát Považský repák z Old Heroldu Trenčín, Servisno-technické, inžinierske a realizačné služby v energetickom hospodárstve, ktoré poskytuje spoločnosť Seting Bratislava.

Spoločnosť JAV-AKC Vičany si odnáša certifikát za extra čistú husaciu masť a Považská cementáreň Ladce za cement s nízkym obsahom vodorozpuštného chrómu Chromatmin. Odbornú porotu zaujal aj all-in-one počítačový systém UNIQ PC 150 od spoločnosti Elcom Prešov, autoservisná sieť Bosch Car Service a systém cytologickej a histologickej diagnostiky od Cytopathosu Bratislava.

TA/JF

Od prezidentky Nadácie Slovak Gold Adriany Petrovej prebral ocenenie aj Ivan Krechňa za Seting, s. r. o.

Slovenské firmy málo inovujú

Slovensko by malo motivovať zahraničných investorov, aby sem presúvali svoje inovačné kapacity. Vyplyva to z prijatej Stratégie rozvoja slovenskej spoločnosti. Zároveň jej autori priznávajú, že doteraz Slovensko neuspelo v presune aspoň niektorých útvarov výskumu a vývoja na svoje územie.

Podľa Vladimíra Baláza z Prognostického ústavu SAV, kým v roku 1989 Slovensko vydávalo na vedu a výskum 3,9 % HDP, o 20 rokov neskôr tento podiel klesol na 0,47 % HDP, čo je druhá najnižšia hodnota v EÚ. „Zahraničným investorom máme len málo čo ponúknuť. Nízka úroveň investícií do poznatkov sa odráža aj v nízkom stupni inovatívnosti. V roku 2006 inovovalo 17,2 % slovenských podnikov. V Únii to bolo 30 % podnikov a napríklad i v Česku viac ako štvrtina firiem,“ zdôraznil V. Baláž.

Stratégia upozorňuje aj na to, že Slovensko stále konkuruje hlavne nízkou cenou pracovnej sily. Nové poznatky a technológie, ktoré vznikajú v prostredí univerzít a akademického výskumu, sa do praxe prenášajú v nedostatočnej miere, spoločnosť a ekonomika ich málo využívajú a zhodnocujú. TA

SARIO nasmeruje investorov do regiónov

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) prechádza na nový model komunikácie s domácimi a zahraničnými investormi, ktorý bude založený na užšej súčinnosti investorov s regiónmi. „Nová situácia, spôsobená predovšetkým globálnou krízou, keď sú všeobecne utlmené investície na celom svete, si vyžaduje väčšiu dynamiku a operatívnosť v komunikácii,“ uviedol generálny riaditeľ agentúry Juraj Kiesel.

Súčasnou inovatívneho systému spolupráce bude prelinkovanie webových stránok s ponukami investičných a exportných príležitostí medzi SARIO a webovými stránkami VÚC. „Následne bude projektový manažér sekcie Priamych zahraničných investícií SARIO v spolupráci s regionálnymi kancelármi agentúry a vedúcimi pracovníkmi regionálneho rozvoja VÚC sprostredkovať rokovania s investormi priamo v regióne,“ spresnil J. Kiesel. TA

Trh s bytmi po veľkom tresku

Hypotéky sú dostupnejšie, rezidenčných nehnuteľností sa predáva viac

Ceny mnohých ponúkaných bytov sú ešte stále nadhodnotené, ale realitný trh sa zobúdzia z letargie. Banky znížili úroky na úveroch a zvýšili mieru financovania.

Ceny nehnuteľností klesli podľa údajov Národnej banky Slovenska od polovice roka 2008 do konca minulého roka v priemere o 16 %. Za tri roky – od roku 2005 do roku 2008, pritom ceny bytov vzrástli v priemere o 80 %. Dostupnosť bývania sa vďaka poklesu cien nehnuteľností a poklesu úrokových sadzieb hypotekárnych úverov zvýšila a na začiatku tohto roka je na takej istej úrovni ako v roku 2006. Tieto faktory by mohli ešte viac rozhybať trh s bytmi, aj keď realitná kancelária Bond reality upozorňuje na skutočnosť, že až 40 % bytov ponúkaných na predaj v Bratislave je stále predražených.

Pád cien bol nevyhnutný

Nezdravý vývoj cien sa dal rozpoznať už v máji 2008. Dôležité signály z trhu vtedy naznačovali

blížiac sa prasknutie realitnej bubliny. Analýzy uvedenej spoločnosti v tom čase ukazovali najmä na nezdravý nárast cien starých bytov v Bratislave. Staré nehnuteľnosti narastali dvojnásobne až trojnásobne rýchlejšie ako ceny nových bytov. S výnimkou Starého Mesta sa vo všetkých bratislavských lokalitách v roku 2008 predával m² starého bytu podstatne drahšie ako m² v novostavbách.

Štatistiky ukázali, že medziročný nárast cien bytov sa výrazne spomalil už na začiatku roku 2008. Predávajúci vzhľadom na očakávania po prijatí eura nereagovali na stúpajúcu neochotu kupujúcich kupovať nehnuteľnosti za ponúkané ceny. Už v prvom kvartáli roku 2008

bolo podaných na kataster o polovicu menej vkladov ako v prvom kvartáli roku 2007. Všetky tieto aspekty boli predzvesťou nevyhnutného pádu cien nehnuteľností, a to ešte bez vplyvu finančnej krízy.

Finančná kríza ochromila trh

Tesne po vypuknutí finančnej krízy na jeseň roku 2008 sa realitný trh zastavil na viac ako štyri mesiace. Všetky subjekty začali mať problém dostať sa k bankovému financovaniu. Banky enormne sprísnil podmienky poskytovania hypotekárnych úverov a zmenili podmienky poskytovania projektových úverov aj pri prebiehajúcich projektoch.

Prehľad úrokových sadzieb na úvery na bývanie v slovenských bankách v % p. a.

Banka	Účelový úver na bývanie	Americká hypotéka	Hypotéka pre mladých
SLSP	od 4,09	-	od 1,09
VÚB banka	od 4,14	od 4,54	od 1,14
Tatra banka	od 3,99	od 4,49	od 1,59
ČSOB	od 4,10	od 4,40	od 1,80
UniCredit Bank	od 3,89	od 4,30	od 0,75
Dexia banka	od 4,00	od 4,48	od 1,00
Ľudová banka	4,00 – 7,99	4,40 – 7,40	1,60 – 3,29
OTP Banka	5,29 – 8,29	4,50 – 7,30	od 2,29
mBank	od 4,59	od 4,90	-

Zdroj: banky. Poznámka: Úrokové sadzby sú orientačné, konečné úroky pre klienta závisia od zvolenej dĺžky fixácie, celkovej bonity klienta a ďalších údajov v súvislosti s financovanou nehnuteľnosťou.

Trh a bankovú ponuku ovplyvnil aj prechod na euro. Nastala všeobecná panika na trhu, kríza dôvery sa naplno spustila na všetkých frontoch. Tí klienti, ktorí disponovali hotovosťnými prostriedkami, ich radšej odložili.

Bratislava dominuje

Realitnému trhu na Slovensku dominuje Bratislava. Vidieť to aj na množstve a objeme poskytnutých hypoték. Podľa údajov VÚB banky až 32 % hypoték, ktoré táto banka poskytla, bolo v okolí hlavného mesta. Priemerná výška hypotéky v tomto regióne bola vlani 71 000 eur, priemerná výška hypotéky v regióne Prešov bola pritom len 31 000 eur. Keďže priemerná výška hypotéky, ktorú si v Bratislave ľudia berú, je vyššia, v objemoch dosiahla vlani Bratislava takmer polovičný podiel z celkového predaja hypoték na Slovensku.

O oživení trhu s nehnuteľnosťami svedčí aj zvýšenie predaja hypoték VÚB bankou v januári 2010 oproti januáru 2009. V januári 2010 poskytla VÚB banka takmer o 100 % viac peňazí na bývanie ako v januári 2009.

Sadzby sú historicky nízke

Vývoj úrokových sadzieb na hypotekárne úvery v poslednom období praje záujemcom o pôžičku, sadzby klesli na historické minimá. Úrokové sadzby na medzibankovom trhu ostávajú stále

sa situácia na trhu uvoľňuje a banky sa vrátili k 100 %-nému financovaniu.

Na jar prišla s ponukou 100 %-ného financovania bytu VÚB banka. Aj Slovenská sporiteľňa vybraným klientom ponúka 100 %-né financovanie, ktoré nezrušila ani v čase krízy, podobne ako Dexia banka. UniCredit Bank, ČSOB aj OTP Banka ponúkajú financovanie nehnuteľnosti až do 90 % jej hodnoty. Ľudová banka poskytuje vybraným klientom financovanie nehnuteľnosti viac ako 70 % z jej hodnoty v kombinácii hypotekárneho a spotrebného úveru.

Rastie záujem o refinancovanie

Z hľadiska hypotekárneho financovania nehnuteľnosti je pozitívne, že dostupnosť bývania sa zlepšuje. Možnosť 100 %-ného financovania nehnuteľností pre vybraných klientov zvyšuje počet záujemcov o hypotekárne úvery až o 10 %. Takisto narastá záujem o refinancovanie už poskytnutých úverov a záujem narastá aj o pistenia pre prípad neschopnosti splácať úver.

Hypoúver pre mladých

O hypoúver pre mladých môže požiadať žiadateľ, ktorý ku dňu podania žiadosti o úver dovŕšil 18 rokov a neprekročil 35 rokov veku a ktorého priemerný mesačný príjem za predchádzajúci kalendárny rok neprekračuje sumu 1,3 násobku priemernej mesačnej mzdy v národnom

nízke a banky sa odhodlali znížiť svoje marže a zvýšiť mieru financovania nehnuteľností. Tieto dva faktory by mohli prispieť k zvýšeniu objemu obchodov na trhu rezidenčných nehnuteľností. Podľa prieskumu Bond reality až 80 % klientov čiastočne financuje kúpu nehnuteľností cez hypotekárny alebo iný úver.

100 %-né prefinancovanie je späť

Jedným z dôsledkov finančnej krízy bolo aj rapidne zníženie podielu poskytnutej hypotéky z hodnoty zakladanej nehnuteľnosti. Teraz

hospodárstva za kalendárny štvrťrok, ktorý predchádza poslednému ukončenému štvrťroku pred podaním žiadosti o úver. „Keďže sa táto hranica od apríla posúva výrazne nahor – až na 1 057 eur, a bude sa vzťahovať na väčšiu skupinu mladých ľudí, predpokladáme nárast žiadostí o tento typ úveru,“ hovorí Jana Voberová z UniCredit Bank.

Dostupnosť zvýhodneného úveru sa zvyší

Tým, že v druhom kvartáli je príjmová hranica posunutá smerom nahor, sú hypoúvery do-

Realitný trh v Bratislave a okolí – vybrané dáta:

- 90 % klientov kupuje nehnuteľnosti pre vlastnú potrebu,
- 45 % klientov kupuje nehnuteľnosť ako svoje prvé bývanie,
- 35 % klientov predáva nehnuteľnosť z rodinných dôvodov,
- 25 % klientov predáva nehnuteľnosť aj z finančných dôvodov,
- 25 % klientov predáva nehnuteľnosť, ktorú v minulosti kúpili ako investíciu,
- 96 % klientov je ochotných predať nehnuteľnosť cez hypotekárny úver,
- najčastejší dopyt je po starých nehnuteľnostiach do max. ceny 80 000 – 90 000 eur,
- najžiadanejšie sú 1- až 3-izbové byty štandardnej rozlohy,
- dopyt je aj po 3- až 4-izbových novostavbách do max. ceny 130 000 eur,
- existuje dopyt po luxusnejších veľkometrážnych bytoch do 300 000 – 400 000 eur,
- dopyt je aj po menších stavebných pozemkoch so sieťami do 150 eur/m²,
- veľký je dopyt po prenájme bytov do 400 eur/mesiac.

Zdroj: Bond reality

stupnejšie pre širšie skupiny mladých ľudí. Pre tieto skupiny mladých je najvýhodnejšie stihnúť hypotéku v mesiacoch apríl až jún, kedy majú šancu splniť toto kritérium. Je to spôsobené tým, že ich príjem sa porovnáva s priemernou mesačnou mzdou, vyhlásenou štatistickým úradom za predposledný kvartál minulého roka, kedy priemernú mzdu spravidla zvyšujú odmeny a trinásťte platy.

Situácia na trhu sa stabilizuje

Aktuálne sa situácia na realitnom trhu bývania začína pozvoľne stabilizovať. Reálny dopyt sa postupne zvyšuje, ponuka nehnuteľností je dostatočne široká, banky poskytujú hypotekárne úvery bez výraznejších problémov. „Napriek tomu je nevyhnutné ostať obozretný,“ tvrdí Daniela Danihel Rázová z Bond reality.

V ponuke nehnuteľností sa nachádza 60 % predateľných ponúk, no viac ako 40 % je stále cenovo nepredajných. Ich cena je v niektorých prípadoch predražená o 10 až 40 %. Ceny nehnuteľností v inzerátoch nie sú vo väčšine prípadov zhodné so skutočne realizovanými cenami. Podľa Rázovej možno očakávať problémy v niekoľkých developerských projektoch a zrejme sa im nevyhnú ani niektoré realitné kancelárie. Okrem toho pribúda pokusov fyzických osôb o podvody pri predaji nehnuteľností.

Vladimír Ješko

Ilustračné foto: TASR

Košice: energia z komunálneho odpadu

Košická Mestská rada (MsR) odporučila mestskému zastupiteľstvu prerokovať projekt energetického zhodnotenia odpadu pre mesto Košice – Modernizáciu spaľovne. Navrhovaný podnikateľský zámer, ktorý pripravila spoločnosť KOSIT, sa týka rekonštrukcie a modernizácieestskej spaľovne, ktorá zabezpečí zneškodňovanie komunálneho odpadu v súlade s platnou legislatívou a zároveň zvýši energetické využitie odpadu v plnej kapacite. TA

Rozložiteľný odpad v Bratislave

Problémy s biologicky rozložiteľným odpadom chcú riešiť dve mestské organizácie s hlavným mestom SR. Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovič podpísal 1. apríla Memorandum o vzájomnej spolupráci so zástupcami Bratislavskej vodárenskej spoločnosti a spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu.

„Memorandum je prejav vôle riešiť problematiku zberu, separácie a zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu v meste. Zúčastnené strany vytvoria podmienky pre najúčelnejší spôsob nakladania s týmto odpadom,“ uviedla hovorkyňa primátora Beatrice Szabóová.

Odpad produkovaný v domácnostiach aj odpad vznikajúci na území mesta je potrebné triediť a následne zabezpečiť jeho zhodnotenie. Ide najmä o kuchynský odpad, ale aj o biologický odpad vznikajúci pri údržbe zelene. TA

Varovná situácia na Považí

Predstavitelia samospráv na severe Trenčianskeho kraja varujú pred kolapsom odpadového hospodárstva v regióne.

Po tom, čo zavreli dve skládky komunálneho odpadu vo Sverepci a pri Lednických Rovniach, putuje odpad, ktorý vyprodukuje štvrtá milióna obyvateľov regiónu, na jedinú funkčnú skládku Luštek pri Dubnici nad Váhom (foto). Tá sa však zaplňa oveľa rýchlejšie, ako sa predpokladalo, a jej kapacita vystačí len do konca tohto roka. LM/TA

Svetový deň vody na Žitave

Čistenie Žitavy v Obyciach

V rámci Svetového dňa vody, 22. marca, ktorý vyhlásila v roku 1993 OSN, sa zapojili viaceré samosprávy a organizácie na Slovensku

do čistenia potokov a brehov riek. Občianske združenie FONTIS a skupina dobrovoľníkov v rámci projektu Zelené Požitavie zorganizovali od 16. marca najväčšie čistenie rieky Žitava v jej histórii. Do tejto ekologicko-ochranárskej akcie sa počas týždňa zapojili občania obcí, cez ktoré Žitava preteká, od Obýc až po Novú Ves nad Žitavou. V Slepčanoch sa aktivisti súčasne podieľali aj na rekonštrukcii Zungova, ktorý patrí k najkrajším technickým pamiatkam na Žitave. V katastri obce Viesky nad Žitavou vylepšovali umelé hniezdisko pre bociany, ktoré sa nachádza pri rieke a zatiaľ nebolo obsadené.

Rieka Žitava je z hľadiska akosti vôd zaradená do najkritickejšieho stupňa, čo potvrdilo aj veľké množstvo odpadu a nečistôt vybraných z jej koryta a v bezprostrednom okolí. V piatok 19. marca 2010 sa uskutočnil aj seminár pod názvom Ochrana miest a obcí pred povodňami, suchom a klimatickou zmenou v zasadačke Mestského úradu vo Vrábľoch. LM/TA

Drvič na bioodpady

Mesto Nová Baňa začne už onedlho využívať novú technológiu na nakladanie s bioodpadmi. Mobilný drvič na spracovanie suchých porastov, konárov a tiež kuchynského bioodpadu zakúpili z peňazí Európskej únie od dodávateľa z Českej republiky. Podľa projektovej manažérky Mestského úradu v N. Bani Ľubice Rapčanovej celkové náklady na obstaranie technológie dosiahli 562 442 eur. Z Kohézneho fondu EÚ vykryli 85 % nákladov, zo štátneho rozpočtu išlo desať percent a len piatimi percentami prispelo samotné mesto.

Zariadenie bude v správe mestských technických služieb. Výkonný stroj na biologický od-

pad bude slúžiť aj obciam mikroregiónu. Kompost využijú všetci na vlastné účely, v prvej fáze najmä na sadovnícke a parkové úpravy. TA

Americké celebrity a Deň Zeme

Viacero prominentov pomôže v dražbe ochrárom na prvej ekologickej akcii, ktorú na Deň Zeme 22. apríla pripravuje aukčný dom Christie's v New Yorku. Aj účasť na súkromnej projekcii filmu Avatar v spoločnosti Sigourney Weaverovej sa bude dať vydražiť na charitatívne účely.

Podľa Christie's sa na projekte zúčastnia aj herci Leonardo DiCaprio, Harrison Ford, To-

bey Maguire, Salma Hayeková, Ed Norton, Alec Baldwin, Brooke Shieldsová a Cameron Diazová či spevák REM Michael Stipe. Záujemcovia budú môcť pri tejto príležitosti vydražiť nielen diela renomovaných výtvarných umelcov vrátane Damiana Hirsta, ale aj unikátne stretnutia s prominentmi. V hre je napríklad obed s Davidom Duchovnym, prechádzka po newyorskom Central Parku s herečkou Candice Bergenovou či možnosť vydať sa s návrharkou Verou Wangovou na nákup v jej butikú v hodnote 10 000 dolárov.

Výťažok z akcie pôjde na účty štyroch ekologických organizácií – Oceana, Natural Resources Defense Council, Conservation International a Central Park Conservancy. TA

Odpady a samospráva

Legislatíva odpadového hospodárstva, kolektívne systémy na zabezpečenie separovaného zberu, možnosti získavania podporných prostriedkov, biologicky rozložiteľný odpad.

Také boli hlavné témy celoslovenskej konferencie pod názvom Odpady a samospráva, ktorá sa uskutočnila v prvej polovici marca v Ružomberku. Ako zdôraznil Radovan Kazda z organizátorského Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, hlavným cieľom bolo sprostredkovať najnovšie informácie z oblasti legislatívy, vysvetliť kompetencie samospráv, poskytovať praktické rady a praktické ukážky fungovania v jednotlivých obciach a mestách.

„Je nesmierne dôležité, aby zainteresované subjekty navzájom komunikovali pri hľadaní pre všetkých vyhovujúcej cesty. Navyše, máme nad sebou veľký dozor, ktorý tu nebol, pokiaľ sme neboli členmi EÚ. Za chodu sa musia citlivo nastavovať a prispôbovať legislatívne mechanizmy, aby sme spĺňali náročné podmienky stanovené Európskou komisiou,“ skonštatoval Branislav Cimerman, generálny riaditeľ sekcie kvality životného prostredia Ministerstva životného prostre-

dia SR. Podľa Ely Štefanovej z Mestského úradu v Starej Lubovni sa ako efektívnejší jednoznačne ukazuje kolektívny systém miest a obcí, založený na regionálnom princípe, v ktorom sa dajú spojiť ľudské, finančné a technické sily. Spoločný systém je zároveň jednoduchšie kontrolovateľný z pohľadu ochrany životného prostredia.

Lubovnianske regionálne združenie získalo na spoločné projekty už takmer sedem miliónov eur. Je nereálne realizovať separovaný zber a s ním súvisiace investície do nákupu potrebných mechanizmov a zariadení, ich prevádzky či odpisov iba z vlastných obmedzených zdrojov samospráv. Skvelé je, že sú na tento účel nastavené fondy EÚ. Na získanie prostriedkov z nich treba vyvíjať maximálne úsilie, dodala E. Štefanová. **LM/TA**

Autá na separovaný odpad

Mesto Žiar nad Hronom bude na zber a zvoz separovaného komunálneho odpadu využívať šesť nových vozidiel, ktoré nakúpilo z grantu na projekt Intenzifikácia separovaného zberu. Z celkovej sumy 3,087 milióna eur poskytnutej z eurofondov má mesto okrem nákupu nových vozidiel vybudovať nové stojiská na kontajnery, ostatné stojiská doplní o kontajnery na biologicky rozložiteľný odpad a na uliciach rozmiestní odpadkové koše na separované zložky odpadu. Ako povedal hovorca Žiaru nad Hronom

Martin Baláž, všetky aktivity projektu Intenzifikácia separovaného zberu musia ukončiť do konca tohto roka.

Nový vozidlový park tvoria jedno malé a dve veľké vozidlá na zvoz separovaného odpadu, dva ramenové nakladače a jeden traktor s vlečkou. Unikátom sú dva veľké „kukavy“ Mercedes, určené na zvoz separovaných zložiek odpadu, ktoré jazdia na stlačený plyn. Po Prahe a Viedni je Žiar nad Hronom tretím mestom v strednej Európe, kde tieto vozidlá jazdia. **TA**

Podpora zberu a zhodnocovania odpadov

Recyklačný fond SR poskytne 904 850 eur na podporu projektov zberu a zhodnocovania odpadov. Správna rada RF o tom rozhodla na marcovom zasadaní. Rada schválila päť žiadostí o dotácie, z nich dva projekty boli zamerané na podporu separovaného zberu odpadu a tri na efektívnejšie spracovanie starých vozidiel.

Obec Dobrohošť získala dotáciu 34 000 eur na separovaný zber odpadov vo vybraných obciach regiónu Žitného ostrova. Na zefektívnenie separovaného zberu dostane Kolárovo 20 850 eur. Zvyšná suma sa prerozdelení trom firmám na skvalitnenie zberu a spracovania starých vozidiel.

V období od 15. 1. 2010 do 12. 2. 2010 vyplatil RF na základe žiadostí obcí a miest vo forme príspevkov 449 441 eur za odpad, ktorý obce a mestá vytriedili a odovzdali na ďalšie spracovanie. Od začiatku roka správna rada schválila dotácie pre celkovo 13 projektov v súhrnnej výške 1 253 713 eur. **LM**

Zvýšenie kvality ŽP na Záhori

Novú linku na triedenie komunálneho odpadu uviedli v druhej polovici marca do skúšobnej prevádzky na skládke v lokalite obce Zohor. Efektívna, moderná technológia linky dokáže spracovať až 26 ton odpadu za hodinu do takej miery, že len 20 % z dovezeného odpadu skončí na skládke a zvyšok sa spracuje, napríklad aj ako vhodné palivo do energeticky náročných cementárskych pecí.

Investorom bola mestská samospráva v Malackách, ktorej sa podarilo získať prostriedky z Kohézneho fondu EÚ vo výške 1,9 milióna eur. Celý projekt prejavom efektívnej spolupráce medzi mestom a súkromnou podnikateľskou firmou prevádzkujúcou skládku v Zohore uviedol primátor Malaciek Jozef Ondrejka. Ide o investíciu do budúcnosti v záujme ochrany životného prostredia. Po skúšobnej prevádzke bude linka slúžiť pre potreby približne 70 obcí v okolí okresného mesta Malacky. **LM/TA**

Potrebujete sa zbaviť starých elektrospotrebičov legálnou cestou?

SEWA vám vie pomôcť!

SEWA, a. s., zabezpečuje zber a zhodnotenie elektroodpadu všetkých desiatich kategórií prostredníctvom spolupráce s autorizovanými partnermi.

Spoločnosť SEWA bola založená v roku 2005 najvýznamnejšími výrobcami a dovozcami elektrických a elektronických zariadení, združenými v profesijných združeníach ADAT (Asociácia dovozcov audiovizuálnej techniky) a ITAS (IT Asociácia Slovenska). Zabezpe-

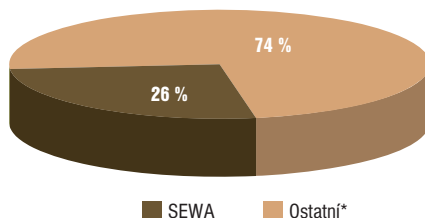
Aplikáciou moderných postupov zbavujeme klientov starostí s elektroodpadom a zvyšujeme ich konkurencieschopnosť.

čuje zber a zhodnotenie elektroodpadu v úzkej spolupráci s autorizovanými spracovateľmi, zberovými spoločnosťami, ktoré prevádzkujú zberné dvory a zabezpečujú mobilný zber, s predajňami elektrospotrebičov, s dopravcami a v neposlednom rade aj s obcami a mestami.

Vyššie 5 000 ton elektroodpadu

V roku 2009 uviedla SEWA prostredníctvom svojich členov 12 043 343 kg nových elektrospotrebičov kategórií 1 až 7 na slovenský trh a za to isté obdobie vyzbierala cez spätný odber, zberné dvory a mobilný zber od občanov 5 379 671 kg elektroodpadu (sta-

Podiel EEZ kategórií 1 – 7 uvedených na trh v roku 2009

rých elektrospotrebičov) kategórií 1 až 7, ktoré sú považované za elektroodpad z domácnosti.

Jednotlivé kategórie zahŕňajú:

1. veľké domáce spotrebiče,
2. malé domáce spotrebiče,
3. zariadenia informačných technológií a telekomunikačné zariadenia,
4. spotrebnú elektroniku,
5. svetelné zdroje,
6. elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov),
7. hračky a zariadenia určené na športové a rekreačné účely.

Ako sa zbaviť starých elektrospotrebičov

Občania sa môžu zbaviť starých elektrospotrebičov týmito spôsobmi:

- Pri kúpe nového produktu predajňa od zákazníka odobere elektroodpad (staré elektrospotrebičenie rovnakej kategórie a s rovnakým funkčným určením) na výmennom základe „kus za kus“ bezplatne.
- Občan odnesie starý elektrospotrebič do zberného dvora, ktorý má autorizáciu na zber elektroodpadu.

- V obciach a mestách môže občan odovzdať staré elektrospotrebičenie aj do tzv. mobilného zberu, ktorý po dohode s obcami vykonáva SEWA v spolupráci so zberovými spoločnosťami a spracovateľmi elektroodpadu.

Právnické osoby – firmy, inštitúcie

Pokiaľ ide o právnickú osobu, napr. spoločnosť, ktorá vo veľkom množstve vymieňa staré počítače za nové, aj takejto inštitúcii je SEWA schopná zabezpečiť odber elektroodpadu prostredníctvom dodávateľa novej techniky, pričom firma dostane potvrdenie o tom, že sa zbavila starých elektrospotrebičov legálnou cestou.

Kolektívny systém nakladania s odpadovými elektrickými a elektronickými zariadeniami (OEEZ) zabezpečovaný spoločnosťou SEWA, a. s., je otvorený pre všetky povinné osoby v zmysle zákona o odpadoch v platnom znení. Účasť v systéme nahrádza individuálne plnenie povinností so všetkými jeho dôsledkami v zmysle § 54 písm. h ods. 1 zákona o odpadoch. Kolektívny systém na základe zmluvy preberá všetky povinnosti klienta (člena) vyplývajúce mu zo spomínaného zákona o odpadoch.

SEWA zbiera staré elektrospotrebiče, ktoré sú považované za elektroodpad z domácnosti, v 7 kategóriách.

Aplikáciou kvalitných, moderných postupov a metód pri všetkých dotknutých činnostiach posúvame našich klientov na prvé miesto, v porovnaní s ich konkurenciou, pri riešení uvedených činností.

Uplatňovaním našich firemných hodnôt – profesionalita, ústretovosť, otvorenosť, tímovosť – zbavujeme klientov (spotrebiteľov, výrobcov, dovozcov a distribútorov elektrospotrebičov, obce a mestá a organizácie) starostí s elektroodpadom. Účelne a efektívne využívame prostriedky na zabezpečenie environmentálneho nakladania s ním.

Podiel EEZ kategórií 1 – 7 uvedených na trh v roku 2009 (v kg)

Kategória EEZ	SEWA	Ostatní*	Uvedené na trh ako suma KO*	Trhový podiel
1	1 715 970	22 865 297	24 581 267	7%
2	968 494	3 047 543	4 016 037	24%
3	3 990 692	812 161	4 802 853	83%
4	5 162 527	550 129	5 712 656	90%
5	60 460	3 005 068	3 065 528	2%
6	111 441	2 896 164	3 007 605	4%
7	33 759	378 459	412 218	8%
Spolu kat. 1 – 7	12 043 343	33 554 821	45 598 164	26%

* predbežný odhad

MÁTE DOMA STARÝ ELEKTROSPOTREBIČ A NEVIETE AKO S NÍM NALOŽIŤ?

- U **predajcov elektrospotrebičov**, ktorí poskytujú službu spätného odberu elektrozariadení. Pri kúpe nového elektrospotrebiča odoberie predajca od zákazníka staré elektrozariadenie rovnakého druhu (napr. televízor za televízor) v počte kus za kus. Elektrozariadenie musí byť nepoškodené. Predajňa, ktorá uskutočňuje spätný odber má právo odmietnuť elektrozariadenie, ktoré je poškodené, s chýbajúcimi časťami alebo obsahuje odpad (napr. rozbitá televízna obrazovka, staré jedlo v chladničke, a pod.).
- Odovzdaním elektrozariadenia **na zbernom dvore** v mieste Vášho bydliska, ktorý má oprávnenie na zber elektroodpadu.
- Prostredníctvom **mobilných zberov**, ktoré riadia

a financujú kolektívne systémy v mestách a obciach.

Všetky vyššie uvedené služby sú určené pre fyzické osoby a sú bezplatné. Pre viac informácií navštívte našu internetovú stránku.

Použité batérie

Použité prenosné batérie môžu zákazníci zdarma odovzdať vo vybraných predajniach elektrospotrebičov, v ktorých sú umiestnené špeciálne plastové nádoby s logom SEWA, a. s.

Ak ste **predajca elektrospotrebičov** a máte záujem zapojiť sa do systému spätného odberu, alebo máte záujem, aby bola vo Vašej predajni umiestnená zberná nádoba, tzv. domček na batérie, kontaktujte nás.

POMÔŽTE NÁM CHRÁNIŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE!

Zoznam predajní zapojených do systému spätného odberu a zoznam zberných dvorov nájdete na internetovej stránke www.sewa.sk.

Pokles devizových príjmov z cestovného ruchu

Devizové príjmy z príjazdového cestovného ruchu SR v roku 2009 dosiahli 1,67 miliardy eur a medziročne klesli o 8,5 %. Devizové výdavky Slovákov sa znížili o 1,3 % na 1,5 miliardy eur. Podiel individuálnej turistiky na objeme devizových príjmov predstavoval 96,5 %, organizovaná turistika 3,8 % a mimobankové zmenárne mínus 0,3 %. Najväčšia časť devizových výdavkov pripadla na individuálnu turistiku s podielom 83,6 % a zvyšná časť pripadla na organizovanú turistiku s 10,6 % a zahraničné pracovné cesty s 5,8 %. Saldo zahraničného CR bolo aktívne v objeme viac ako 170 miliónov eur a oproti roku 2008 kleslo o 44,4 %. **TA**

KON-RAD chce pri Slovnafte postaviť hotel

Spoločnosť KON-RAD, s. r. o., Bratislava, podnikateľa Pavla Konštiaka, plánuje v Bratislave vo Vlčom Hrdle postaviť 3-hviezdičkový hotel, s kapacitou 184 postelí, v predpokladanej hodnote 8 miliónov eur. Vyplýva to z návrhu investičného zámeru, ktorý spoločnosť predložila na posúdenie vplyvov na životné prostredie (EIA). Účelom plánovaného projektu je výstavba rekreačného hotela a prislúchajúcej technickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj ich prevádzka majiteľom hotela, jeho klientmi či nájomcami. Hotelový objekt je riešený ako 10-podlažný, a to s 2 podzemnými a 8 nadzemnými podlažiami, pričom ôsme podlažie bude technické. **JF**

Očakáva sa návrat Maďarov

Aj Maďari hľadajú lacnejšiu, bližšiu dovolenku, maďarskí klienti sa pravdepodobne po vlnajšom prepade ich návštevnosti vrátia na Slovensko. V rámci letnej výstavy cestovného ruchu v Budapešti Utazás 2010 to povedala vedúca zastúpenia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR) v Budapešti Soňa Jelínková.

Rok 2009 bol relatívne zlý pre príchodový cestovný ruch smerom na Slovensko. Začiatkom roka prijala SR euro, domáce meny okolitých krajín klesli a v Maďarsku bolo treba za jedno euro zaplatiť aj vyše 300 forintov. Maďari sa zľakli slovenských cien, podčiarkla Jelínková.

Napriek tomu, že SR vstúpila do eurozóny a že bola kríza v druhej polovici roka, Maďari v počte návštev zostávajú stále na svojom čestnom štvrtom mieste, ako to bolo aj za posledných 20 rokov.

Slovenská republika mala na výstave Utazás 2010 stánok s rozlohou 140 štvorcových metrov, kde bolo zastúpených 12 spoluvystavovateľov. Prítomné boli tradičné regionálne zastúpenia ako Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Banskobystrický samosprávny kraj, Banská Štiavnica, Banská Bystrica, Košice, ale aj Bratislava. **TA**

O Turecko je záujem

Turecko ako prázdninovú destináciu označili dovolenkári v Európe za víťaza letnej turistickej sezóny 2010. „Dopyt po cestovnom ruchu (CR) je opäť na vzostupe a u dovolenkárov sa Turecko teší veľkej popularite,“ zistil to na základe najnovšej analýzy panel distribúcie CR nadnárodnej spoločnosti GfK v rámci prieskumu trendov v európskom turizme.

Z údajov o rezerváciách, ktoré poskytli cestovné kancelárie, vyplýva, že Turecko je pre Britov, Nemcov a Holanďanov druhou naj-

populárnejšou dovolenkou destináciou po Španielsku. Kým Španielsko a Grécko zaznamenali v porovnaní s minulým rokom straty, Turecko pokračuje v silnom raste na monitorovaných trhoch CR. Najväčší rast dovolenkových rezervácií do Turecka potvrdilo Spojené kráľovstvo, kde je tento trend spojený s nárastom all-inclusive zájazdov. Naproti tomu Taliani a Francúzi radšej v lete cestujú na dovolenku v ich vlastnej krajine.

TA/VJ

Nový zákon o cestovnom ruchu

Nový zákon o podpore cestovného ruchu vymedzuje orgány štátnej správy, ktoré spolu s angažovanou fyzických a právnických osôb môžu koordináciou aktivít vytvárať čo najlepšie podmienky na zdynamizovanie turizmu na území kraja, obce a celého Slovenska.

Zákon opisuje práva a povinnosti subjektov cestovného ruchu (CR), tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja CR. V rámci

štátnej správy plnenie úloh podpory CR budú zabezpečovať MH SR, samosprávne kraje, obce, Slovenská agentúra pre cestovný ruch, krajské a oblastné organizácie CR. Zákon vymedzuje aj integrovaný informačný systém cestovného ruchu. Pôjde o databázu informácií o domácich prírodných a kultúrnych zaujímavostiach. Databáza bude obsahovať aj strediská CR, zariadenia a poskytovateľov služieb. **TA**

Nominácie hotelov na ocenenie

Grand Hotel Kempinski High Tatras a Baltschug Kempinski Moscow z kolekcie Best Hotel Properties boli nominované na ocenenia v oblasti cestovného ruchu – World Travel Awards. Slo-

venský hotel Kempinski je nominovaný v kategórii Slovakia's Leading Hotel.

„Nominácie hotelov považujem za veľmi dôležitý signál o ich unikátnosti pre našich súčasných a budúcich akcionárov,“ povedal predseda predstavenstva akciovej spoločnosti Best Hotel Properties Branislav Babík.

Ocenenie World Travel Awards sa prirovnáva k Oscarovi, ktorý nie je udeľovaný vo svete filmového priemyslu, ale v odvetví turizmu. World Travel Awards bola založená v roku 1993 a jednotlivé ceny sa udeľujú na základe hlasovania tisícok profesionálov vo viac ako 160 krajinách sveta, ktorí podnikajú v turizme. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa uskutoční 1. októbra v tureckom meste Antalya. **VN/TA**

Najväčší areál vodnej zábavy
s ubytovaním v Strednej Európe

No.1

AquaPark Tatralandia Liptovský Mikuláš

14 ha
ZÁBAVY

SUPER JARNÉ AQUA BALÍKY

ubytovanie už od **16,50 € / osoba / noc**
vstup do **Aquaparku ZADARMO**
(počas celého pobytu)

prístelka v rámci balíka za **5 € / noc**

50 % zľava na vstup do saunového sveta
Tatra-Therm-Vital

20 % zľava na procedúry
vo Wellness Paradise

v termínoch: 15. 3. - 31. 3. 2010
a 6. 4. - 30. 5. 2010

LETNÝ HOLIDAY BALÍK I.

FIRST
MOMENT

ubytovanie už od **17,44 € / osoba / noc**
vstup do **Aquaparku ZADARMO**
(počas celého pobytu)

prístelka v rámci balíka za **8 € / noc**

20 % zľava na vstup do saunového sveta

v termíne od 1. 6. do 30. 6. 2010
pri rezervácii do 30. 4. 2010

LETNÝ HOLIDAY BALÍK II.

FIRST
MOMENT

ubytovanie už od **20,50 € / osoba / noc**
vstup do **Aquaparku ZADARMO**
(počas celého pobytu)

prístelka v rámci balíka za **8 € / noc**

20 % zľava na vstup do saunového sveta

v termíne od 1. 7. do 29. 8. 2010
pri rezervácii do 30. 4. 2010

Tatralandia Holiday Resort – dovolenkový raj pre celú rodinu

Predstavte si to najkrajšie miesto v objatí Západných a Nízkych Tatier, kde sa dá kúpať v teplej termálnej vode, relaxovať v saunách či pri masážach, alebo sa vyblázniť na toboganoch. Gratulujeme, práve ste našli toto jedinečné miesto.

Je ním celoročne otvorený **Aquapark Tatralandia** na Slovensku, iba 2 km od centra Liptovského Mikuláša. Unikátne miesto, kde nájdete vodný živel v jeho troch skupenstvách.

Vždy niečo nové!

SUPER NOVINKOU 2010 je skvelá raftovacia U-rampa - **Bumerang Raft Ramp** – jedinečná svojho druhu v Európe – odhodlajte sa na neopakovateľnú jazdu na dvojrafte a vrhnite sa do víru adrenalínu a zábavy! **OTVÁRAME UŽ V MÁJI!**

Ak ste milovníkmi adrenalinových športov, vyskúšajte všetkých **29 tobogánov**, z toho **9 celoročných**. Rýchlosť a zábava pritiahne malých i veľkých nadšencov.

V zime vás zohreje a v lete zohreje **11 bazénov - 8 celoročných** s termálnou aj priezračnou ohrievanou vodou, z ktorých sú **3 kryté**. Voda v bazénoch dosahuje teplotu 26 – 38 °C. Pre aktívnejších návštevníkov sú pripravené animačné programy plné súťaží a zábavy, množstvo atrakcií v bazénoch: aquapontóny na chodenie, vodná lezecká stena, aquabasketbal, aquavolejbal ako aj aquaerobic, ktorý ocenia nielen dámy...

Trópy na Liptove

Najväčším lákadlom je krytý tropický bazénový komplex - **Ostrov pirátov z Karibiku**, ktorý prináša: krytý tropický wellness s bazénmi naplňanými ohrievanou vodou s vodnými masážami

a chlíčmi, s detským bazénom s Jumbo hradom, vodnou priekopou, ako aj s oddychovou zónou Palm Beach s Hawaii Barom, detským kútikom, lehátkami a fantastickým výhľadom na panorámu Nízkych a Západných Tatier cez presklené steny budovy. Pohľad na vrcholky hôr si jednoducho zamilujete.

Niečo proti jarnej únave

Jedinečný relax prináša **saunový svet Tatra-Therm-Vital** – komplex 16 parných, vodných, masážnych kúpeľov, sáun a procedúr. Prenesie vás o niekoľko storočí v čase späť a vstúpite do Siene slnka a Obetnej svätyne, soľnej bane, alebo vás schladí ľadový skok... Telu aj duši ulahodí **Wellness Paradise** s ponukou masáží (klasické, reflexné, aromatické), kúpeľov (regeneračné, bylinkové), zábalov (antistresové, rašelinové, škoricové), elektroliečebných a iných procedúr (solux, bioptrón).

Čarovné ubytovanie

Zaujala Vás ponuka Tatralandie a túžite tu stráviť svoju dovolenku? Neváhajte, ubytovanie rozprávkovej dedinke **Holiday Village Tatralandia** – hneď vedľa aquaparku. Dokonalým zážitkom pre dospelých aj ich ratolesti sú prázdniny v **155** komfortne vybavených **bungalovoch** a **apartmánach** s kapacitou **až 700 lôžok** zaradených do tematických osád. Veď kto by nechcel bývať v pravej Indiánskej osade, Remeselníckom dvore, Romantickej záhrade či Skautskom tábore? O vaše pohodlie sa postará re-

cepčia s nepretržitou prevádzkou, reštaurácie Zbojnícka koliba a U Furmana, Lobby bar, športoviská, minimarket, zmenáreň, detský kútik, bowling či **NOVINKA – 5D KINO**.

Zdá sa vám táto ponuka neuveriteľná? Tak prežijete svoju aktívnu dovolenku na Liptove v Aquaparku Tatralandia.

365
dni

**AQUAPARK TATRALANDIA
& HOLIDAY VILLAGE TATRALANDIA**

Ráztocká 21 • 031 05 Liptovský Mikuláš
Tel.: +421-44-547 78 51

e-mail: reservation@tatralandia.sk

www.tatralandia.sk

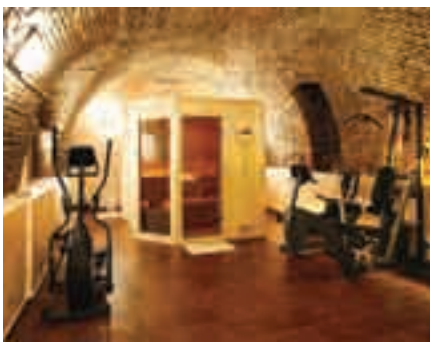
S láskou k Starému Mestu

Skvelá poloha v srdci Bratislavy – Skaritz Hotel & Residence

Či už cestujete za obchodom, romantikou alebo trávením voľného času, sme pre vás tým najlepším zázemím. Nachádzame sa na najpopulárnejšej promenáde Starého Mesta, na Michalskej ulici.

Vytvorili sme kombináciu služieb, ktorá je medzi bratislavskými hotelmi unikátna. Popri štandardných hosťovských a biznis službách ponúkame tradičné thajské masáže prevádzkované thajskými odborníkmi. Navyše je u nás pripojenie k vysokorychlostnému internetu, sauna a fitnesscentrum grátis.

Každá z našich 20 izieb spĺňa najvyššie moderné hotelové štandardy. Máme najunikátnejšiu zmes izieb, suitov a apartmánov v Bratislave – tak pre turistov, ako aj pre obchodných cestujúcich či expatov.

Našou relaxačnou rezidenčnou atmosférou učarujeme všetkým – i klientom na dlhodobých pobytoch. Disponujeme 10 plne vybavenými a zariadenými apartmánmi za špeciálne ceny pri pobytoch dlhších ako 2 týždne.

Skaritz Hotel & Residence, nenapodobiteľný hotel a apartmánový dom s dušou Starého Mesta. Unikátny, romantický a veľkorysý.

SKARITZ Hotel & Residence,
Michalská 4, 811 01 Bratislava
www.skaritz.com, office@skaritz.com
Tel.: 02/5920 9770, Fax:02/5920 9710

0 GW 100410

Podpora turizmu v Detve

Sprístupnenie pozoruhodností mesta doplnením a skvalitnením priestorového informačného systému a zelených zón je predmetom projektu zameraného na podporu turizmu v Detve. Podľa Anny Ostrihoňovej z oddelenia rozvoja Mestského úradu v Detve je súčasťou projektu zhotovenie a osadenie informačných panelov o Detve a jej pozoruhodnostiach. Panely by sa mali osadiť aj na neďalekom prírod-

nom výtvore Kaľamárka, kde bude zároveň obnovený náučný chodník.

Región Podpoľania je jedným z tých, ktorý najmä vďaka Miestnej akčnej skupine Podpoľanie získal možnosť čerpať finančnú podporu z programu Leader. Ten je súčasťou Programu rozvoja vidieka, určeného pre oblasť poľnohospodárstva a rozvoj vidieka SR s podporou EÚ. **TA**

O okružné plavby je záujem

Okružné plavby a last minute bodujú u klientov európskych cestovných kancelárií (CK) v letnej sezóne 2010. Medziročne väčšina krajín zaznamenáva zvýšený záujem o tento segment turizmu. „V súčasnosti sa CK tešia z podstatného nárastu na trhu s okružnými plavbami,“ zistil to na základe najnovšej analýzy panel distribúcie CR nadnárodnej spoločnosti GfK v rámci prieskumu trendov v európskom turizme v roku 2010.

Najvyšší nárast o okružné plavby podľa údajov panela oznámilo Nemecko, hoci tržový podiel týchto plavieb pre CK zostáva malý. V Spojenom kráľovstve je tento trh takmer dvojnásobný a v Taliansku dosiahol 17 % relevantného trhu. Už počas vlaňajšej letnej sezóny sa tešili

okružné plavby nebyvalému nárastu rezervácií. Napriek negatívne mu vývoju trhu dokázali okružné plavby zvýšiť svoj podiel na tržbách v rámci distribúcie CR. **TA**

Slovenské kúpele lákadlom v Moskve

Slovenské kúpele sa stali lákadlom turistického veľtrhu MITT v Moskve. Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR) pripravila prezentáciu letných turistických atrakcií pre ruských touroperátorov, cestovné kancelárie a novinárov.

V rámci slovenského večera zahraničná zástupkyňa SACR v Moskve Ľubica Alušicová predstavila zúčastneným profesionálom z oblasti CR možnosti letnej dovolenky na Slovensku, a to akvaparky, prírodné jazerá, liečebné kúpele, detské a mládežnícke tábory, poznávacie zájazdy, kultúrne podujatia, horskú turistiku a rodinné dovolenky. „Účelom pracovných rokovaní bolo prehĺbenie spolupráce s CK a touroperátormi, ktorí pracujú na turistickom trhu SR. Ako aj nadviazanie kontaktov s touroperátormi, ktorí prejavili záujem o zaradenie Slovenska do svojich katalógov,“ oznámila SACR. **TA**

Za vínami Burgenlandu

Krajina na juh a na sever od Neziiderského jazera je vinárskym rajom

Rakúski producenti sa poučili z otrasov minulosti a vďaka prísne mu vinárskemu zákonu dosahujú výbornú kvalitu.

Hoci je Rakúsko našim susedom, znalosť i spotreba jeho vín dosiaľ u nás zaoštváva. Vinič sa v Rakúsku pestuje na 57 000 ha. Osemdesiat percent výsadiieb tvoria biele muštové odrody, najviac zastúpenou je Veltlínske zelené. Kvalitou vyniká tiež Rizling rýnsky.

Seewinkel je spolu s Tokajom a francúzskym Sauternes najznámejším domovom botrytických vín.

Modrým výsadbám dominuje Zweigelt, najkvalitnejšie vína však poskytuje Svätovavrinské. Krajina sa rozdeľuje na štyri vinohradnícke regióny – Dolné Rakúsko, Burgenland, Štajersko a Viedeň. Dolné Rakúsko a Burgenland sú kvalitatívne i kvantitatívne najvýznamnejšie.

Pri jazere

Z vinohradníckeho pohľadu oblasti Burgenlandu v podstate kopirujú prirodopisné delenie tejto spolkovej krajiny. Vinohradníckymi oblasťami

sú Neziiderské jazero, Neziiderská pahorkatina, stredný Burgenland a južný Burgenland. Neziiderské jazero výrazným spôsobom ovplyvňuje mikroklimu severného Burgenlandu, a tým aj charakter tunajších vín. Putovanie touto najväčšou vinohradníckou oblasťou Burgenlandu začneme neďaleko našich hraníc. Od preslávených vinárskych obcí Winden a Jois cez Neusiedl a Gols až po Frauenkirchen sú tunajšou pýchou najmä červené vína – ale aj niektoré biele si zaslúžia pozornosť.

Osobitne sa mi žiada vyzdvihnúť Gols a jeho združenie Pannobile. Vytvorilo ho v roku 1994 sedem vinárov, dnes má skupina deväť členov. Ich heslom je: „Meradlom nie sme my sami, ale najlepšie vína sveta.“ Vzájomnou spolupracou, odovzdávaním skúseností i nových poznatkov sa snažia dosahovať špičkovú kvalitu na základe prísnych kritérií. Iba ten, kto ich splní, môže každý rok jedno červené a jedno biele víno označiť ako Pannobile. Nobile, vznešené víno z Panónskej nížiny...

Kráľovstvo sladkých vín

Osobitnou časťou oblasti je Seewinkel, čo v nevelmi pekne znejúcom preklade znamená „jazerný kút“. Trojuholník Podersdorf – Illmitz – Apetlon na juhovýchode jazera je preslávený svojimi sladkými vínami. Piesočnatá pôda a sieť malých jazierok, ktorých voda má vysoký obsah soli, vytvárajú podmienky na dozrievanie hrozna s ušľachtilou plesňou. Táto oblasť je spolu s Tokajom a francúzskym Sauternes najznámejším domovom botrytických vín.

Na opačnej, západnej strane jazera leží Neziiderská pahorkatina a Litavské vrchy – Leitha

gebirge. Purbach, Donnerskirchen, okolie Eisenstadtu i slobodné mesto Rust možno pochváliť najmä za biele vína. Keď pokračujeme smerom na juh, je stredný Burgenland zasa zasvätený vínam červeným. Deutschkreutz, Horritschon, Lutzmannsburg či Neckenmarkt sú označované aj ako kraj frankovky, vydarené bývajú však aj cuvée z Zweigeltu, Svätovavrinského či Merlotu. Ďalej už mierime na úplný juh Burgenlandu. Popri kvalitných bielych vínach, najmä Rizlingu vlašskom či burgundských odrôdách, je známy najmä romantikou posedenia pri víne v idylickom spojení zvlnenej krajiny a panónskej klímy.

Prísny vinársky zákon

Takto sa od severu na juh predstavuje slnečný Burgenland so svojimi vínami. Na ich charaktere sa výrazne podpisujú jedinečné prírodné podmienky. Ale táto kvalita by sotva mohla dosiahnuť svoju úroveň bez cieľavedomého úsilia vinárov. Nie náhodou sa hovorí o výsledkoch práce najmä za posledných dvadsať rokov. Pred štyrťstoročím, na jar a v lete roku 1885, takmer tritisícročnú tradíciu rakúskeho vinárstva narušil známy glykolový škandál. Jeho pôvodcovia boli v oboch hlavných vinárskych oblastiach krajiny – Dolnom Rakúsku a Burgenlande. Manipulácia s vínom na niekoľko

Špecifická klíma Burgenlandu vytvára podmienky pre vznik unikátnych vín.

rokov tvrdo zasiahla najmä zahraničné trhy. Neprijemná spomienka má však pozitívne vyústenie. Bolo prijaté zákonodarstvo, ktoré sa označuje za najprísnejšie na svete. A postupne, kvalitnou prácou i marketingom, sa obnovovala dôvera a dobré meno rakúskeho vína. Dnes sa ho vyváža do celého sveta 65 miliónov litrov ročne. V popredí sú tradičné trhy – najviac Nemecko s podielom 58 percent, nasledované Švajčiarskom a USA. A kto je štvrtý? S trojpercentným podielom naši českí susedia. Aj keď, logicky, podporujeme slovenskú produkciu, rakúske vína – a dvojnásobne tie zo slnečného a blízkeho Burgenlandu – si u nás zaslúžia viac pozornosti. Naši milovníci ušľachtileho moku majú dobrú príležitosť si to vyskúšať.

Miloš Nemeček

Ilustračné foto: Burgenland Tourismus

Nová príchuť Cappy Fruit Plus

V dôsledku narastajúceho hektického tempa moderného života hľadajú ľudia zdravú stravu a nápoje, ktoré im nielen chutia, ale aj zlepšujú zdravie. Ovocné nektáre Cappy Fruit Plus Antioxidanty, ktoré sú vyrobené zo starostlivo vybranej zmesi ovocia a bohaté na špecifické prírodné mikrozložky, dávajú ľuďom šancu uľahčiť si starostlivosť o zdravie. Stačí iba dva poháre tohto nápoja denne, v ktorých je obsiahnutá potrebná dávka antioxidantov, a môžeme tak prispieť k udržaniu nášho dobrého zdravia, myslí si internista, gastroenterológ MUDr. Miloš Bubán. Antioxidanty neutralizujú aktivitu škodlivých voľných radikálov v tele a chránia bunky pred ich poškodením. Novinka v sebe kombinuje príchuť červeného hrozna, jablka a kivi. VN

Prichádza Guru drink

Za posledných pár rokov zažil potravinársky priemysel značný rozmach segmentu bio-produktov a prírodných produktov. Čoraz viac spotrebiteľov takýmto spôsobom hľadá cestu k fyzickému aj psychickému zdraviu. Guru drink predstavuje prvý prírodný produkt v segmente energetických nápojov. Po úspechu na americkom a ázijskom kontinente teraz prichádza aj do Európy.

Patentovaná zmes pomáha zvýšiť bdelosť a vitalitu, povzbudí koncentráciu a krátkodobú pamäť, zefektívňuje proces učenia, zlepšuje fyzickú výdrž a posilňuje imunitný systém. Nápoj obsahuje organické prísady a ovocné šťavy – organický koncentrát hroznowej, trstinovej a citrónovej šťavy a extrakt zo semien guarany, koreňa ženšenu, listov ginka a kvetu echinacey. VN

Gruyère – najlepší syr na svete

Na prestížnej svetovej súťaži v Madisone (štát Wisconsin, USA) ocenili v marci visačkou Najlepší syr sveta za rok 2010 tvrdý zrejúci syr Gruyère výrobcu Cedrica Fragnièreho zo Švajčiarska. Medzinárodná porota zložená z 30 odborníkov počas troch dní posúdila 2 318 položiek z 20 krajín, najmä zo syrárskych veľmocí sveta, ako sú Francúzsko, Dánsko, Holandsko, Švajčiarsko či Rakúsko, Spojené štáty nevynímajúc. Súčasne bolo udelených 79 modrých stuh v jednotlivých kategóriách. TA

Vyšší štandard predaja

Spoločnosť Tesco Stores SR prináša na slovenský trh nový formát obchodu Tesco Extra, o ktorého výhodách sa môžu zákazníci presvedčiť v bratislavskej Petržalke. Ide o koncept predajne s vyšším nákupným štandardom, ktorý je úspešne zavedený v materskej firme vo Veľkej Británii. Pilotný projekt v petržalskej prevádzke je predvoj maloobchodu 21. storočia, ktorý sa uplatní nielen v ďalších mestách Slovenska, ale aj v krajinách strednej Európy, kde Tesco pôsobí, zdôraznil prevádzkový riaditeľ spoločnosti Tesco Stores SR Peter Varmuža.

Interiérové zmeny znamenajú priestrannosť

a vzdušnosť, oddelenia sú väčšie, modernejšie, lepšie zoskupené, logicky na seba naväzujú, s novou sortimentnou skladbou. Napríklad oddelenie mliečnych výrobkov je rozšírené o bohatý sortiment typických slovenských syrov, v rámci kampane na podporu domácich producentov. Oddelenie ovocia a zeleniny predstavuje vyššiu kvalitu ponuky a vystavenia. Produkciu veľkocapacitnej pekárne dopĺňa ponuka miestnych pekárov. V obchode sa uskutočnila aj prezentácia výrobkov Tesco Finest, z ktorých mnohé sú vyvinuté spolu s domácimi výrobcami. VN

Intenzívnejšia chuť a aróma Jacobs Krönung

Láska ku káve je pre mnohých z nás vzťah na celý život. Ak patríte k milovníkom kávy, určite vás poteší novinka Jacobs Krönung, prémiová instantná káva, ktorá má vďaka novej receptúre intenzívnejšiu chuť a arómu. Vďaka starostlivému výberu zŕn najvyššej kvality jej podmanivá aróma a lahodná chuť pohladia nielen vaše zmysly, ale aj dušu. Preto šálka tejto voňavej kávovej novinky podávaná v spoločnosti priateľov je zárukou dobrej nálady a uvoľnenej atmosféry.

Dodáva ju Kraft Foods Inc., ktorá je druhou najväčšou potravinárskou spoločnosťou na svete. VN/LM

Hranolčky ako súčasť vyváženej stravy

Zemiaky sú súčasťou našich jedálnych lístkov už storočia. Na Slovensku sa v súčasnosti upravujú na toľko spôsobov, že by bol problém spočítať ich. Jednou z týchto úprav sú aj obľúbené hranolčky. Avšak čo málokto z nás tuší, je, že hranolčky pripravované na malom množstve oleja môžu byť súčasťou dnes veľmi uznávanej racionálnej stravy. 1-2-3 Hranolky od spoločnosti McCain sú vyrobené z kvalitných zemiakov a v procese predsmážania sa používa výhradne

olej s vysokým podielom nenasýtených mastných kyselín omega 6 a omega 9, ktoré sú pre ľudský organizmus veľmi dôležité. Ich výhodou je aj to, že na pečenie sa už olej nepridáva, iba sa vysypú na plech.

Zložky omega 6 zlepšujú krvný obeh a upravujú zrážanlivosť krvi, omega 9 zasa priaznivo znižujú hladinu „zlého“ cholesterolu LDL a zvyšujú hladinu „dobrého“ cholesterolu HDL. VN

Krízu sme zvládli

COOP Jednota chce posilňovať svoju pozíciu na Slovensku

Gabriel Csollár, predseda predstavenstva COOP Jednota Slovensko (CJS), o postavení spoločnosti CSJ na slovenskom trhu a o novele niektorých zákonov.

■ Ako sa v minulom roku popasovala s krízou sieť predajní COOP Jednota?

Výsledky, tak ako prichádzajú z jednotlivých družstiev, potvrdzujú, že skupina COOP Jednota sa dokázala vyrovnáť s krízou vďaka včasným opatreniam na strane nákladov, ktoré prispôbila poklesu výkonov.

■ Spolu s krízou prišlo aj euro a niektoré zmeny v legislatíve...

Prechod na euro, hospodárska kríza a legislatívne opatrenia – to bol atak na výnosy a likviditu COOP Jednot. Cestu, ako zvýšiť konkurencieschopnosť a finančnú stabilitu skupiny COOP, hľadali družstvá v systémových opatreniach smerujúcich k efektívnosti výkonov. V minulom roku prebehla analýza všetkých procesov v hlavných aj pomocných činnostiach jednotlivých družstiev, ale aj skupiny. Výsledkom tejto analytickej práce je projekt riadenia zmien, zjednocovania procesov, a tým zvyšovanie efektívnosti a, samozrejme, aj konkurencieschopnosti na celoslovenskej aj na regionálnej úrovni.

■ Ako udržiavate atraktivnosť vašej ponuky v silnej konkurencii maloobchodných reťazcov?

Okrem atraktívnej ponuky tovarov sa snažíme zvýšiť spokojnosť zákazníkov aj komplexom doplnkových služieb a otváraním nových predajní,

Gabriel Csollár

hlavne supermarketov. Bezhotovostne sa dá platiť už vo všetkých 2 400 predajniach pod správou COOP Jednota. Unikasa (platenie poštových poukážok pri pokladni) a dobíjanie telefónnych kariet sú sprístupnené v prevažnej väčšine predajní. V roku 2009 začali regionálne COOP Jednoty so zavádzaním cash backu a táto služba sa neustále rozširuje.

■ Darí sa vám rozširovať sieť predajní?

Napriek kríze sa v roku 2009 regionálne spotrebné družstvá zamerali na vytvorenie predpokladov na posilnenie nášho postavenia v období oživovania trhu.

V tomto roku pripravujeme otvorenie asi 40 nových predajní, prednostne supermarketov. Nedávno COOP Jednota Trnava otvorila supermarket v Šenkviaciach.

■ Ako podľa vás ovplyvní maloobchodný trh nový zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch?

Zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny, je zameraný výlučne proti obchodu. Spomínaný zákon by mal platiť v celom reťazci vzťahov výroba – obchod – spotrebiteľ. Keďže to tak v zákone nie je, naruša sa prirodzené prostredie v tomto reťazci vzťahov.

■ Tvrdíte, že dôjde k narušeniu prírodných obchodných vzťahov. Akým spôsobom sa to dotkne postavenia obchodu?

Všetky obchodné praktiky, ktoré vznikli historicky aj nedávno, sú novým zákonom zastavené. Obchod je v jarme svojich dodávateľov.

Aplikáciou zákona nebude doriešené to, čoho sa predkladatelia dožadovali – ochrany primeraného postavenia spracovateľa alebo výrobcu potravín na domácom trhu. Opak môže byť pravdou.

■ Aká je pozícia slovenských a zahraničných dodávateľov pre COOP Jednotu?

Spotrebné družstvo COOP Jednota, ktoré má v portfóliu 68 % potravín vyrobených v tuzemsku, uzavrelo rokovania s dodávateľmi pre rok 2010, pričom dominujú slovenskí. Zahraniční dodávatelia vedia o novom zákone, oslovili nás na spoluprácu, ale zatiaľ sme ich odmietli.

■ Ako sa podľa vás dotkne nový zákon spotrebiteľa?

Spotrebiteľ pocíti obmedzenie možnosti vykonávať akcie – výpredaje alebo reguláciu ceny zavedením zákazu ísť pod cenu, akú odberateľ uhradil dodávateľovi.

■ Novela zákona o potravinách, ktorá začne byť účinná od 1. mája, mala doladiť len pokuty, nakoniec sa dotkla obchodu v širších súvislostiach. Aký je váš názor na nutnosť balenia voľných pekárenských výrobkov?

V novele nie je jednoznačný výklad príslušných ustanovení. Keby sa mali pekárenské výrobky baliť, musia sa do nich pridávať E látky, aby sa výrobok stabilizoval a nedošlo k množeniu

V tomto roku pripravuje COOP Jednota otvorenie 40 nových predajní.

baktérii a k plesniam. To znamená, že kvalita výrobku sa pre konzumenta zmení. Problém vidíme v tom, že nie je jasne definované, aké technické a technologické pomôcky máme pri tom používať.

■ A nutnosť oddeľovať v predajni jednotlivé druhy výrobkov?

Systém COOP Jednota má aj hustú sieť malých prevádzok v obciach. Podľa novely budeme musieť mať aj v týchto malých predajniach zvlášť umiestnené výrobky rastlinného a zvlášť živočíšneho pôvodu. Bude to aj technický problém, aby sme to správne oddelili, pričom by možno stačila iba primeraná informácia pre zákazníka.

VJ

Výsledky skupiny CJS v roku 2009

Vlaňajšie výkony skupiny COOP Jednota na Slovensku dosiahli hodnotu viac ako 1,48 miliardy eur a medziročne klesli o 2,5 %. Z tohto objemu najväčšiu položku tvoril maloobchodný obrát v sume 1,2 miliardy eur, ktorý sa znížil o 3,9 %. Výkony logistických centier skupiny medziročne vzrástli o 3,7 % na 0,29 miliardy eur.

Alergie na latex otvárajú dvere nitrilu

Veľa rokov bol latex vďaka vyhovujúcej úrovni ochrany a pohodlia pri práci popredným materiálom na výrobu ochranných rukavíc. Obavy z alergií na tento materiál však v poslednej dobe prinútili výrobcov hľadať alternatívy. Súčasné odhady citlivosti na latex sa pohybujú od 1 do 6 % z celej populácie. Opakovaný kontakt s latexom navyše túto citlivosť zvyšuje.

Existujú tri druhy alergických reakcií na latex, pričom za najväznejšiu sa považuje alergia typu 1. U postihnutých osôb sa môžu v priebehu 5- až 60-minútového kontaktu s latexom objaviť pocity svrbenia a pálenia pokožky, ale aj nádcha, astma a vo veľmi vzácných prípadoch môže dôjsť i k anafylaktickému šoku, teda k život ohrozujúcej alergickej reakcii.

Spoločnosť Kimberly-Clark Professional preto zvýšila úsilie pri vývoji výrobku z nitrilu. Nitrilové rukavice, ktoré neobsahujú latex, v minulosti považovali za síce pevnejšie a trvanlivejšie, avšak nie za pohodlné a dobre padnúce. Výrobca to dokázal prekonať v inovatívnom výrobku – modrých univerzálnych nitrilových rukaviciach Kleenguard G10. Sú veľmi tenké – iba 0,06 mm – a ponúkajú tak mimoriadnu hmatovú citlivosť, flexibilitu a pohodlie. **KK**

Deň astmy a alergickej nádchy

Slovenský deň astmy a alergickej nádchy pripadá na 1. apríla. Po prvýkrát ho vyhlásili v roku 2008 a odvtedy je každoročne príležitosťou upozorniť na úzku vzájomnú súvislosť medzi alergiou a astmou a pripomenúť si význam včasnej a správnej liečby.

Astma patrí celosvetovo medzi najčastejšie chronické ochorenia a na Slovensku postihuje viac ako 160 000 ľudí. Alergickou nádchou trpí až pätina Slovákov, rizikom vzniku astmy sa však väčšina z nich nezaobrá. Prítomnosť až 30 % alergikov má súčasne astmu. S alergiou a astmou možno žiť plnohodnotne a bez obmedzení, je však potrebné sa s týmito dvoma úzko súvisiacimi ochoreniami včas obrátiť na lekára. Užitočné informácie o oboch ochoreniach prináša aj brožúra Štyri ročné obdobia, ktorej autorom je lekár Radovan Košťuriak, a záujemcom sa distribuuje zdarma. **TA**

Controloc proti páleniu záhy

Medzi civilizované ochorenia patria aj ťažkosti spojené so zažívacím ústrojenstvom, kde medzi najčastejšie a najviac obťažujúce príznaky patria pálenie záhy, návrat kyslého obsahu žalúdka do pažeráka, pocit hrče v krku, prípadne bodavé bolesti v hrudníku. V medicínskej terminológii ide o refluxnú chorobu pažeráka. Trpí ňou približne 5 % populácie a má stále stúpajúcu tendenciu, v priebehu posledných 30 rokov vzrástla o 15-krát, pripomenul doc. MUDr. Lubomír Jurgoš, PhD., predseda Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti.

Ide o ochorenie spôsobené komplexom príčin, na konci ktorých je chronický zápal, vred alebo až zúženie pažeráka, po mnohých rokoch i zhubný nádor pažeráka. Spôsobujú to žalú-

dočné šťavy, ktorých súčasťou je kyselina chlorovodíková – žieravina, v priemyselnej výrobe používaná na čistenie kovov. Kým žalúdok má sliznicu odolnú voči pôsobeniu tejto kyseliny, pažerák podobnú ochranu nemá.

K riešeniu týchto zdravotných problémov môže prispieť liek Controloc Control od spoločnosti Nycomed, ktorý obsahuje účinnú látku pantoprazol a jeho 14-tabletové balenie prichádza do voľného predaja. **VN**

Appetite STOP zastaví hlad

Pribrali ste nejaké kilá a chcete sa ich zbaviť? Podľa istého britského prieskumu až 63 % chudnúcich chce znížiť hmotnosť znížením množstva prijímanej potravy. Práve pre tých, čo chcú obmedziť svoju chuť na jedlo, je tu prípravok Appetite STOP. Ide o biologicky aktívny doplnok výživy s obsahom oleja zo semien borovice kórejskej,

tzv. Pinno Thin. Ten stimuluje uvoľňovanie dvoch hormónov tráviaceho ústrojenstva, ktoré potláčajú pocit hladu. Ide o hormóny CCK (cholecystokinín) a GLP-1 (peptid – 1, podobný glukagónu), ktoré vyvolávajú pocit sýtosti, znižujú chuť do jedla a ovplyvňujú vstrebateľnosť tukov a bielkovín.

Výsledky vedeckých výskumov ukázali, že za pol hodiny po užití tohto oleja sa znižuje chuť do jedla a následne približne 3 hodiny necítiť žiadny hlad. Prípravok Appetite STOP je vo voľnom predaji v lekárňach. **VN**

Vitamínom škodí vlhko

Skladovanie vitamínových doplnkov v kuchyniach a kúpeľniach, pre ktoré je typická vysoká vlhkosť, poškodzuje úžitkovú hodnotu vitamínových a iných zdravotných prípravkov dlhodobšie uložených v týchto priestoroch. Problémom je práve vlhkosť, pričom nepomáha ani pevné zakrútenie viečok nádobiek. Zistila to Lisa Maueroová z Purdueovej univerzity vo West Lafayette (štát Indiana, USA).

Kryštalické látky vrátane vitamínu C, niektorých foriem vitamínu B a iných doplnkov totiž podlie-

hajú javu označovanému ako delikvencia, čo je skvapalnenie vo vode rozpustnej tuhej látky pohlčováním vlhkosti zo vzduchu. Aj keď doplnok následným poklesom vlhkosti či teploty zasa stuhne, škody to už nenapraví – prebehli v ňom chemické zmeny. Čo sa týka doplnkov napríklad s vitamínom C, na ich likvidáciu stačí jediný týždeň vo vlhkom prostredí. Popri kvapaline v nádobkách sú podľa L. Maueroovej signálom delikvencie hnedé škvrny, zvlášť v prípade detských vitamínových doplnkov výživy. **LM**

Dobrá investícia pre zdravé kĺby

Popri zaobstarávaní nového výstroja na rekreačné športovanie myslite aj na zdravie svojich kĺbov

Súčasný životný štýl prináša taký nárast civilizačných ochorení, že sa nimi začali vážne zaoberať nielen zdravotníci, ale aj politici vo vyspelých krajinách.

Podľa štatistických údajov tretie miesto v rebríčku najzávažnejších ochorení vo svete patrí chronickému ochoreniu kĺbov a poruchám pohybového ústrojenstva. Život v mestskom prostredí, nedostatok pohybu, nesprávna životospráva a stres – to sú všetko podnety, ktoré prispievajú k vzniku artrózy, odborníkmi považovanej za epidémiu 21. storočia. Preto je nevyhnutné sa nad svojim zdravím zamyslieť a občas preň niečo obetovať. Riešenie nie je až také komplikované ako samotné ochorenie, stačí sa podrobne oboznámiť s produktmi ArthroStop® od firmy Walmark.

Bolesť pri športovaní – varovný signál

Jarné obdobie je začiatkom zvýšenej aktivity ľudí, pohyb v prírode či na športoviskách je pre každého zdravého človeka samozrejmosťou. Problém však nastane, keď začneme pociťovať bolesti v kolenách, laktoch, krížoch už po niekoľkých desiatkach metrov či úderov. Mnoho z nás to rieši užitím liekov proti bolesti, čo nie je najsprávnejšie. Tieto lieky totiž nepostihujú príčiny problémov, ale len ich prejavy. Musíme si uvedomiť, že artróza je chronické ochorenie kĺbov, pri ktorom časom dochádza k postupnej deštrukcii kĺbovej chrupavky. Klinickým dôsledkom bývajú bolesti pri pohybe, obmedzenie mobility daného kĺbu a lokálne zápalové reakcie. V počiatočnom štádiu je kĺb bez vizuálnych fyzických zmien, pohyb je možný s čiastočným obmedzením v krajných polohách, v ktorých sa objavuje bolesť. Tá je varovným signálom a dôležitým upozornením, že treba hľadať riešenie. Tým je prevencia, ktorá je pomerne rýchla a efektívna, stačí si vybrať ten správny výživový doplnok na našom trhu. Veľmi kvalitný

balíček prípravkov ponúka firma Walmark pod označením ArthroStop®.

Výživa kĺbovej chrupavky

Pre optimálnu prevenciu a liečbu ochorení kĺbových chrupaviek je najdôležitejšie zásobovanie postihnutých miest látkami, ovplyvňujúcimi vlastnú funkčnosť kĺbov a elimináciu možných zápalových symptómov. Látkami, ktoré spĺňajú tieto kritériá,

sú predovšetkým glukosamín, chondroitín sulfáty a boswellové kyseliny. Glukosamín sulfát je štruktúrna zložka kĺbovej chrupavky. Jeho podávaním dokážeme nežiaduce zmeny prebiehajúce v chrupavke zastaviť alebo výrazne obmedziť. Chondroitín sulfát je jednou zo stavebných častí chrupavky, má výnimočnú schopnosť zadržiavať vodu v chrupavke, a tým zabezpečovať jej elasticitu a mechanické vlastnosti. Postihnutie chrupavky je veľmi často sprevádzané zápalom, ktorého sprievodnými znakmi sú opuchy a bolestivosť. Práve boswellové kyseliny vykazujú výrazný protizápalový účinok, ktorý prináša rýchlu úľavu od bolesti. Jedinečné zloženie vý-

živového doplnku ArthroStop® Rapid – glukosamín sulfát, chondroitín sulfát a Boswellin (patentovo chránený extrakt z kôry indického stromu Boswellia serrata, u nás známy ako kadidlovník pilovitý), predstavuje výbornú možnosť, ako pomôcť kĺbom.

Pre svoju bezpečnosť je vhodný aj na dlhodobšie užívanie. ArthroStop® Rapid užívajte: – preventívne, ak sa chcete dožiť bezproblé-

mového vyššieho veku, – v období aktívneho, aj keď „len“ rekreačného športovania.

Výživa kĺbovej tekutiny

Súčasťou kĺbov je okrem chrupavky aj kĺbové puzdro a kĺbová medzera, ktorá je naplnená kĺbovou tekutinou. Jej úlohou je znižovať trenie kĺbových plôch, a tým zlepšovať jeho pohyblivosť. Zároveň je zdrojom nevyhnutných živín pre kĺbovú chrupavku. Ak dochádza k poškodzovaniu kĺbovej tekutiny, ubúda v nej jej hlavná zložka, kyselina hyalurónová.

Jej doplnenie zaručuje ArthroStop® Hyal od spoločnosti Walmark, ktorý je najnovším trendom v starostli-

vosti o kĺbovú tekutinu. Tento produkt s obsahom patentovaného extraktu kyseliny hyalurónovej prispieva k lepšiemu „premazaniu“ kĺbov, zvyšuje viskozitu kĺbovej tekutiny a zabezpečuje kvalitnú výživu

kĺbovej chrupavky. ArthroStop® Hyal je vhodný ako prevencia na zachovanie zdravia kĺbov aj pre mladších

Okamžitá úľava od bolesti

Okamžité lokálne zmiernenie kĺbových ťažkostí dosiahnete aplikáciou ArthroStop® krému. Účinné látky, predovšetkým mentol, gáfor a sílica, efektívne tlmia bolesti kĺbov a vedú k výraznej subjektívnej úľave pri zvýšenom svalovom napätí. Prítomný metylsalicylát sa osvedčil aj pri zoslabení zápalov menších kĺbov a mäkkých tkanív. ArthroStop® krém ocenia tiež športovci a turisti po väčšom výkone alebo ťažko pracujúci po veľkej fyzickej námahe. Lokálna aplikácia ArthroStop® krému sa odporúča ako doplnok pri užívaní ďalších prípravkov radu ArthroStop®.

Vynikajúce účinky výživových doplnkov ArthroStop® potvrdila klinická štúdia Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch pod vedením MUDr. Romana Stančíka, PhD. Pod dohľadom odborníkov po 2 mesiacoch užívania prípravkov sa u testovaných pacientov s ťažkosťami „nosných kĺbov“ prejavilo podstatné zlepšenie pohyblivosti a zníženie bolesti.

LM

Bioplynová elektrárň v Hontianskych Moravciach

Živá energia

Západoslovenská energetika a skupina E.ON podporujú obnoviteľné zdroje

Zákazníci ZSE si môžu zvoliť produkt, pri ktorom sa z každej MWh odvádzajú prostriedky v prospech energetickej racionalizácie sociálnych a školských ustanovizní.

i neinvestičné, najmä vzdelávacie aktivity, zamerané na obnoviteľné zdroje energie (OZE).

Príklad zo Zvolena

Príkladom už realizovaného investičného zámeru je iniciatíva zo Zvolena. Tamojšia nezisková organizácia Diakonické sociálne centrum ELIM získala v júni 2009 z Nadačného fondu Živá energia 8 900 eur na projekt Využitie solárnej energie na ohrev teplej úžitkovej vody. Jeho zámerom bolo vyriešiť ohrev pomocou

desiatich slnečných kolektorov pre štyridsať klientov domova sociálnych služieb. Po inštalácii kolektorov ušetrilo sociálne centrum za prvé dva mesiace prevádzky 375 kubických metrov zemného plynu, čo v čistom finančnom vyjadrení predstavuje 143 eur.

V rámci aktuálnej výzvy sa môžu obce, školy a organizácie uchádzať o prostriedky do 30. 4. 2010.

Medulienka je nielen názov legendárnej pesničky, ale aj materského centra v Leviciach.

Od mesta sa podarilo prenajať nevelkú budovu bývalej materskej školy. Matky s deťmi, budúce matky i celé rodiny tu nájdu miesto na oddych i vzdelávanie. Teraz sa už chystajú na jej rekonštrukciu. Prvou etapou bude projekt ohrevu teplej vody a podlahové kúrenie v herni a telocvični za pomoci solárnej energie.

Prostriedky na to získala Medulienka z fondu Živá energia, ktorý je spoločným dielom ZSE Energia, a. s., jej zákazníkov a nadácie Ekopolis. Nedávno v jej rámci vyhlásili už druhú výzvu, projekty možno podávať do konca apríla. Obce, školy a ďalšie neziskové organizácie sa môžu uchádzať o podporu pre investičné projekty

Montáž solárnych kolektorov

„Sme veľmi radi, že realizáciou projektu ušetríme na nákladoch na energie, pretože finančných prostriedkov máme stále nedostatok. V priemere predpokladáme, že inštalované zariadenie umožní ušetriť vyše tisíc kubických metrov zemného plynu ročne a zo slnečnej energie tak pokryjeme takmer polovicu nárokov na prípravu teplej úžitkovej vody,“ informuje riaditeľ diakonického centra Vladimír Azor.

„Zariadenia sociálnych služieb, kde je zabezpečený celodenný odber TUV, sú z hľadiska optimálneho vyťaženia solárnych kolektorov ideálnymi užívateľmi. V tomto prípade sa navyše ochrana životného prostredia spája so šet-

rením financií tam, kde je to veľmi potrebné. Sme preto radi, že práve prvý ukončený projekt fondu Živá energia spája oba prínosy," uviedol Peter Medved', riaditeľ Nadácie Ekopolis.

V druhom roku viac

Ján Orlovský, hovorca spoločnosti Západoslovenská energetika, dodáva: „Produkt Živá energia je prejavom postoja našej spoločnosti k dopadom výroby elektrickej energie na životné prostredie, ktorého sme neoddeliteľnou súčasťou. Filozofiou tejto aktivity je podpora projektov a rozvoj opatrení smerujúcich k zvyšovaniu energetickej efektívnosti a racionálneho využívania energie. Základným princípom fungovania je podpora týchto aktivít prostredníctvom Nadačného fondu Živá energia pri Nadácii Ekopolis. Z každej predanej megawatt hodiny produktu Živá energia, ktorý si náš zákazník môže objednať, odvedieme príspevok vo výške 3,30 eura do Nadačného fondu Živá energia. Takto získané prostriedky potom rozdělíme formou grantov medzi neziskové organizácie.“

E.ON je veľký európsky hráč známy svojím progresívnym prístupom pri presadzovaní OZE.

V prvom, pilotnom ročníku svojej činnosti podporil fond 8 projektov v celkovej výške 56 771 eur. Tri investičné projekty (okrem Medulienky a ELIM-u aj inštalácia fotovoltaického systému pre potreby počítačovej učebne na Spojenej škole v Martine) doplnilo päť menších projektov zameraných na výchovu a vzdelávanie o obnoviteľných zdrojoch a úsporách energie.

V roku 2010 budú projekty vybrané v otvorenej verejnej súťaži. Základnou podmienkou poskytnutia podpory je neziskový verejnoprospešný charakter projektu. Fond podporí projekty celkovou sumou 63 000 eur, čo predstavuje jedenásťpercentné navýšenie v porovnaní s rokom 2009. Uzávierka prijímania žiadostí je 30. apríla 2010.

E.ON investuje do bioplynu

Západoslovenská energetika je členom skupiny E.ON. Spoločnosť so sídlom v Nemecku patrí k najväčším v oblasti energetiky nielen v európskom, ale i celosvetovom meradle. Je známa zodpovedným a progresívnym prístupom vo svojich aktivitách a osobitne podporou obnoviteľných zdrojov energie. To sa konkrétne prejavuje aj na Slovensku.

V marci t. r. spoločnosť E.ON Slovensko, a. s., otvorila dve bioplynové elektrárne v Hontianskych Moravciach a Ladzanoch s inštalovaným výkonom po 1 MW. Ďalšie dve budú nasledovať v júni v Horovciach a Cetíne. Nové elektrárne dodajú do distribučnej siete roč-

Domov sociálnych služieb ELIM vo Zvolene so solárnymi kolektormi

ne 32 400 MWh elektriny a svojim výkonom dokázu pokrývať spotrebu takmer 14 000 domácností. Celková výška investície do štyroch elektrární je 16 miliónov eur.

„Slovensko má voči Európskej únii záväzok vo zvýšení podielu obnoviteľných zdrojov na energetickom mixe a E.ON ako medzinárodná spoločnosť má v tejto oblasti bohaté skúsenosti. Štyri nové bioplynové elektrárne sú našim prvým príspevkom k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov v krajine," uviedol Konrad Kreuzer, predseda Predstavenstva E.ON Slovensko.

Surovina z miestnych zdrojov

Bioplyn patrí medzi obnoviteľné zdroje energie, ktorého spaľovanie nezaťažuje životné

prostredie. Vstupnou surovinou na výrobu bioplynu je kukuričná siláž dopestovaná v okolí elektrární. Energetická produkcia z tohto zdroja tak nezvyšuje závislosť krajiny od dovozu energetických nosičov a okrem toho rieši odbytové ťažkosti pestovateľov kukurice, ktorí sa znížením stavu hovädzieho dobytku dostali do problémov.

Bioplynové elektrárne vykazujú navyše aj lepšiu účinnosť ako veterné alebo slnečné, čo má priaznivý vplyv na stabilitu elektrizačnej sústavy. Kým z 1 MW inštalovaného výkonu slnečnej elektrárne sa v podmienkach Slovenska dá získať priemerne 1 000 MWh elektriny ročne pri stanovenej výkupnej cene cez 400 eur/MWh, bioplynová elektrárňa vyprodukuje až 8 000 MWh a za cenu len necelých 150 eur/MWh. Všetky štyri elek-

V sociálnom centre ELIM sa realizoval projekt Využitie solárnej energie na ohrev TÚV za 8 900 €.

trárne sú partnerským projektom strategického investora, poľnohospodárov a miestnej samosprávy. Investormi projektu a prevádzkovateľom elektrární je spoločnosť E.ON, no majetkovú účasť v jednotlivých elektrárnach majú tiež miestni farmári a obce.

Tieto investície, rovnako ako Nadačný fond Živá energia, sú rukolapným príkladom prístupu Západoslovenskej energetiky a skupiny E.ON k obnoviteľným zdrojom energie.

MN

Foto ZSE, TASR

www.zivaenergia.sk

ekoPolis E.ON

Živá energia
energia pre zodpovednú spoločnosť

www.zivaenergia.sk

Príležitosť pre budúcnosť

ŽIVÁ ENERGIA

Dobrá cesta mohutnie

Rekordný počet nominácií v súťaži Via Bona Slovakia za rok 2009

Desiaty ročník súťaže Via Bona Slovakia ukázal, že firemná filantropia a zodpovedné podnikanie je krédom, podľa ktorého sa riadi stále viac firiem.

Prestižným ocenením Via Bona Slovakia vyjadruje Nadácia Pontis verejné uznanie firmám a podnikateľom, ktorí na Slovensku rozvíjajú firemnú filantropiu a zodpovedné podnikanie. Do 10. ročníka ocenenia za aktivity realizované v roku 2009 sa prihlásil rekordný počet 113 nominácií. Mená víťazov predstavili na slávnostnom večere 30. marca v bratislavskom Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava.

„Okrem rekordného počtu nominácií sa hodnotenia zúčastnil aj rekordný počet členov komisie. Prekvapila nás však iba jediná nominácia na Hlavnú cenu pre malé a stredné podniky. Hodnotiaca komisia sa preto rozhodla v tejto kategórii udeliť len Čestné uznanie za rozvoj vzdelávania a zodpovedný prístup k zamestnancom,“ uviedla Oľga Auchenbach, programová koordinátorka Nadácie Pontis.

Hlavné ceny

Hlavnú cenu pre veľké podniky za komplexný prístup k zodpovednému podnikaniu získala Všeobecná úverová banka, a. s. Banka realizuje niekoľko programov, ktorých cieľom je dialóg a komunikácia s partnermi a má viacero programov starostlivosti o zamestnancov. Prostredníctvom svojej nadácie podporuje projekt Dobrý anjel a venuje sa aj podpore umenia a záchrane kultúrnych pamiatok.

Zodpovedný prístup k podnikaniu a k zamestnancom je vlastný úspešným firmám.

Hlavná cena pre malé a stredné podniky za komplexný prístup k zodpovednému podnikaniu, po rozhodnutí hodnotiacej komisie, nebola udelená. Jediná nominovaná spoločnosť ESET, s. r. o., získala Čestné uznanie za rozvoj vzdelávania a prístup k zamestnancom. Spoločnosť ESET ponúka zamestnancom nadštandardné

pracovné podmienky. V oblasti filantropie podporuje najmä školstvo a zdravotníctvo. Zamestnanci sa riadia etickými hodnotami, ktoré im boli prezentované manažmentom firmy.

Zodpovedné podnikanie

Zelenú cenu za projekt v oblasti životného prostredia získala spoločnosť Toyota Motor Slovakia, s. r. o., za projekt Živé chodníky. Projekt realizuje v spolupráci s Nadáciou Ekopolis a sústreďuje sa na obnovovanie a vylepšovanie turistických značených chodníkov, náučných trás a verejných priestran-

Ignacio Jaquoto, generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VÚB pri preberaní ceny Via Bona Slovakia.

stiev, využívaných turistami v oblasti Nízkych a Vysokých Tatier.

Etickú cenu za transparentnosť a odstraňovanie korupcie získala spoločnosť Accenture, s. r. o., za Accenture Ethics & Compliance Program, ktorý je vyjadrením záväzku spoločnosti dodržiavať vo svojej činnosti najprísnejšie etické štandardy nad rámec zákona.

Skupina Skanska v SR získala Čestné uznanie za úsilie odstraňovať korupciu v stavebníctve, za prijatie Etického kódexu a prípravu implementačného plánu do vnútra spoločnosti.

Cenu za zodpovedný prístup k zamestnancom získala spoločnosť Slovnaft, a. s., za projekt Eiffel. Projekt je zameraný na zvyšovanie lojality zamestnancov, budovanie a odovzdávanie znalostí medzi zamestnancami na rôznych

úrovniach, zlepšovanie komunikácie medzi zamestnancami a manažmentom a morálne ohodnotenie iniciatívy zamestnancov.

Cenu za zodpovedné pôsobenie na trhu získala spoločnosť T-Mobile Slovensko, a. s. Porotu presvedčilo zavedenie paušálu pre nepočujúcich.

Firemná filantropia

Cenu za dlhodobý pozitívny vplyv podniku na spoločnosť a okolitú komunitu získala spoločnosť Anasoft APR, a. s., za podporu literatúry a pôvodnej slovenskej prózy prostredníctvom projektu Anasoft Litera.

Na podporu riešenia spoločenských problémov treba okrem peňazí aj odvahu.

Cenu za odvahu podporiť inovatívny projekt realizovaný v neprebádanej oblasti alebo netradičnou formou sa hodnotiaca komisia rozhodla neudelieť. Rozhodla sa udeliť Čestné uznanie za odvahu podporiť náročnú tému. Získala ho spoločnosť Accenture, s. r. o., za podporu projektu Gama, ktorý je zameraný na sociálnu prácu s trestanými osobami. Cenu za zapájanie zamestnancov do dobrovoľníckych aktivít získala spoločnosť Hewlett-Packard Slovakia, s. r. o.

Špeciálne ocenenia

Čestné uznanie za mediálny prínos v rozvoji zodpovedného podnikania a firemnej filantropie na Slovensku udelila Nadácia Pontis Márii Grebeňovej-Laczovej, redaktorky Slovenského rozhlasu, za šírenie osvetu o zodpovednom podnikaní a darcovstve vo verejnosti. Mária Grebeňová-Laczová pripravila viac ako 50 príspevkov na tieto témy, ktoré boli odvysielané prostredníctvom Rádia Slovensko a Rádia Regina Bratislava.

Druhým udeleným špeciálnym ocenením bola Cena za inovatívne riešenia sociálnej inklúzie pri príležitosti Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu 2010. Cenu udelenú v partnerstve s Fondom sociálneho rozvoja získala spoločnosť T-Mobile Slovensko, a. s., za dlhodobý vplyv na komunitu nepočujúcich a sluchovo postihnutých občanov, ich začleňovanie do majoritnej spoločnosti a zvyšovanie kvality ich života.

MN
Foto: VÚB

Inteligentné riešenia v oblasti firemnej filantropie

IBM podporuje vzdelávanie a aktivity v oblasti spoločenskej zodpovednosti

Spoločnosť IBM patrí k lídrom v spoločenskej zodpovednosti a firemnej filantropii, dlhodobo spolupracuje s neziskovými organizáciami a sprístupňuje svoje technológie.

Spoločnosť IBM odštartovala na Slovensku minulý rok kampaň Smarter Planet (Inteligentnejšia planéta), ktorá prepája obchodnú stratégiu so stratégiou zodpovedného podnikania. V oblasti firemnej filantropie sa spoločnosť IBM zamerala na dlhodobé partnerstvo s neziskovými organizáciami, najmä prostredníctvom podpory vzdelávania a sériou aktivít v oblasti firemného dobrovoľníctva.

Do konca roku 2009 odovzdala spoločnosť IBM Slovensko v rámci tohto programu spolu 104 výučbových zostáv materským školám po celom Slovensku. Spoločnosť tiež pripravila sériu školení a naučila 75 predškolských pedagógov integrovať informačno-komunikačné technológie do vzdelávacieho procesu.

„V dnešnej informatizovanej dobe je počítačová gramotnosť nevyhnutnosťou a je dôležité venovať sa aktívne už deťom v predškolskom veku. Programy IBM im hravou formou umožňujú vytvárať si správne návyky pri práci s počítačom alebo virtuálnym prostredím,“ hovorí generálny riaditeľ IBM Slovensko Roman Brestovanský.

Mladý bádateľ

A ako to v praxi vyzerá? Zostavu Young Explorer/Mladý bádateľ tvorí osobný počítač umiestnený vo farebnej konzole. Zostava podporuje

Mudrlantovo, Časopriestorovo, Matematikovo a Výmyselnikovo.

Prostredníctvom Knihomoľova sa deti učia názvy písmen, rozoznať veľké a malé písmená, používať bežné prídavné mená a predložky, tvoriť vety, rozšíriť si slovník pri čítaní.

V Mudrlantove zasa deti získavajú zručnosti vo vede, rozširujú si svoj vedecký slovník a učia sa o rastlinách, obdobiach života zvierat a počasi. Časopriestorovo rozvíja deťom schopnosti rozprávať o čase. Deti sa v ňom učia určovať aj smery, čítať mapy, spoznávať svetadiely, oceány a významné body na Zemi.

V Matematikove sa deti učia o číslach, tvaroch, veľkostiach, množstve, vzoroch, radoch, sčítaní a odčítaní.

Svoju tvorivosť, predstavivosť a schopnosti riešiť problémy si škôlkari rozvíjajú vo Výmyselnikove. Malí používatelia sa naučia spôsob, ktorý im najviac vyhovuje – hudobný/rytmický, obrazový/priestorový alebo logický/matematický.

Význam dobrovoľníctva

Aktivitami zameranými na deti sa však pozornosť spoločenskej zodpovednosti a firemnej filantropii v najstaršej a najväčšej spoločnosti na svete, zameranej na informačné technológie, nekončí. Významnou súčasťou firemnej kultúry spoločnosti IBM je firemné dobrovoľníctvo. Takmer 487 darcov sa zúčastnilo troch mobilných odberov krvi organizovaných v spolupráci s Národnou transfúznou službou. Dobrovoľníci z IBM sa aktívne zapájali aj do lokálnych aktivít organizovaných skupinou Engage - podujatia Naša Bratislava 2009 sa zúčastnilo 180 zamestnancov.

Spoločnosť IBM už takmer 100 rokov patrí k lídrom v spoločenskej zodpovednosti a firemnej filantropii. Neziskovým organizáciám a vzdelávacím inštitúciám po celom svete poskytuje predovšetkým svoje know-how, skúsenosti, technológie a zručnosti a čas svojich zamestnancov. IBM zdôrazňuje úlohu technológií a technologickej expertízy ako nástroja na riešenie dôležitých otázok ako vzdelávanie, zdravie, gramotnosť či životné prostredie prostredníctvom dlhodobého partnerstva s verejnými i neziskovými organizáciami po celom svete. Do vývoja programov firemnej filantropie spoločnosť IBM v roku 2009 globálne investovala viac ako 100 miliónov dolárov.

Spracované z podkladov firmy IBM
Ilustračné foto: archív

V roku 2009 pokračovala spoločnosť IBM v sprístupňovaní vedy a technológií prostredníctvom špeciálne navrhnutých programov a verejne dostupných aplikácií.

Počítače pre najmenších

V spolupráci so spoločnosťou Datalan a miestnymi úradmi spustila IBM v roku 2007 na Slovensku program podporujúci osobnostný rozvoj detí v predškolskom veku. KidSmart Early Learning Program sprístupňuje deťom najnovšie vzdelávacie technológie.

vzdelávanie detí vo veku od 3 do 7 rokov a pomáha im získať základné zručnosti v práci s počítačom. Prostredníctvom špeciálneho výučbového softvéru umožňuje rozvíjať základné znalosti z matematiky, prírodných vied a kreatívneho myslenia súčasne so získavaním jazykových znalostí v angličtine, nemčine, španielčine a francúzštine. Deti si zvykajú na počítač ako na prirodzenú súčasť prostredia.

V programe KidSmart si škôlkari môžu otvoriť jeden z piatich predinštalovaných softvérových titulov podľa vlastného výberu: Knihomoľovo,

Racionálne argumenty verzus emócie

Uponáhľaný život mení pravidlá priameho marketingu

Na začiatku boli ideály mladého muža. Obchodného cestujúceho Aarona Warda rozčuľovalo, keď videl, ako majitelia obchodov udržiavajú vysoké ceny a doslova okrádajú svojich zákazníkov.

Ward dostal nápad. Pred 138 rokmi vytvoril a rozposlal prvý predajný katalóg – a priamy marketing bol na svete. Od tých čias reklamní textári usilovne pracujú na tom, ako presvedčiť zákazníka, s ktorým si nevidia z očí do očí. Reklamný text je ich jedinou zbraňou.

Klasické pravidlá priameho marketingu

Prvé odporúčania sformulovali majstri ako Claude Hopkins, David Ogilvy, Rosser Reeves a ďalší talentovaní géniovia. Pisali titulky, ktoré prenikali ľuďom do mysle a vzbudzovali zvedavosť. Usilovali sa nájsť na výrobku vlastnosti, ktoré sú mimoriadne a jedinečné, a veľa z toho, čo uplatnili vo svojich slávnych reklamách, platí dodnes.

Fragment koláže z cyklu Cars (Autá) od Andyho Warhola vytvorenej na objednávku spoločnosti Daimler-Benz (aktuálne na výstave vo viedenskej Albertine).

Jednu z najúspešnejších kampaní napísal Claude Hopkins pre pivo Schlitz. Ukázal v inzerátoch, ako v pivovare denne čistia trubky, čerpadlá, fľašky. Aj keď to bola technológia používaná všetkými výrobcami, ostatní ospevovali čistotu piva. Hopkins dal čistote obsah. A v priebehu niekoľkých mesiacov vyskočil Schlitz z piatej na prvú priečku.

David Ogilvy napísal slávny inzerát pre luxusný automobil, v ktorom použil titulok: „Pri rýchlosti 60 míľ za hodinu najhlasnejší zvuk v tomto novom Rolls-Royce pochádza z elektrických hodín.“ Obe kampane majú niečo spoločné. Ich tvorcovia nefutovali námahu, aby sa o výrobku naučili čo najviac. Našli zaujímavé fakty a upozornili na ne spotrebiteľov.

K osvedčenej klasike patrí aj používanie grafov, nezávislých testov, garancií a odporúčaní.

To všetko prispieje k získaniu dôvery a potom je už namieste predložiť neodolateľnú ponuku a požiadať o objednávku.

Ale svet sa zrýchľil. Zákazníci sú zahltení množstvom informácií. Majú menej času. Čaká na nich viac povinností, ale aj možností. Sú nedô-

verčiví. Je ťažké získať si ich pozornosť a ešte ťažšie presvedčiť ich o výhodnej kúpe.

Aké sú zbrane priameho marketingu dnes

Položte si v duchu otázku, koľko rozhodnutí ste od rána museli urobiť a čo vás pri tom ovplyvňovalo. Spočítali ste kalórie svojich raňajok a namiesto voňavého pečiva siahli po cereálnej tyčinke? Šli ste do práce pešo, pretože je to zdravé a ekonomické, alebo ste zvolili pohodlie svojho auta? Máte lacný automobil s najnižšou spotrebou alebo model sympatickej prestížnej značky? Kúpili ste si noviny v prvom stánku po ceste alebo u tej milej šikovnej predavačky, ktorá vás vždy s úsmevom pozdraví?

Asi už viete, kam mierim. Používame mozog a myslíme si, že svoje rozhodnutia zakladáme na logike a zdravom úsudku. V skutočnosti celý náš život rovnakou mierou ovplyvňujú emócie. Láska, túžba, obdiv, hrdosť – alebo naopak strach, obavy či frustrácia – sú prítomné v každom nákupnom rozhodnutí. Niektorí marketingoví odborníci dokonca tvrdia, že až 99 % náku-

pov v skutočnosti uspokojuje naše emocionálne potreby. Pohladenie vlastného ega, dobrodružstvo, únik pred každodenným stresom...

Oslovte najdôležitejšiu emóciu spojenú s produktom

Dnešný zákazník je plachá zver. Aby ste ho presvedčili, nestačí poskytovať racionálne dôvody a vršiť nákupné argumenty jeden na druhý. Ak vynecháte najdôležitejšiu emóciu, ktorá je v mysli zákazníka už dnes spojená s vaším výrobkom, zahadzujete veľkú časť rozpočtu a posielate do sveta bezzubú propagáciu.

Klasiaci reklamy neľutovali námahu, aby sa o výrobku naučili čo najviac a odhalili zaujímavé fakty.

Aký je rozdiel medzi titulkom, ktorý oslovuje rozum, a takým, ktorý zapája emócie? Dosť veľký. Pri opise chlapcovej zamilovanosti môžete hovoriť o búšiacom srdci, chvejúcich sa kolennách a červení v tvári alebo pocity definovať na základe zmenenej hladiny serotonínu, acetylcholínu, dopamínu, noradrenalínu a histamínu ako chemických látok a neurónových reakciách v mladíkovom mozgu. Môžete pôsobiť na silné a pozitívne pocity, ako sú uznanie, vďačnosť či pocit bezpečia, ale aj demonštrovať, ako vaše výrobky a služby pomôžu predísť ich nedostatku. Často je strach zo straty podstatne silnejším motívom ako túžba po získaní niečoho. Dobré to poznajú tvorcovia reklamy pre produkty zdravej výživy, vitamíny, ale aj finančné inštitúcie.

Neutopte zmysel a hlavnú myšlienku v zbytočných frázach či klišé. Nemusíte povedať všetko, čo viete. Niekedy pomôže zahaliť produkt pláštikom tajomstva, aby sa v očiach zákazníka stal neodolateľným. Takýto prístup je účinný najmä

Asi by ste neuhádli, na čo je táto reklama z roku 1955 – firma Borg-Warner v sprievodnom texte propaguje svoje automatické prevodovky.

pri výrobkoch a službách, kde tušíme, že sa môžeme dozvedieť oveľa viac – ako sú knihy, semináre, poradenstvo.

Získajte a udrzte si dôveru

Každý z nás je denne bombardovaný tisíckami reklamných sloganov, ktorých počet neustále narastá, pričom viac ako 86 % z nich je nežiaduci spam. Naša myseľ si zachováva približne rovnakú kapacitu po celé stáročia, a preto jedinou obranou je ignorovanie a prísny výber. Máme svoje skúsenosti; kúpili sme si už výrobky, ktoré reklamné sľuby nenaplnili, ale aj také, ktoré prekročili očakávania.

Nepredpokladajte, že čitateľ uverí všetkému, čo mu povie. Poskytnite dostatok dôkazov, ktoré podopru tvrdenia, ako sú nezávislé zdroje, výsledky výskumov, osobné referencie od iných zákazníkov. Ak je vaša ponuka naozaj dôveryhodná a výrobok kvalitný, nemali by ste sa obávať

poskytnúť ani záruku vrátenia peňazí. Prípadné reklamácie vyriešte radšej o kúsok veľkorysejšie, ako ste povinní podľa zákona. A spomeňte si, čo vás učila babička: „Zaochádzaj s inými tak, ako by si chcel, aby zaochádzali s tebou.“ Staré zlaté časy, keď sa spokojný zákazník pochváľil trom kamarátom a posťažoval desiatim,

Keď spoznáte a oslovíte každodennú realitu spotrebiteľa, získate jeho ochotu počúvať.

sú dávno za nami. Dnes podrobne vylíči svoju frustráciu na stene Facebooku, prípadne zverejní priamo na portáli on-line sťažností. Nuž, odhadujte, koľko ľudí si to prečíta...

V predaji sa nesnažte bojovať, hrajte vyrovnanú hru

Ak si myslíte, že zákazníka treba unaviť a zdolať, možno ste čítali nesprávne knihy. Tak ako pri osobnom stretnutí neznášame, keď niekto príliš presadzuje svoj názor a ubíja nás faktami, nie je nám to príjemné ani v propagačných materiáloch. Umenie presvedčania je umením vycítiť pravú mieru. Samotná dĺžka textu pritom nemusí byť rozhodujúca.

Ak spoznáte a oslovíte každodennú realitu spotrebiteľa, získate jeho ochotu počúvať. Potom máte šancu vysvetliť mu výhody svojich výrobkov, brnknuť na jeho city, ubezpečiť ho o svojej hodnovernosti a predložiť mu ponuku, ktorej sa nedá odolať. Ak pritom ešte maximálne zjednodušíte proces nákupu a umožníte využiť rôzne techniky platenia či objednávania, môžete sa tešiť na úspech svojej direktmailovej kampane.

Ing. Jana Škutková

Obrázky: TASR, Daimler-Benz, archív

Po konflikte v Libanone v roku 2006, v dôsledku ktorého boli zničené desiatky mostov, sa tam objavila aj takáto reklama na známu whisky.

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Manažment

Vedenie a riadenie podriadených, 26. – 27. 4. 2010, Senec, Dynargie Slovakia

MSP Foundation, 26. – 28. 4. 2010, Ba, Omnicom

Opcie – ich použitie, oceňovanie, účtovanie, zdaňovanie, 20. – 21. 4. 2010, Ba, Progres Slovakia

Odmeňovanie a rozvoj zamestnancov alebo Ako riadiť výkon?, 16. 4. 2010, Ba, a_set

Kurz – Interný auditor bezpečnosti informácií podľa ISO 27001:2005 – akreditovaný IRCA, 28. – 29. 4. 2010, Ba, Det Norske Veritas SK

Financie

Ekonomika pre neekonómov – základy podnikovej ekonomiky, 15. – 16. 4. 2010, Ba, Agentúra Tempo

Nákladový controlling, 22. – 23. 4. 2010, Ba, Agentúra Tempo

Finančné riadenie pre neekonómov, 5. – 6. 5. 2010, Ba, Mentis

Analýza výsledkov inventarizácie, majetku a záväzkov, 6. 5. 2010, Ba, Agentúra Apollo

Odborné

Tvorba a manažment projektov, 19. – 22. 4. 2010, Svätý Jur, Academia Istropolitana Nova

Ľudské zdroje a personalistika

Vedenie tréningov a rozvoj lektorských zručností, 19. – 21. 4. 2010, Ba, Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva

Vedenie výberových pohovorov, 22. – 23. 4. 2010, Ba, Top Consult Group

Minikurz kresby a krajinomalby pre každého, 25. 4. 2010, Ba, Združenie pre integrálne vzdelávanie

Počítače

MS Project 2007/2003 – základy, 26. – 28. 4. 2010, Ba, Ipex IT

VMware vSphere: What's New, 26. 4. 2010, Ba, Hewlett-Packard

ITIL V3 Service Design, 26. – 28. 4. 2010, Ba, Omnicom

Marketing a obchod

Využitie psychológie v obchode s nehnuteľnosťami, 19. 4. 2010, Ba, Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska

Právo a legislatíva

Zabezpečenie záväzkov a zánik nespĺnených záväzkov, 26. 4. 2010, Ba, Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva

Ochrana osobných údajov – euronovela zákona + osvedčenie, 19. 4. 2010, Ba 37, Ústav vzdelávania a služieb

Účtovníctvo a dane

Zmeny v právnych predpisoch pre podnikateľov a ich vplyv na oblasť účtovníctva plat-

né v roku 2010, 27. 4. 2010, Ba, Agentúra Apollo

Právo

Zákonník práce v znení aktuálnych zmien, 5. 5. 2010, Ba, Agentúra Tempo

Rôzne

Lektorské zručnosti, 19. – 20. 4. 2010, Ba, Top Consult Group

Banskobystrický kraj

Marketing a obchod

Profesionálny nákupca – vyjednávanie v práci nákupcu, 6. – 7. 5. 2010, Tále, Timan

Ľudské zdroje a personalistika

Hodnotenie a riadenie pracovného výkonu, 19. – 20. 4. 2010, Tále, Timan

Manažment

PM Roadshow – Recept na úspešný projekt, 23. 4. 2010, Žilina, 29. 4. 2010, Košice a 6. 5. 2010 Banská Bystrica, Next Level Consulting

Odborné

Interný auditor integrovaného manažérského systému (ISO 9001:2008 ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007, 20. – 23. 4. 2010, Kúpele Číž, Eurocontrol

Košický kraj

Manažment

Zvyšovanie právneho povedomia v starostlivosti o životné prostredie, 28. – 30. 4. 2010, Košická Belá, SGS Slovakia

ISO/IEC 27001 – informačné školenie z oblasti systému manažérstva informačnej bezpečnosti, 20. 4. 2010, Košice, Vincotte Slovakia

Počítače

Microsoft Excel 2003 – pokročilé techniky, 3. – 4. 5. 2010, Košice, Telegrafia

MOC 2433 – Visual Basic Scripting Edition and Microsoft Windows Script Host Essentials, 19. – 21. 4. 2010, Košice, Telegrafia

Ľudské zdroje a personalistika

Motivačný seminár pre vedúcich pracovníkov, 22. – 24. 4. 2010, Košice, Business Success

Tvorba firemných novín, 15. – 16. 4. 2010, Košice, Communication House

Neuveriteľný seminár o predaji, 7. – 9. 5. 2010, Košice, Business Success

Nitriansky kraj

Počítače

MS Outlook – plánovanie informácií a e-mail, 22. 4. 2010, Nitra, Lapis

AutoCAD – 3D modelovanie, 5. – 6. 5. 2010, Nitra, Lapis

MS Project – základy, 3. – 4. 5. 2010, Nitra

MS Outlook – práca v tíme a pokročilé techniky, 23. 4. 2010, Nitra, Lapis

Flash, 26. – 28. 4. 2010, Nitra, Lapis

BOZP a PO

Interný auditor systému manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia podľa OHSAS 18001:2007, 5. 5. 2010, Nitra, Astraia

Manažment

Interný auditor systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:2008, 4. – 5. 5. 2010, Nitra, Astraia

Interný auditor systému manažérstva bezpečnosti potravín podľa ISO 22000:2005, 3. 5. 2010, Nitra, Astraia

Žilinský kraj

Účtovníctvo a dane

Jednoduché účtovníctvo, 24. 4. – 2. 5. 2010, Žilina, Agentúra Jaspis

Ľudské zdroje a personalistika

Personálny pohovor, 19. 4. 2010, Žilina, Garant Partner Plus

Odborné

FMEA – Analýza príčin a dôsledkov, 5. 5. 2010, Žilina, IPA Slovakia

Manažment

Akadémia inovácií 2010, 19. – 20. 4. 2010, Žilina, IPA Slovakia

Zlepšovacie procesy, 27. 4. 2010, Žilina, IPA Slovakia

Six Sigma – GREEN BELT, 21. – 22. 4. 2010, Žilina, SLCP Consulting

Mapovanie toku hodnôt, 22. – 24. 4. 2010, Žilina, IPA Slovakia

Global 8D, 6. 5. 2010, Žilina, IPA Slovakia

Prešovský, Trenčiansky a Trnavský kraj

Manažment

Plánovanie a riadenie projektov v automobilovom priemysle, 15. 4. 2010, P. Bystrica, Det Norske Veritas SK

Voda, plyn kúrenie a alternatívne zdroje energie, poskytovanie služieb pre podniky a domácnosti, F. Nagy 0908 787 165

Interný auditor EMS a BOZP podľa noriem ISO 14001 a OHSAS 18001, 14. – 16. 4. 2010, Piešťany, SGS Slovakia

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk.

MARKETING

Conference **LIVE**

NEVTIERAVÉ SPÔSOBY VYUŽÍVANIA INTERNETU

- PSYCHOLÓGIA ZÁKAZNÍKA
DIGITÁLNEHO VEKU
- POTENCIÁL INTERNETOVEJ
REKLAMY PRE SLOVENSKÉ FIRMY
- MOBILNÝ MARKETING

- PRÍKLADY NESPRÁVNYCH
POŽIADAVIEK KLIENTOV
S OHĽADOM NA ICH NEZNALOSŤ
PROBLEMATIKY

- NÁKUPNÝ CYKLUS
SPOTREBITEĽA NA INTERNETE

WWW.INSTORE.SK

ORGANIZÁTOR: **instore** | GENERÁLNY PARTNER: **KREMSA** | your online partner | PARTNERI: **POSTA** | **VACULIK ADVERTISING**
MEDIA PARTNERI: **Zoznam.sk** | **FOCUS** | **INFOWARE** | **PP**

28. apríl 2010
Falkensteiner Hotel Bratislava

JUTURN
GOLF MARKETING
golfová sezóna
2010

PREZIDENT GOLF CUP 2010

TURNAJOVÁ KARTA
2010-010

TURNAJOVÁ KARTA

**PREDAJ TURNAJOVÝCH KARIET
ZAHAJENÝ**
informácie na www.juturn.sk

GOLF RESORT	DATE	GOLF RESORT	DATE
SCHÖNFELD, RAHÚSHO	29.4. 17.6. 12.8. 23.9.	AUSTERLITZ, SLAVHOV, ČR	20.5. 15.7. 16.9. 7.10.

DATE	LOCATION
24. 4.	SLAVKOV (ČR)
25. 4.	KOŘENEC (ČR)
29. 5.	OSTRAVICE (ČR)
30. 5.	ROPICE (ČR)
26. 6.	TATA (HU)
27. 6.	MALACKY (SR)
31. 7.	VELKÁ LOMNICA (SR)
1. 8.	VELKÁ LOMNICA (SR)
27. 8.	KONOPIŠTE (ČR)
28. 8.	KONOPIŠTE (ČR)

HLAVNÍ REKLAMNÍ PARTNERI

BKS Leasing
BKS Bank Group

Daylong

EXKLUZIVNÍ PARTNERI CIEN

DODÁVATEĽIA
Hubert **Secka**

REKLAMNÍ PARTNERI

SRIXON

Cleveland

Scratch

BOSS

NOKIA

TAGHEUER

RAYMOND WEIL

Kosovo

OLYMPUS

BRISQ

GOODYEAR

WALMART

MEDIÁLNI PARTNERI

willmark

burawk

FPZ

Golf

Yum!

Goobul

BEAUTY

LIKA

CAR

reclimmo

ZETOTIK

Predplatiteľská súťaž

Tentoraz o praktické hasiace prístroje spoločnosti ČERVINKA CZECH REPUBLIC, s. r. o.

V dnešnej dobe by mal byť hasiaci prístroj samozrejmosťou v každej domácnosti aj automobile, aby prispel k našej bezpečnosti.

Jedným z popredných českých výrobcov hasiacej techniky, ktorý dodáva svoju produkciu aj na Slovensko, je spoločnosť ČERVINKA CZECH REPUBLIC, s. r. o.

Úspešný a certifikovaný výrobca

Spoločnosť vznikla v 90. rokoch minulého storočia a jej korene i sídlo sú v malebnom regióne Južnej Moravy neďaleko slovenských hraníc. Komplexne sa zaoberá hasiacimi prístrojmi a protipožiarnou technikou – od výroby až po predaj a servis.

Zabezpečuje predaj, opravy a údržbu vecných prostriedkov požiarna ochrany a požiarno-bezpečnostných zariadení, zabezpečuje požiarnu bezpečnosť stavieb a ďalšie služby vyplývajúce z platných právnych predpisov. Od roku 2003 je jej výroba certifikovaná v rámci systému manažmentu kvality podľa noriem radu ISO 9001. Pôsobnosť firmy sa ďalej rozširuje; v roku 2006 získala osvedčenie o posúdení prevádzky podľa normy ISO 11602-2.

Spoločnosť realizuje svoje aktivity nielen v Českej republike a na Slovensku, ale takmer v celej Európe. Jej kontakty sú medzinárodné a firma prosperuje aj v období hospodárskej krízy – starostlivosť o bezpečnosť je totiž trvalá úloha v každej firme aj domácnosti. Preto by aj mali byť vybavené vhodným hasiacim prístrojom.

V ústrety zákazníkom

Samozrejme, nielen hasiace prístroje sú prioritou pre spoločnosť ČERVINKA CZECH REPUBLIC, s. r. o., ale ide o širšie chápanú ochranu. V jej sortimente preto môžete nájsť napríklad hlásiče dymu, hasiace deky, ale aj gumový granulát (sorbent), vhodný na odstraňovanie olejových a benzínových škvŕn.

ČERVINKA CZECH REPUBLIC s.r.o. si zakladá na dobrých obchodných vzťahoch, ktoré sú pre ňu prioritou, podľa hesla: „Náš zákazník, náš pán“.

Hasiaci prístroj pre predplatiteľov

Objednajte si ročné predplatné časopisu Goodwill (10 čísel) iba za 12 eur a získate okrem zľavy aj šancu získať hodnotný darček. Traja vyžrebovaní predplatitelia, ktorí si do 15. mája 2010 objednávajú a uhradia predplatné časopisu Goodwill, získajú praktický práškový hasiaci prístroj vhodný do auta, domácnosti či na chatu – s náplňou 1 kg.

R

Kto získal výhru z marcového vydania Goodwillu

Skvelú príležitosť zúčastniť sa vo dvojici degustácie vína priamo vo vinohrade pre dve osoby získali títo vyžrebovaní predplatitelia Goodwillu: **Norbert Skyrčák z Bratislavy, Silvia Bertovičová zo Zohora, Matej Vydarený z Bratislavy.** Vyžrebovaným predplatiteľom blahoželáme!

Redakcia

ÁNO, objednávam si ročné predplatné v cene 12 €/361,51 Sk

ADRESA PREDPLATITEĽA:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

ADRESA NA DORUČENIE:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

E-mail: Telefón:

Dátum: Podpis:

Platí aj podpísaná fotokópia objednávky.

Možnosť objednania predplatného: zaslaním vyplneného objednávkového kupónu na adresu:
Goodwill Publishing, s. r. o.
Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
faxom na číslo: 02/48 28 74 25
e-mailom: goodwill@goodwill.eu.sk

GW 100409

GW 100414

GW 100405

ekoPolis
nadácia

Člen skupiny
e-on
Západoslovenská
energetika

Spojením síl sa z mála stáva veľa.
Staňte sa aj vy aktívnymi účastníkmi
projektu ŽIVÁ ENERGIA.

Živá energia

energia pre zodpovednú spoločnosť

Staňte sa členom rodiny, ktorá má spoločný cieľ
– prispievať k ochrane životného prostredia.
Svoj spoločensky zodpovedný postoj môžete deklarovať
používaním loga produktu ŽIVÁ ENERGIA.
Ak chcete vedieť viac, navštívte www.zivaenergia.sk

ŽIVÁ ENERGIA je energia, ktorá reprezentuje elektrinu vyrobenú z obnoviteľných
nefosílnych zdrojov energie ako napríklad veterná, solárna, geotermálna a vodná
energia, energia z biomasy, z bioplynov atď.

Príležitosť pre budúcnosť

Aj vaše omrvinky
môžu zachrániť
ŽIVOT

2%

z vašich daní nie je veľa, ale vďaka Nadácii Jednota COOP môžu pomôcť chorým. Ďakujeme za vašu podporu. Informácie, ako môžete pomôcť aj vy, nájdete na www.coop.sk alebo na telefónnom čísle **02/58 233 269**. Nadácia Jednota COOP, Bajkalská 25, 827 18 Bratislava, IČO: 30789214